BS

BRABANT STRIP MAGAZINE

Met dank aan:
Peter Bonte
Joppe Broeckhoven
Roger Decadt
Danny Gorsele
Etienne Hauwaerts
Jos Maes
Jean Smits
Bertrand Van Herp
www.bobdemoor.info (Bernard Van Isacker)
(met excuses aan wie ik over het hoofd heb gezien ...)

Dossier Zigomar

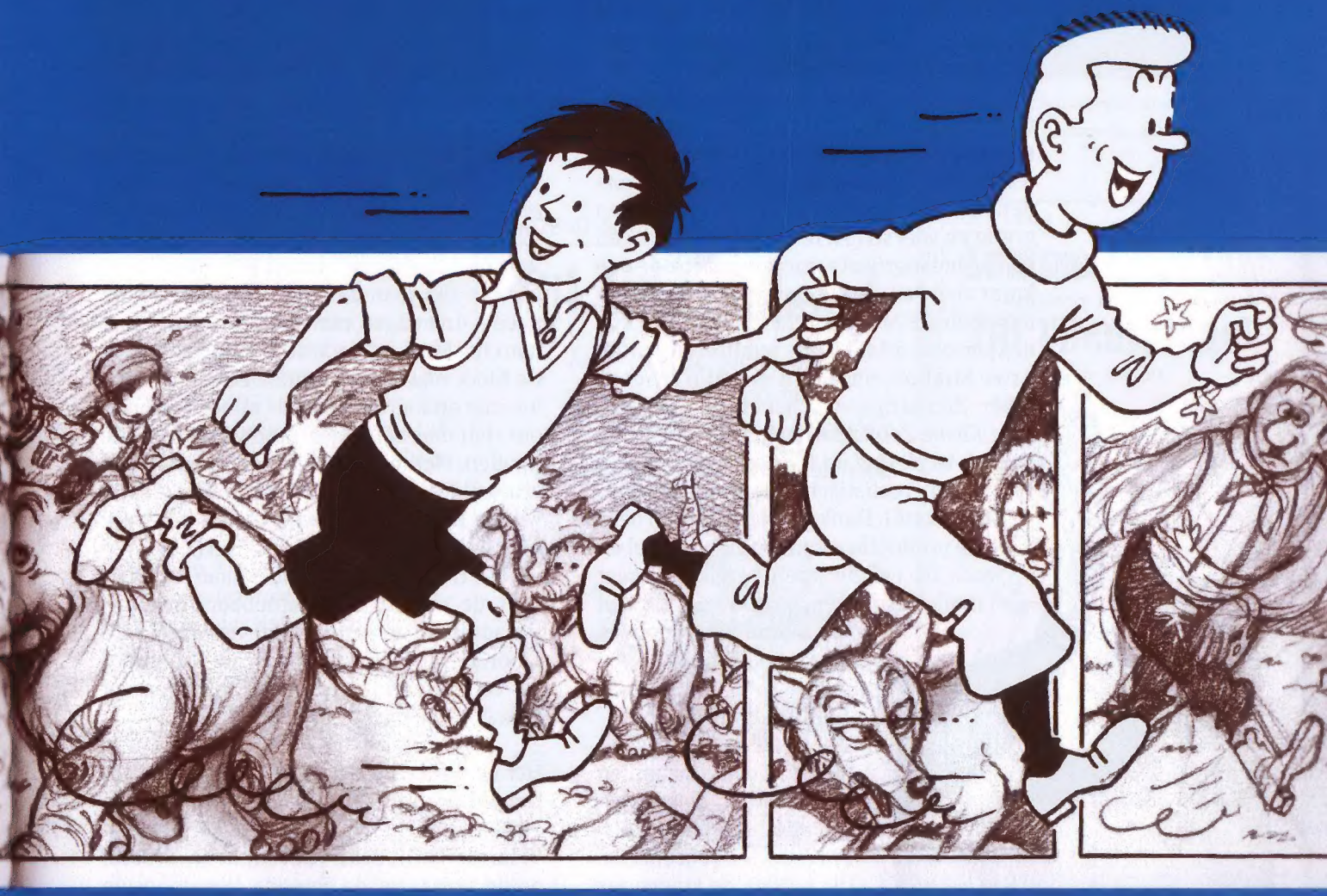

In dit dossier ruime aandacht voor Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke, de personages van Bob De Moor die hiermee zowat zijn belangrijkste reeks - al was het maar qua omvang – creëerde. In het verleden werd deze krantenstrip in diverse publicaties behandeld[1], maar nooit zeer uitgebreid of grondig. En er is nauwelijks een andere Vlaamse stripreeks te noemen waarvan de albumuitgaven zo divers zijn[2], om niet te zeggen rommelig, onvolledig en verminkt. In deze studie wordt de strip binnen het oeuvre van Bob De Moor gesitueerd, worden de verschillende albumuitgaven besproken, worden alle stroken gebracht die weggelaten werden in de albums, en een aantal tekeningen die in de jaren 1980-1990 gemaakt werden voor nieuwe uitgaven[3].

Door Marc de Lint

Een periode van grote productie (1945-1956)

Bob De Moor begon zijn stripcarrière net na de Tweede Wereldoorlog, en net zoals de meeste tekenaars in die periode primeerde in eerste instantie kwantiteit boven kwaliteit: niet alleen werden de meesten weinig betaald per pagina, er ontstond een overvloed van tijdschriften voor de jeugd die allemaal gevuld moesten worden. Ook de meeste kranten publiceerden gretig en veel strips: het werd namelijk één van de belangrijkste punten waarop de ene krant zich van een andere kon onderscheiden. Bob De Moor zou het meeste werk in de periode 1945-1949 publiceren onder Artec Studio's, opgericht met zijn schoonbroer. Zijn strips verschenen in onder andere *Kleine Zondagsvriend*, *ABC*, *De Zweep*, *Overal*, *Week-End* en *'t Kapoentje*, zowel in een (semi)-realistische als in een humoristische stijl. Dankzij (of ondanks?) deze grote productie evolueert hij vrij snel en reeds na enkele jaren bereikt hij zeer fraaie resultaten. In 1949 zet hij een punt achter zijn loopbaan bij Artec Studio's[4].

Dubbelzijdig email-reclamebord, 1940, onbekende illustrator

Onder eigen naam

Hij werkt dan verder onder zijn eigen naam, en publiceert in *Ons Volkske* (*Het Wonderschip*, 1949, *Oorlog in het heelal*, 1949-1950, de stopcomic *Mieleke en Dolf*, 1949-1951, en diverse illustraties) en *Kuifje* (*De Leeuw Van Vlaanderen*, 1949-1950, *Sterke Jan*, 1951, *De Kerels van Vlaanderen*, 1952-1954, de stopcomic *Fee en Fonske*, 1949-1951, gags en complete verhaaltjes van *Meester Mus*, 1950-1958, *De Raadselachtige Signor Barelli*, 1950-1951, *Signor Barelli op Nusa-Penida*, 1951, covers en illustraties voor het weekblad *Kuifje*) en voor *Het Nieuws Van Den Dag* twee stroken per dag van *De Nieuwe avonturen van Tijl Uilenspiegel* (22 mei 1950 – 14 augustus 1951), gevolgd door *De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke* (16 augustus 1951 – 29 februari 1956). Daarnaast werd Bob De Moor vanaf maart 1951 medewerker van Hergé in de Studio, oorspronkelijk twee à drie dagen per week, maar vrij snel nam het werk in de Studios toe, waardoor De Moor naar een fulltime betrekking evolueerde en hierdoor steeds minder tijd had om zich met zijn eigen producties bezig te houden. Het laatste Zigomar verhaal werd vroegtijdig afgebroken, vanaf 1 maart 1956 wijdde De Moor zich vooral aan het werk in Studio Hergé. In dat jaar verhuisde de Studio trouwens naar Louizalaan 162, het voor de meeste stripliefhebbers bekendste adres; in augustus 1956 vergezelde De Moor Hergé op studiereis naar Göteborg als voorbereiding voor het Kuifje verhaal *Cokes in voorraad*[5].

Het Nieuws van den Dag[6]

Het Nieuws van den Dag (HNvdD) werd in 1885 opgericht door Jan Huyge, die een Vlaamse katholieke volkskrant in Brussel nodig vond. Na de Tweede Wereldoorlog leunde de krant nauw aan bij de Kerk en de CVP (Christelijke VolksPartij, nu CD&V), en nam Vlaamsgezinde standpunten in. Zo koos de krant onvoorwaardelijk de kant van Leopold III in de koningskwestie. In 1948 nam *HNvdD* kosteloos *'t Vrije Volks-*

Van ironie gesproken. Terwijl in juni 2011 een tentoonstelling rond Bob De Moor liep in Het Belgisch Stripmuseum, Zandstraat 20, Brussel, werd enkele tientallen meter verder het gebouw van *Het Nieuws van den Dag*, Zandstraat 18, afgebroken. Ook de monumentale toegangspoort met de naam van de krant, hier nog zichtbaar op de foto, moest plaats maken voor een nieuw appartementsgebouw

blad over, de populaire editie van *De Nieuwe Gids*. De inhoud van de twee kranten was wel identiek. In *'t Vrije Volksblad* liepen toen *De avonturen van Detectief Van Zwam* van Marc Sleen, en deze strip werd uiteraard ook opgenomen in *HN-vdD*. Begin 1950 werd *De Nieuwe Gids* overgenomen door *Het Volk*, vanaf dan publiceerde Marc Sleen uitsluitend in *De Nieuwe Gids* en *Het Volk* zijn Nero verhalen. *HN-vdD* moest deze populaire strip vervangen. Op 22 mei 1950 startte *De Nieuwe Avonturen van Tijl Uilenspiegel*, zonder dat een auteur vernoemd wordt. Pas met de start van het tweede verhaal, *Het Vals Gebit*, kwam Bob De Moor uit de anonimiteit[7].

Vlaams getint

Vooral dit tweede verhaal is vrij sterk Vlaams getint: Tijl en Lam-

DRINGEND BERICHT !

Tijl Uilenspiegel

held van de gulle lach,
van de lustige grappen
en van de Vlaamse levenslust

komt terug naar zijn geboortestreek

Wat zal hij er staan kijken..... ??
Alles wat hij zal opmerken en beleven, zal hij U vertellen in zijn pittige taal, verlevendigd door sprekende illustraties.

* * *

VRIENDEN LEZERS, gij moogt niet nalaten « **TIJL UILENSPIEGEL** » te vergezellen op zijn verkenningstocht doorheen het Vlaamse land.

Elke dag, vanaf het nummer van **Maandag 22 Mei a.s.** brengt ons blad U, tot uw persoonlijke vreugde en deze van uw gezin, de geschreven en getekende reportage van de verbazende

Terugkeer in Vlaanderen van Tijl Uilenspiegel

LUISTERT...

Lamme Goedzak

de trouwe en luimige gezel van

Tijl Uilenspiegel

is er ook bij

Tijl Uilenspiegel en Lamme Goedzak

Van heden af zullen wij hen volgen in hun wedervaren, hun wonderlijke en grappige lotgevallen doorheen het Vlaamse land.

* * *

Elke dag, vanaf het nummer van heden **Maandag 22 Mei,** brengt ons blad U, tot uw persoonlijke vreugde en deze van uw gezin, de geschreven en getekende reportage van de verbazende

Terugkeer in Vlaanderen van Tijl Uilenspiegel

* * *

Ter gelegenheid van de blijde terugkeer van Tijl Uilenspiegel worden abonnementen aanvaard vanaf 22 Mei tot einde September a.s aan de INTERESSANTE PRIJS VAN 12f FRANK, te storten op postcheckrekening nr 52.60 (Het Nieuws van den Dag) of nr 15.24 ('t Vrije Volksblad).

Aankondigingen voor *De nieuwe avonturen van Tijl Uilenspiegel*, resp. verschenen op 20 en 22 mei 1950. De tekenaar werd nergens vermeld. De huistekenaar van dienst, een zekere Chris, had blijkbaar geen flauw idee of de strip humoristisch, dan wel realistisch zou worden, getuige de twee totaal verschillende interpretaties die hij aan de personages gaf

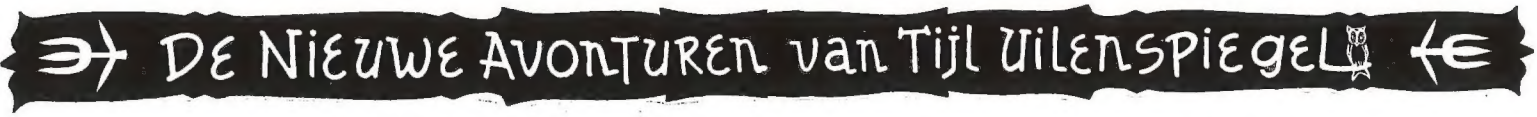

Boven: De hoofdingen van de eerste twee verhalen met, vooral voor het tweede verhaal, toch een zekere Vlaamse inslag

Midden: Op 7 september 1950 verscheen deze door Bob De Moor getekende aankondiging voor het tweede verhaal, samen met zijn foto en een kort interview

Onder: De laatste strook van *De Zwarte Ossewagen*, waarin de lezer de nieuwe personages ontmoet

me, de symbolen van Vlaanderen, nemen het op tegen de vijanden van Vlaanderen. Zonen Johan en Stefaan De Moor maakten zich in een interview sterk dat hun vader geen flamingant was. En dat kan zeker kloppen: De Moor vertolkte, in de sfeer van die tijd, de standpunten van de krant waarvoor hij werkte. Volgens een getuigenis van Octave Landuyt, die overwoog voor *HNvdD* te werken maar hierop toch niet inging, hield de redactie zich wel degelijk bezig met de inhoud. Bob De Moor maakt zich (bewust?) los van deze eerder Vlaamse inslag in de daarop volgende verhalen. In het laatste, *De Zwarte Ossewagen*, speelt het Vlaams symbool Tijl zelfs niet meer mee. Door het vertrekpunt - en zelfs de hele opzet van deze reeks - was het duidelijk dat ze geen lang leven beschoren kon zijn. Op het einde van het laatste verhaal worden de nieuwe personages uit de huifkar geduwd: Snoe, Snolleke, en Nonkel Zigomar nemen dan hun intrek in deze krantengroep. Het eerste verhaal kent nog zekere politieke elementen, maar vrij spoedig primeren de soms knotsgekke avonturen[8].

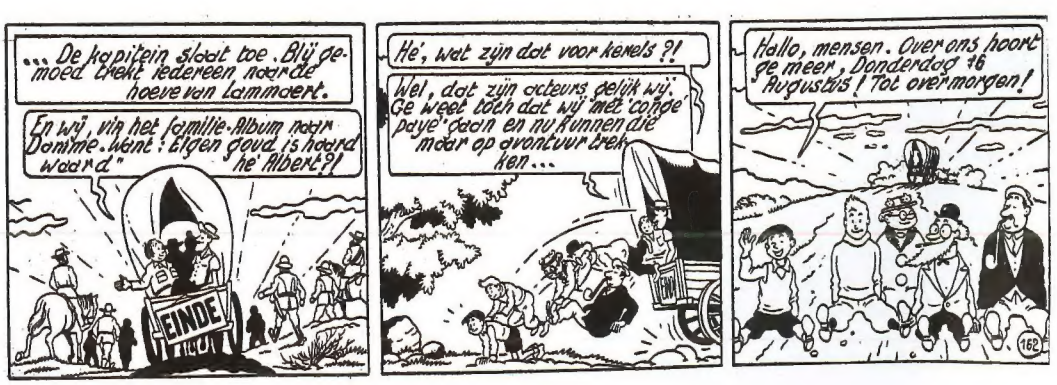
... De kapitein sloeit toe. Blij gemoed trekt iedereen naar de hoeve van Lammoert.
En wij, wij het familie-Album naar Domme. Weint : Eigen goud is hoard waard" he Albert?!
EINDE
He', wat zijn dat voor kerels ?!
Wel, dat zijn acteurs bezig wij. Ge weet toch dat wij met 'conge paye' zijn en nu kunnen die maar op avontuur trekken...
Hallo, mensen. Over ons hoort ge meer, Donderdag 16 Augustus ! Tot overmorgen!
162

... HELAAS, ARME YORICK!...
!?
WAAR BEN IK NU WEER BELAND?
STOP!
BOB DE MOOR
ALLE DONDERS! WAT KOM JIJ HIER DOEN?!
EH... IK ZOEK IEMAND DIE EEN GRAP GEF...
GEERT DE SUTTER
NEEM UWE KLIERLATTEN, GIJ CULTUURBARBAAR, DIE MEER IN HAMLAPPEN DAN IN HAMLET GEÏNTERESSEERD ZIJT!
MAAR! MAAR!...

De wederopstanding (1978-2017)

De interesse die stripverzamelaars hadden voor het ouder werk van bekende stripauteurs leidde in de jaren 1970 tot (her) uitgaven van voor het grote publiek vaak onbekende pareltjes. Ook het werk van Bob De Moor kon op veel belangstelling rekenen. Zowel in het Nederlands als in het Frans kwamen toen een aantal albums uit, echter soms van bedenkelijke kwaliteit (zie de besprekingen van de verschillende uitgaven in dit dossier). Vanaf 1987 wenste uitgever Rijperman de verhalen uit te brengen in het Frans en in kleur. Omdat dit uitgaven voor een breed publiek moesten worden, dienden de nodige aanpassingen te gebeuren om de strips te moderniseren en te actualiseren. Voor de Nederlandstalige uitgave werden de namen gewijzigd in Johan en Stefan, Nonkel Zigomar werd Oom Watje: een even onbegrijpelijke als idiote naamkeuze, waarbij ik me de vraag stel waarom De Moor hiermee ooit akkoord is gegaan. Er werden de nodige aanpassingen gedaan in de tekeningen, onder andere de hertekening van tekstballonnen en het weghalen van zwarte silhouetten van personages op de voorgrond, die vervangen werden door lijntekeningen. Omdat Bob De Moor zelf veel werk had, werd hiervoor een assistent aangetrokken: Geert De Sutter. Die bleef als assistent werkzaam tot na het overlijden van De Moor in augustus 1992. Wie wat precies hertekend of aangepast heeft, zal wel altijd onduidelijk blijven, maar vermoedelijk heeft Bob De Moor hoofdzakelijk een louter superviserende rol gespeeld. Feit is wel dat de aanpassingen gebeurden op de originele platen uit de jaren 50, duidelijk zichtbaar op originele platen die nu in de collecties van verzamelaars zitten. Niemand dacht er blijkbaar aan om te werken op kopieën of film[9]. In de jaren 1987-1994 verschenen enkele albums in deze vernieuwde versie, terwijl liefst dertien verhalen liepen in *Gazet van Antwerpen* vanaf 1989. Buiten één enkele uitgave in 1997 en één in 1999 bleef het daarna stil. Vanaf 2001 begon Brabant Strip vzw werk te maken van een gedegen heruitgave van de oorspronkelijke krantenversies: vijf albums verschenen tussen 2001 en 2005. Pas toen bruikbare krantenknipsels opdoken kon men nog twee albums brengen in 2015 en 2016: het bewijst – voor zover dat nog nodig is – dat krantenknipsels van deze krantengroep zeer zeldzaam zijn.

Kuifje weekblad nr. 26, 30-6-1992: naar aanleiding van de 1.000e gag van Dommel maakten een aantal tekenaars elk één strip van kortverhaal *Dommel tegen Sul Super*. De strook met Barelli draagt de handtekening van zowel Bob De Moor als van Geert De Sutter. Een unicum?

1 O.a. in *Kartoen Stripfanzine* nr. 14, 1986 en in *Brabant Strip Magazine* nr. 89, 2001.

2 Stripreeks *Kari Lente* is natuurlijk onklopbaar, maar omvat wel 145 verhalen.

3 Met vooral aandacht voor die tekeningen die uitsluitend in een Franse publicatie werden gebracht, en dus vrij onbekend zijn voor de Nederlandstalige lezers.

4 Bron: Bob De Moor, uitgeverij Warande Turnhout, 1989, p. 27.

5 Bron: Ronald Grossey, *Bob De Moor. De klare lijn en de golven*, uitgeverij Vrijdag, 2013, p. 132 en volgende.

6 Bron: Sébastien Baudart, *Stripverhalen in de Belgische dagbladpers (1945-1950). Inventaris en politiek-maatschappelijke analyse*, eindverhandeling 2e licentie geschiedenis, V.U.B. 2003.

7 Het valt trouwens op dat in al de jaren dat De Moor voor deze krantengroep werkte, zijn naam steeds verkeerd geschreven werd.

8 Hugo Landuyt toetst de strip aan de actualiteit in die periode in een apart hoofdstuk van dit dossier.

9 Over deze herwerkingen werd o.a. geschreven in *Brabant Strip Magazine* nr. 89, op www.bobdemoor.info en in Ronald Grossey, *Bob De Moor. De klare lijn en de golven* (zie voetnoot 5).

De albums van uitgeverij Periodica NV

Uitgeverij Periodica NV, de drukkerij van de Standaard groep, publiceerde de eerste reeks van vier albums.

Slechte kwaliteit

De kwaliteit van het drukwerk liet echter de wensen over. Op verededeld krantenpapier werden de platen alternerend in blauwe of rode inkt gedrukt, een beetje naar analogie met de *Nero* albums bij Uitgeverij Het Volk. De in het blauw weergegeven pagina's waren nog aanvaardbaar, maar met de rode inkt liep het dikwijls mis: de inkt liep soms wat uit, waardoor de lijnen soms vrij dik werden, en details in de tekening verloren gingen.

Concurrentie voor de *Nero* albums van uitgeverij Het Volk?

Op de gedrukte omslagen is het niet te merken, maar op één van de bewaard gebleven originelen werd de verkoopsprijs weggewit: het was blijkbaar de bedoeling om de albums te verkopen aan 12 frank, een stukje onder de tot in 1965 gangbare prijs van de *Nero* albums, die 15 frank kostten. Waarom de verkoopsprijs uiteindelijk niet op de covers werd afgedrukt is niet duidelijk: werden de albums duurder in de markt gezet, gezien hun formaat dat groter was dan de Nero albums?

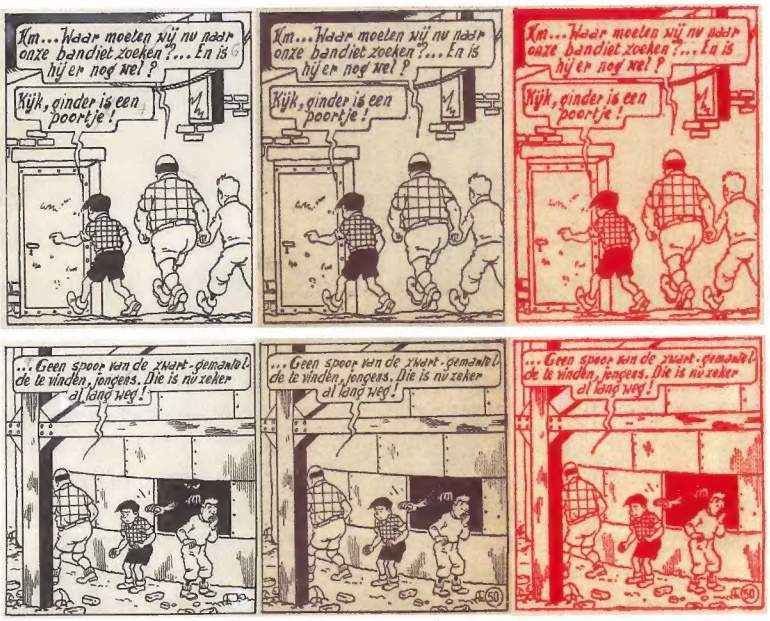
Kom... Waar moeten wij nu naar onze bandiet zoeken?... En is hij er nog wel?
Kijk, ginder is een poortje!
...Geen spoor van de zwart-gemantelde te vinden, jongens. Die is nu zeker al lang weg!
50

De sigarillos van Koningin Thia – strook 50, 1e en 3e vignet: van links naar rechts: scan van de originele plaat, de publicatie in de krant, en het album bij Periodica

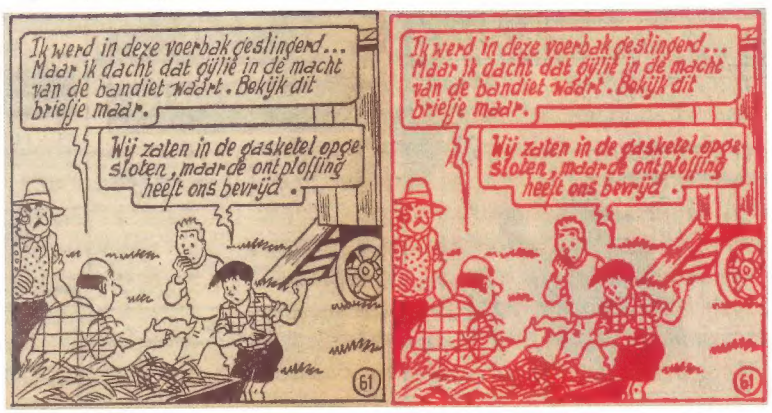
Ik werd in deze voerbak geslingerd... Maar ik dacht dat gij nog in de macht van de bandiet waart. Bekijk dit briefje maar.
Wij zaten in de gasketel opgesloten, maar de ontploffing heeft ons bevrijd.
61

De sigarillos van Koningin Thia – strook 61, 3de vignet: van links naar rechts: de publicatie in de krant en het album bij Periodica: de tekeningen lopen 'dicht'

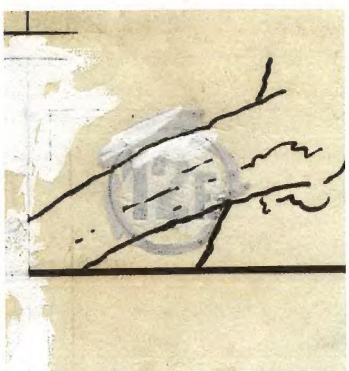

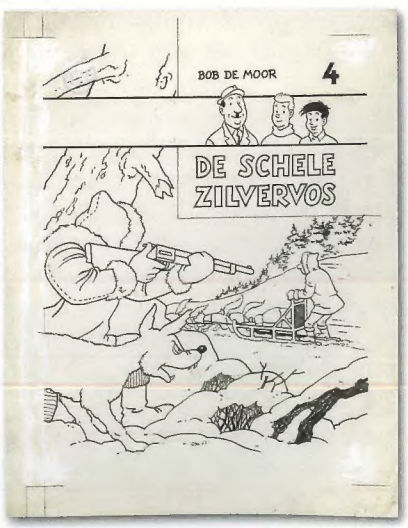

De schele zilvervos: scan van het origineel van de covertekening, en een uitvergroting van de linkerbovenhoek met de nauwelijks zichtbare verkoopsprijs

Correcte publicatiedatum?
Tot hier toe werd in de literatuur steeds beweerd dat de albums verschenen kort na het beëindigen van de reeks in de krant. Daarom wordt tot op heden 1956 als jaartal vermeld, onder andere in de Stripcatalogi van Hans Matla. Ik heb echter sterke twijfels omtrent deze datering. Volgens mij was het de bedoeling om reeksen goedkope albums op de markt te brengen. Men gebruikte hiervoor bestaand materiaal dat nog niet in album was verschenen en voor de gelegenheid werd opgevist. Voor een Nederlandstalige reeks kwam *Zigomar* in aanmerking. Men gebruikte de bestaande drukplaten voor de publicatie in de krant. Dit is duidelijk wanneer de twee versies vergeleken worden: fouten in de ene komen voor in de andere versie. Vandaar dat deze reeks wellicht alleen in het Nederlands verscheen. Voor een reeks albums in het Frans werden dan weer strips gebruikt waarvoor Franstalig materiaal beschikbaar was: *Primus et Musette*, door François Craenhals, verschenen in *La Libre Belgique*.

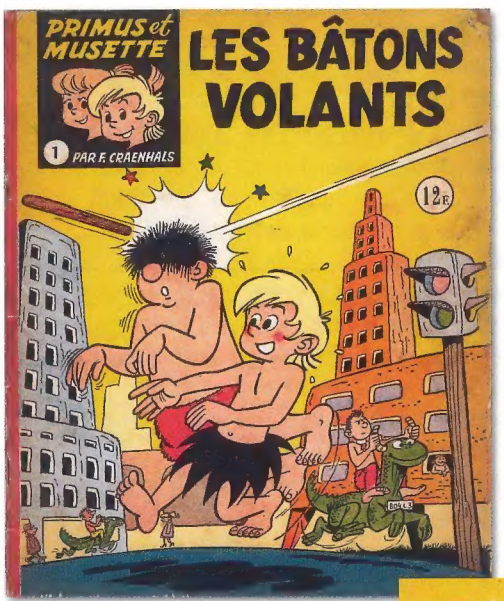

Betere datering
De reeks, die ook vier albums omvat, werd gedrukt door *Imprimerie Périodica*. Deze albums zijn kleiner van formaat, maar dragen wel de prijsvermelding 12 frank, hebben zoals de *Zigomar* albums een rood gedrukte verticale strook aan de rug, en – vooral! – een identieke achterkaft: geel, met identieke publiciteit voor dezelfde reeks kinderboeken. Volgens de Franse stripcatalogus *B.D.M.*, bekend als een zeer betrouwbare informatiebron, dateren de eerste twee *Primus et Musette* albums van 1961, de volgende twee van 1962, datering die bevestigd wordt door de website www.BDGest.com (respectievelijk 'Dépot légale 10/1961' en 'Dépot légale 10/1962'). Het is deze reeks kinderboeken die mijns inziens een nauwkeuriger datering van de *Zigomar* albums mogelijk maakt. De reeks werd geschreven door ene Guy Lamarque, en werden geïllustreerd door ander andere Michel Gourlier. De boekjes verschenen zowel in het Frans bij uitgeverij Lombard/Dargaud (*Collection Ronde du Monde* tussen 1959 en 1962), als in het Engels (reeks *Round the World*, uitgeverij Oliver and Boyd, Edinburgh, onder andere in 1961 en 1962), het Spaans (*Editorial Ayma*, onder andere in 1962 en 1963) als het Nederlands (*Collectie De wereld Rond*, uitgeverij Roelofs van Goor, zonder jaartal). Ik vond geen enkele uitgave van voor 1959 en alhoewel dit niet uit te sluiten is, denk ik niet dat er oudere drukken zijn. Naar mijn bescheiden mening werden de albums van *Zigomar* dus eerder in de periode 1959 – 1961 gedrukt in plaats van in 1956. Overigens, indien men de kopjes van de drie hoofdpersonages op de covers vergelijkt met die in de twee laatste verschenen verhalen, dan vallen er toch kleine verschillen op (onder andere de snor van Zigomar), die er op kunnen wijzen dat Bob De Moor deze covers (veel) later heeft getekend na het beëindigen van de reeks.

LISEZ LES ALBUMS DE LA COLLECTION
RONDE DU MONDE
NIKO et sa MULE
POUR LES JEUNES DE 6 A 10 ANS.
DES HISTOIRES AMUSANTES, ILLUSTREES D'AQUARELLES EN COULEURS RAVISSANTES.
COUVERTURES CARTONNEES ET PLASTIFIEES.
8 TITRES DISPONIBLES :
NIKO ET SA MULE (Grèce)
GUILLERMO ET LE TATOU (Chili)
LES PERLES DE TSUKASA (Japon)
OLAF ET LE PETIT RENARD (Norvège)
NAM ET LE PETIT POISSON (Viet-Nam)
LE PETIT COCHON DE FERUA (Polynésie)
WILLEM ET LE PETIT VEAU (Hollande)
MICHEL ET LE CERF WAPITI (Canada)
Guillermo ET LE TATOU
EN VENTE DANS TOUTES LES LIBRAIRIES - PRIX : 29 FR.
LEES DE ALBUMS VAN DE COLLECTIE
DE WERELD ROND
NIKO en zijn ezeltje
VOOR JONGENS EN MEISJES VAN 7 TOT 10 JAAR
LEERRIJKE VERHAALTJES, PRACHTIG GEILLUSTREERD, IN KLEURENDRUK
GEKARTONNEERD EN GEPLASTIFIEERD OMSLAG
BESCHIKBARE TITELS :
EDOE EN RODE PIJL (Kameroen)
TONNIE EN DE KANGOEROE (Australië)
MARIO EN DE MEEUW (Portugal)
TONIO EN DE STIER (Spanje)
NIKO EN ZIJN EZELTJE (Griekenland)
JOHAN EN DE MIERENETER (Chili)
DE PARELS VAN TSUKASA (Japan)
OLAF EN HET VOSJE (Noorwegen)
NAM EN HET VISJE (Viet-Nam)
HET VARKENTJE VAN FEROEA (Polynesië)
WILLEM EN ZIJN KALFJE (Nederland)
MICHEL EN HET HERTJE (Kanada)
JOHAN EN DE MIERENETER

Primus et Musette – album 1, en de achterkaften van dit album en een van de vier *Zigomar* albums. Bij deze laatsten staan vier titels meer dan in de Franse versie (met dank aan Peter Bonte, Roger Decadt en Danny Gorsele)

Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke - de albums

Een tiental uitgeverijen hebben één of meer albums uitgegeven in de loop der jaren, in verschillende formaten, zowel in zwart-wit als in kleur. Hieronder vindt u een volledige en chronologische lijst van alle in het Nederlands en het Frans gepubliceerde albums per uitgever. De Franstalige albums worden opgenomen omdat ze niet allemaal in het Nederlands in die vorm of met die inhoud werden gebracht.

Uitgeverij Periodica – *De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke*

Albums genummerd 1 tot en met 4

1.	V13 - De geitenrijders	1956 ?
2.	V14 - De rode Caballero	1956 ?
3.	V03 - De sigarillos van koningin Thia	1956 ?
4.	V02 – De schele zilvervos	1956 ?

Uitgeverij De Dageraad – *De avonturen van Snoe en Snolleke*

In de *Magnum* reeks

1.	V01 – Het hambras-serum	1978, Magnum-reeks nr. 2
2.	V02 – De schele zilvervos	1979, Magnum-reeks nr. 9
3.	V03 – De sigarillos van koningin Thia	1979, Magnum-reeks nr. 19
4.	V04 – De schat van Baekelandt	1981, Magnum-reeks nr. 29
5.	V05 – De blauwe vinger	1984, Magnum-reeks nr. 38
6.	V10 – Het betoverde zandtapijt	1985, Magnum-reeks nr. 50

Uitgeverij Bédéscope – *Les aventures d'Oncle Zigomar*

In de reeks *Collection Bédéscope*, albums genummerd 1 tot en met 6

1.	V02 – Le renard qui louche	1979, Collection Bédéscope N° 19
2.	V14 – Le Caballero rouge	1979, Collection Bédéscope N° 20
3.	V03 – Les cigarillos de la Reine Thia	1979, Collection Bédéscope N° 23
4.	V13 – Les boucs émissaires	1979, Collection Bédéscope N° 24
5.	V11 – L'espion jaune	1980, Collection Bédéscope N° 40
6.	V12 – L'empire des taupes	1980, Collection Bédéscope N° 41

Editions du Lombard

In de reeks *Les meilleures histoires du journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie*, 1984,
Met onder andere:

V12 – L'empire des taupes
V13 – Les boucs émissaires
V14 – Le Caballero rouge

Uitgeverij Rijperman/Boogaloo – *(Les aventures de) Johan et Stephan*

Verdeling door Casterman. Lay-out en tekeningen op de achterkaft zoals bij de Nederlandstalige uitgave van Casterman in 1989

1.	V01 – La grande pagaille	1987
2.	V04 – Le trésor du brigand	1987
3.	V11 – L'espion jaune	1987
4.	V03 – Les cigarillos de la Reine Thia	1988
5.	V14 – Le caballero rouge	1989
6.	V13 – Les boucs émissaires	1989

Uitgeverij Casterman – *De avonturen van Johan en Stefan*

1.	V01 – Het haatserum	1989
2.	V04 – De schat van Baekelandt	1989
3.	V13 – De zondebokken	1989
4.	V03 – De sigaren van koningin Thia	1989

JOHAN EN STEFAN NU IN ALBUM!
Aan het begin van de jaren 50 tekende **Bob de Moor** een humoristische strip die in de Vlaamse kranten « 't Vrije Volksblad » en het « Nieuws van de Dag » verscheen. Bij elkaar tekende hij een vijftiental verhalen waarvan onder de titel « De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke » vier albums verschenen. De talentrijke schepper van Barelli en Cori wilde deze reeks, opgezet in de traditie van Nero en Suske en Wiske, graag voortzetten. In 1991 hertekende hij de oude verhalen in een meer moderne stijl en voegde er nieuwe grappen aan toe. De beide hoofdpersonen kregen de namen **Johan en Stefan**. Bij de **Standaard Uitgeverij** is het eerste van twee delen verschenen, met als titel « **De zwarte draak** »... De moeite waard!

Standaard Uitgeverij – *Johan en Stefan*

1.	V08 – De zwarte draak	1993
2.	V09 – Het geheim van Vulcania	1993
3.	V02 – De schele zilvervos	1994

Uitgeverij Dirk Vermeirre – *De avonturen van Snoe en Snolleke*

Album op groot formaat (A3), gekartonneerd met linnen rug, oplage 48 exemplaren. Elk album bevat een originele plaat van het verhaal.

1.	V09 – Het geheim van Vulcania	1997

Uitgeverij Enigma – *De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke*

Album op klein formaat (+/- A5). Gewone geniete editie (500 genummerde exemplaren) en Romeins genummerde luxe-editie op 50 exemplaren met zeefdrukje, gekartonneerde rood linnen omslag. Bevat slechts de eerste 24 platen van het verhaal.

1.	V07 - De witte Maw-Maw deel 1	1999

Uitgeverij Brabant Strip vzw – *De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke*

Het eerste album verscheen in de reeks *Vakantie-album* (een bijlage bij *Brabant Strip Magazine*) in een oplage van 1.000 exemplaren;
Alle volgende in de *Fenix* reeks, elk in een genummerde oplage (25 romeins genummerde en 750 à 950 gewoon genummerde exemplaren)

1.	V15 – De sprekende wandelstok	2001, Vakantie album nr. 3
2.	V06 – De spaa-motor	2002, Fenix album nr. 6 (oplage 25 + 750)
3.	V12 – Het mollenrijk	2003, Fenix album nr. 17 (oplage 25 + 750)
4.	V11 – De gele spion	2004, Fenix album nr. 22 (oplage 25 + 800)
5.	V07 – De witte Maw-Maw	2005, Fenix album nr. 31 (oplage 25 + 950)
6.	V08 – De zwarte draak	2015, Fenix album nr. 110 (oplage 25 + 900)
7.	V09 – Het geheim van Vulcania	2016, Fenix album nr. 113 (oplage 25 + 850)

Uitgeverij BD Must - *De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke*

Drie albums in *Collector Pack*, gekartonneerd, oplage 300 exemplaren, met genummerd certificaat.

1.	V05 – De blauwe vinger	2017
2.	V06 – De spaa-motor	2017
3.	V07 – De witte Maw-Maw	2017

N.B.: ook uitgegeven in het Frans, gekartonneerd, oplage 666 exemplaren van elk album, met genummerde ex-libris per album, deels los verkocht, deels als *Collector Pack* met genummerd certificaat.
Los hiervan verscheen ook in slappe kaft in een oplage van 200 genummerde exemplaren:

	V15 – La canne parlante	2017

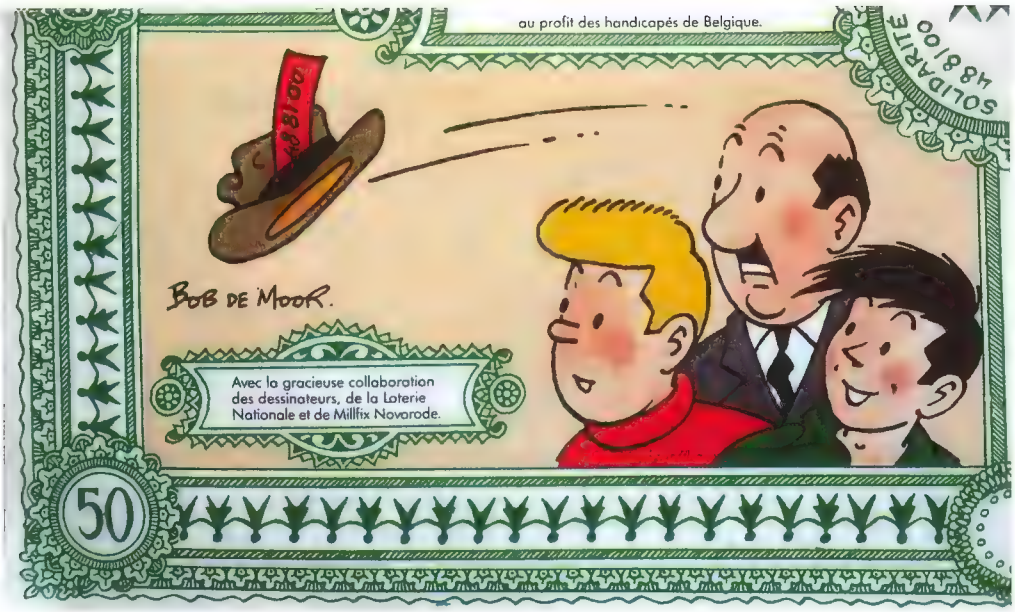
au profit des handicapés de Belgique.
SOLIDARITÉ 48 81 00
48.81.00
BOB DE MOOR.
Avec la gracieuse collaboration des dessinateurs, de la Loterie Nationale et de Millfix Novarode.
50

Een van de vier stickers voor Opération 48.81.00, een jaarlijkse stickerverkoop ten bate van de gehandicapten. In 1988 maakte Bob De Moor de tekeningen voor deze actie, met o.a. Cori, Barelli, Meester Mus en Zigomar.

LES GARS D'UN CARNET DE FLANDRE

Illustraties bij de openingstekst van Les meilleures histoires du Journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie, uitgeverij Editions du Lombard, 1984.

Johan en Stefan in Gazet van Antwerpen

Vanaf 29 april 1989[1] werden dertien van de vijftien verhalen gepubliceerd in *Gazet van Antwerpen*. Het zijn de herwerkte versies, met aanpassingen in de tekeningen, de teksten, en de namen (Oom Watje, Johan en Stefan), zoals ze gepubliceerd werden in album tussen 1987 en 1994 bij uitgeverij Rijperman/Boogaloo, Casterman en Standaard. De strips verschenen per twee in kleur op een vrij klein formaat tot en met plaat 28 van *De witte Mau-Mau*[2], vanaf plaat 29 op groter formaat, maar slechts a rato van één strook per dag[3]. De dertien verhalen verschenen in deze volgorde[4] in de krant, en in een Nederlandstalig album:

GvA 01 -V1- Het haatserum
Album Casterman, 1989
GvA 02 -V4- De schat van Baekelandt
Album Casterman, 1989
GvA 03 -V13- De zondebokken[5]
Album Casterman, 1989
GvA 04 -V11- De gele spion
GvA 05 -V3- De sigaren van koningin Thia
Album Casterman, 1989
GvA 06 -V14- De rode caballero
GvA 07 -V8- De zwarte draak
Album Standaard, 1993
GvA 08 -V9- Het geheim van Vulcania
Album Standaard, 1993
GvA 09 -V2- De schele zilvervos
Album Standaard, 1994
GvA 10 -V12- Het mollenrijk
GvA 11 -V5- De blauwe vinger
GvA 12 -V6- De Spaa-motor
GvA 13 -V7- De witte Mau-Mau

Deze versies van *De gele spion* en *De rode caballero* verschenen uitsluitend in het Frans bij uitgeverij Rijperman/Boogaloo. De ingekleurde krantenversies van GvA 10 tot en met 13 verschenen destijds dus nooit in album. Zoals bij de andere verhalen werden alle strooknummers weggelaten, en werden de platen genummerd per pagina. In *Het mollenrijk* werden voor stroken 86-88 de versie gebruikt met Bob De Moor in plaats van de anonieme architect, en met het atomium in plaats van de Heyseltoren, maar verder werden de oorspronkelijke tekeningen behouden. Voor *De blauwe vinger* werd voor de tekeningen de versie gebruikt van het album uit de *Magnum* reeks, dus de hopeloos verknoeide versie. De tekeningen in *De Spaa-motor* en *De witte Mau-Mau* zijn de oorspronkelijke, en werden niet bewerkt. De ingekleurde versie van deze drie laatste verhalen werden in 2017 gepubliceerd bij uitgeverij BD Must. Alleen de ingekleurde versie van *Het mollenrijk* werd dus tot op heden niet in album gepubliceerd, maar dat lijkt weinig zinvol vermits er niets aan de tekeningen gewijzigd werd.

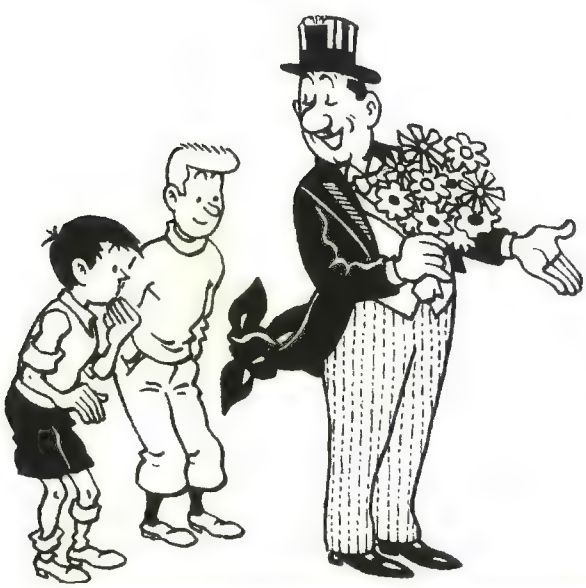

Tekening gemaakt voor het huwelijk van een vriend. Het onderschrift luidt: Ik heb een knoop in m'n smoking gelegd om het niet te vergeten!

1 Bron: Bob De Moor, Warande Turnhout, 1989, p. 77.
2 Aangepaste titel i.p.v. *De witte Maw-Maw*.
3 Ligt hierin mogelijk de reden waarom *Het betoverde zandtapijt* nooit verschenen is? Door de lengte van het verhaal zou een publicatie ruim een half jaar in beslag genomen hebben. *De sprekende wandelstok* werd misschien niet beschouwd als een volwaardig verhaal?
4 Met dank aan de heer Jos Maes die zijn archief ter beschikking stelde.
5 Inclusief de ½ pagina grote eindtekening, zoals hernomen in het album.

Ons nieuw tekenverhaal

Albert en heel zijn gezelschap zijn dus met « congé payé ». Dat hadden ze wel verdiend na hun lange en avontuurlijke tocht, die maandenlang de lezers van onze bladen aangenaam heeft geboeid. Deze zullen echter niet moeten wachten op hun terugkeer, want onze vaardige tekenaar Bob de Moor bracht voor hen een hele karrevracht nieuwe auteurs mede, wier belevenissen en nog spannender avonturen zij vanaf morgen, Donderdag 16 Augustus, zullen kunnen volgen in

HET HAMBRAS-SERUM

ONS NIEUW TEKENVERHAAL
DOOR BOB DE MOOR

V1 - Het hambras-serum

Publicatie in de krant

Aankondiging: wo 15/8/1951
Begin: do 16/8/1951
Einde: za 1/12/1951
Totaal aantal stroken: 184, genummerd 1-184
Aantal pagina's: 46

De hoofding in de krant. Alleen bij dit eerste verhaal maakte Bob De Moor nog een extra tekening bij

Albums

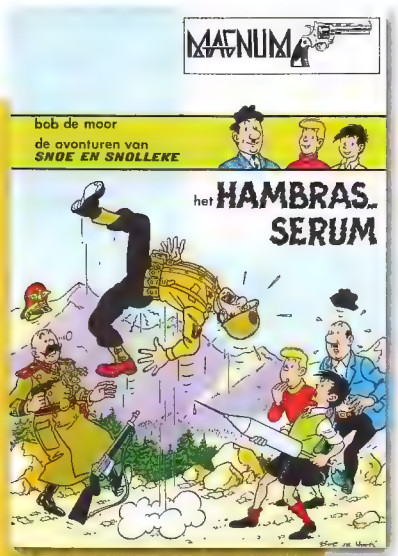

V1a De avonturen van Snoe en Snolleke. Het hambrasserum.
Uitgeverij De Dageraad PVBA, 1978, in de *Magnum*-reeks, nr. 2.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad zonder illustratie + 46 platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-184.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie, behalve in stroken 71 tot en met 75 (Zigomar 'vuil' gemaakt), en decors toegevoegd/uitgebreid in stroken 110 (tweede + derde vignet), 112 (3+4), 113 (3), 114 (1+2), 115 (2+4), 116 (3), 121 (1+3), 122 (1+2+3), 140 (2), 175 (1+3), 177 (2+3).
Tekst: woorden en zinnen werden aangepast in liefst 232 (!!) vignetten. Vooral heel wat Antwerpse woorden of uitdrukkingen sneuvelden, alhoewel dit niet consequent gebeurde, waardoor bij een vluchtige lezing de indruk kan ontstaan dat men de oorspronkelijke krantenversie onder ogen heeft. Deze uitgave is dan ook een regelrechte schande! De verantwoordelijke redacteur Danny De Laet had op zijn minst een verklarende nota en/of waarschuwing kunnen opnemen. Absoluut te mijden!!

V1b De avonturen van Johan en Stefan. 1. Het haatserum.
Uitgeverij Casterman, 1989.
Nieuwe cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met één nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 46 platen, kleur.
Strooknummers verwijderd.
Tekeningen: identiek aan de versie van album V1a, alleen met opvullingen waar de strooknummers weggewerkt werden.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke.

Van boven naar onder: covers van albums V1a en V1b

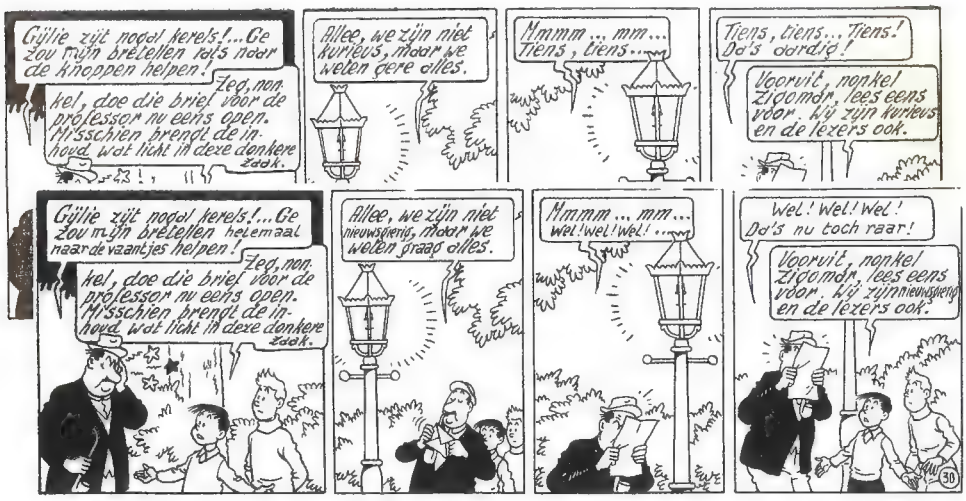
Gijlie zijt nogal kerels!...Ge zou mijn brieleiten rats naar de knoppen helpen!
Zeg, nonkel, doe die brief voor de professor nu eens open. Misschien brengt de inhoud wat licht in deze donkere zaak.
Allee, we zijn niet kurieus, maar we weten gere alles.
Mmmm... mm... Tiens, tiens...
Tiens, tiens... Tiens! Da's oordig!
Voorwit, nonkel Zigomar, lees eens voor. Wij zijn kurieus en de lezers ook.
Gijlie zijt nogal kerels!...Ge zou mijn brieleiten helemaal naar de vaantjes helpen!
Zeg, nonkel, doe die brief voor de professor nu eens open. Misschien brengt de inhoud wat licht in deze donkere zaak.
Allee, we zijn niet nieuwsgierig, maar we weten graag alles.
Mmmm... mm... wel! wel! wel!...
Wel! Wel! Wel! Da's nu toch raar!
Voorwit, nonkel Zigomar, lees eens voor. Wij zijn nieuwsgierig en de lezers ook.
30

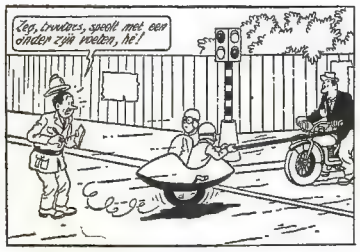

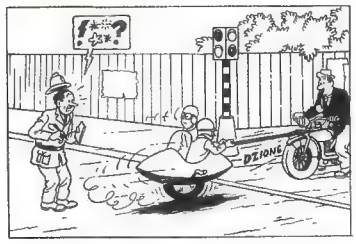

Enkele voorbeelden van aanpassingen aan de tekst. Van boven naar onder in wijzerzin: (fragmenten van) stroken 30, 49, 59 en 140

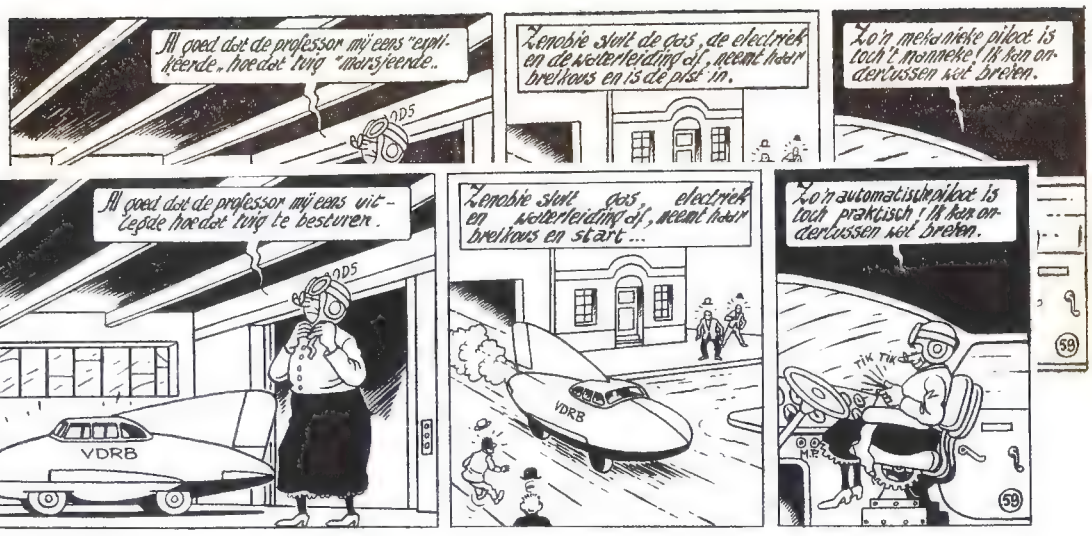
Al goed dat de professor mij eens "explikeerde" hoe dat ding "marsjeerde"..
Zenobie stelt de gas, de electriek en de waterverdating af, neemt haar breifaus en is de pist in.
Zo'n meekanieke pikbat is toch 't nonneke! 'k Kan onderussen wat breien.
Al goed dat de professor mij eens uitlegde hoe dat ding te besturen.
Zenobie stelt gas, electriek en waterverdating af, neemt haar breifaus en start...
Zo'n automatische pikbat is toch praktisch! 'k Kan onderussen wat breien.
VDRB
TIK TIK
59

Een tweede gevaar schuilt op de poort of en ontploft het een verrekdomme knal!... Deze keer is 't ielst. De stalen deur lijkt in stukken...
Allee, manne "den rattenval"!
...Hebt ge die ontploffingen gehoord?
't Kwam van de kant van het munitiedepot!
...Verdomd! De gevangenen gaan er mee reppen sajidan!...
ALARM!
RRRR
Een tweede gevaar schuilt op de poort of en ontploft het een verrekdomme knal!... Deze keer lukt het!
Allee, manne, weg nu!...
...Hebt ge die ontploffingen gehoord?
't Kwam van de kant van het munitiedepot!
...Verdomd! De gevangenen gaan er vandoor!!
RRRR
ALARM!
140

Intussen in de machinekamer...
Wat gebeurt daar boven toch allemaal? Wacht, ik rijs er nu onder!
Amai, amai, ik ben heelwats boven-gevlogt!
Goeie zippel! De uitgang is versperd!
Intussen in de machinekamer...
Wat gebeurt daar boven toch allemaal? Wacht, ik ga er nu onder!
Amai, amai, ik ben heelwats boven-gevlogt!
Goeie genade! De uitgang is versperd!
Mannen, daar krijg ik een idee!
110
112
Door rele grote en kleine grotten gaat de tocht. Plots draait de herder zich om en zegt vriendelijk:
Handen omhoog, kinderkens!
122
Mannen, daar krijg ik een idee!
110
112
Door rele grote en kleine grotten gaat de tocht. Plots draait de herder zich om en zegt vriendelijk:
Handen omhoog, kinderkens!
122

Boven: Nonkel Zigomar werd in onder andere stroken 70 en 71 'vuiler' gemaakt in de albumuitgave, wat beter aansluit bij het verhaal
Onder: Decors werden soms beter en gedetailleerder uitgewerkt voor de albumuitgave
Vignetten uit respectieve stroken 110, 112 en 122.

V2 - De schele zilvervos

Nieuw tekenverhaal van Bob Demoor

Bob Demoor begint een nieuw tekenverhaal in ons blad. Hoe zal het heten? — Zie bladzijde 3.

"De Schele Zilvervos„

BOB DE MOOR

Zo luidt de titel van het nieuwe boeiende tekenverhaal van Bob Demoor. In de hoofdrol : Nonkel Zigomar. Aan de tekening en de titel ziet U al waar het zich ongeveer zal afspelen.

De aankondigingen in de krant verschenen op de voorpagina en pagina 3

Publicatie in de krant

Aankondiging: ma 3/12/1951 (één op blz. 1 en één op blz. 3)
Begin: di 4/12/1951
Einde: di 25/3/1952
Totaal aantal stroken: 190, genummerd 1-190
Aantal pagina's: 47 ½

Publicatie in het weekblad Tintin

In weekblad *Kuifje* verscheen Bob De Moors *De Kerels van Vlaanderen*. In *Tintin* werd deze strip vervangen door *De schele zilvervos* onder de titel *Le renard qui louche*.
Begin: Zevende jaar nr. 42 (15/10/1952), einde: achtste jaar nr. 36 (10/9/1953).
Totaal aantal platen: 47.
Tot en met *Tintin* nr. 35 zijn alle stroken genummerd (1-184), tekeningen: krantenversie, maar met een lichtgrijze inkleuring.
In *Tintin* nr. 36 zijn de stroken niet meer genummerd en wordt het verhaal ingekort: strook 185 is nog de krantenversie, bij strook 186 werd het laatste prentje hertekend, strook 187 werd weggelaten, bij strook 188 werden het derde en vierde prentje vervangen door een nieuw, strook 189 is de krantenversie, strook 190 werd weggelaten.

Albums

V2a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. 4. De schele zilvervos.
Uitgeverij NV Periodica, 1956 (?)
Cover: Bob De Moor (niet gesigneerd).
½ titelblad, 48 blz., pagina's alternerend in blauw en rood gedrukt.
In dit album verschenen 47 ½ platen, stroken genummerd 1-190.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V2b De avonturen van Snoe en Snolleke. De schele zilvervos.
Uitgeverij De Dageraad PVBA, 1979, in de *Magnum*-reeks, nr. 9.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd, hertekende versie van de cover van album V2a).
Titelblad met de aankondigingstekening van blz. 3 uit de krant + kopie van de 48 blz. van album V2a, zwart-wit.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V2c Les aventures d'Oncle Zigomar. 1. Le renard qui louche.
Uitgeverij Bédéscope, 1979, in de reeks *Collection Bédéscope*, nr. 19.
Cover: herneming van de cover van album V2b, met aanpassing in linkerbovenhoek.
Titelblad met herneming 1 vignet uit het verhaal + 45 platen, zwart-wit.
Strooknummers verwijderd.
Ontbreken: stroken 13, 14, 15, 187 en 190.
Tekeningen + tekst: identiek aan de versie verschenen in *Tintin* (dus met aangepaste laatste plaat zoals hierboven beschreven), maar de teksten geletterd met de hand in plaats van de drukletters gebruikt in *Tintin*.

V2d Johan en Stefan. 3. De schele zilvervos.
Standaard Uitgeverij, 1994
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd, cover van album V2b, door hem overtrokken met minimale verschillen). (Bron: www.bobdemoor.info, artikel van 15-12-2014).
48 blz., kopie van album V2a (dus met het ½ titelblad), kleur.
47 ½ platen, genummerd 1(= de eerste halve plaat)-48, stroken niet meer genummerd.
Tekeningen: herneming inhoud van album V2a, inclusief lay-out.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke. (N.B.: noch de tekeningen, noch de tekstballons werden voor dit album aangepast, in tegenstelling tot wat beweerd wordt in een artikel van 18-4-2014 op www.bobdemoor.info).

Op de volgende pagina's: De laatste plaat van het verhaal, resp. een scan van het origineel en de laatste pagina zoals gepubliceerd in het weekblad *Tintin*. Het origineel werd gerestaureerd. De sporen van de aanpassingen voor de publicatie in *Tintin* zijn nog zichtbaar

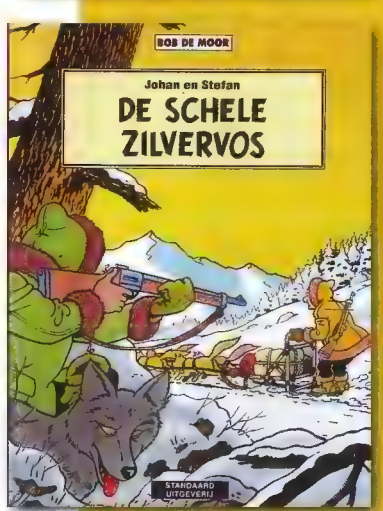

V.an boven naar onder covers van albums V2a, 2b, 2c en 2d

Sergeant, ve komen een moordenaar afleveren. Zoek eens gauw het dossier van Amedee op, die zogezegd bij Caribou-bos door wolven verscheurd werd...

Nà een paar uren...

Ik vind geen dossier Amedee...

Maar wel een dossier Zigomar, ereneens opgepeuxeld bij dat bos!

Euel, dat is het! Er werd feitelijk een moord gepleegd waarvan ik getuige was. Ik dacht dat Amedee, Zigomar was. Als ge deze twee koppen ziet zult ge u daarover niet verwonderen!

187

De sergeant wordt in alles duidelijk gemaakt... Maar eensklaps breekt Mikkie Mac in tranen uit...

Ik heb zo'n spijt dat ik dat allemaal gedaan heb! Hi! Hi! Hi!

Ja, makker, spijt komt altijd te laat, he! Maar...

... Krommé Snavel stelde daarjuist voor dat zijn stam zinnens is mijn farm terug op te bouwen. Euel, als gij u bij die wederopbouw heel verdienstelijk maakt, zullen wij geen aanklacht tegen u neerleggen!

Ke! Dank! Duizend maal dank!

En gij, Old Tauerhand, gij wordt mijn meestergast in de plaats van Mikkie Mac!

Allee, das goed nieuws!

Terwijl aldus alles op zijn beste geregeld wordt, komt de verrassing voor nonkel Zigomar, in de vorm van een postbode steeds nader en nader...

188

Zigomar, Snoe en Snolleke, gijlie blijft toch nog enkele weken, hier he?

Geren, nonkel Amedee!

Maar die vuftig zilvervossen moet ik nu toch niet meer schieten, he. Die schele otter... allee... zilverros is al een mooie trofee genoeg!

En nu wordt er gefeest, mannen!

Enkele uren later zit er in de politiepost een lustig gezelschap bijeen...

189

Vrienden, ge ziet, ge moogt nooit schrik hebben als ge iets aanpakt. En angst heb ik nooit gekend! Voor niks of voor niemand!

TOK-TOK

He', ze kloppen!

't Is voor u, nonkel Zigomar. ...Een..hm.. brief...

Hemel!

AANSLAGBILJET

DIENSTJAAR 1951

TE BETALEN:

30.002,26

Jezes, som moet binnen de veertien dagen betaald zijn, of uw hele bezittingen worden aangeslagen. DE ONTVANGER D.I.V.

Kom, Snoe! Kom, Snolleke! Dag, Amedee. Dag mensen, ve komen een andere keer wel eens op vacantie.

190

EINDE

LE RENARD QUI LOUCHE

Textes et dessins de Bob De Moor

Le traître Mickey Mus a été capturé et ligoté par Coco Vilain et ses amis. Les Peaux-Rouges surgissent et rouent de coups leur ancien complice, le vieux Mickey, qui les a également trahis...

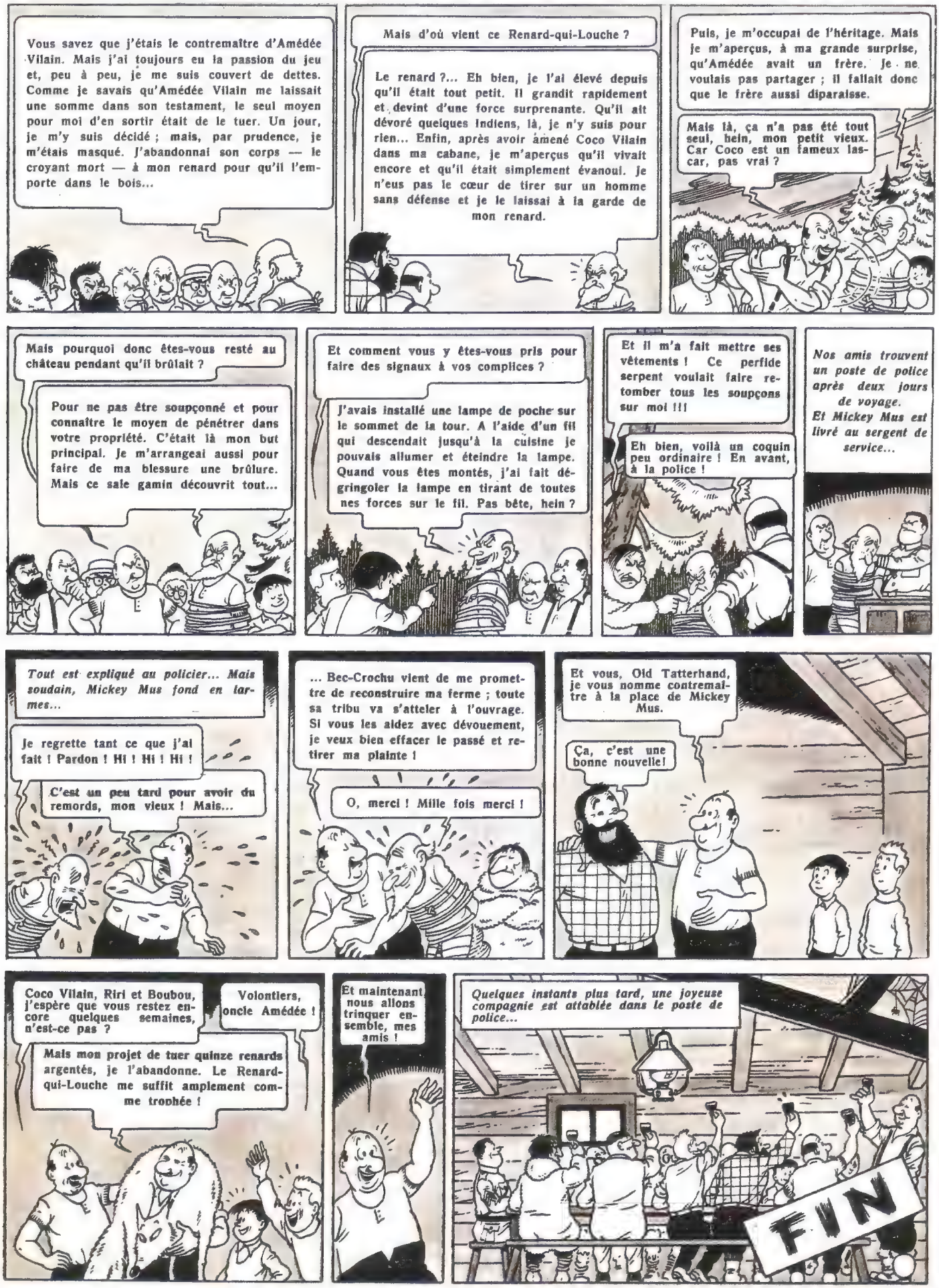
Vous savez que j'étais le contremaître d'Amédée Vilain. Mais j'ai toujours eu la passion du jeu et, peu à peu, je me suis couvert de dettes. Comme je savais qu'Amédée Vilain me laissait une somme dans son testament, le seul moyen pour moi d'en sortir était de le tuer. Un jour, je m'y suis décidé ; mais, par prudence, je m'étais masqué. J'abandonnai son corps — le croyant mort — à mon renard pour qu'il l'emporte dans le bois...
Mais d'où vient ce Renard-qui-Louche ?
Le renard ?... Eh bien, je l'ai élevé depuis qu'il était tout petit. Il grandit rapidement et devint d'une force surprenante. Qu'il ait dévoré quelques Indiens, là, je n'y suis pour rien... Enfin, après avoir amené Coco Vilain dans ma cabane, je m'aperçus qu'il vivait encore et qu'il était simplement évanoui. Je n'eus pas le cœur de tirer sur un homme sans défense et je le laissai à la garde de mon renard.
Puis, je m'occupai de l'héritage. Mais je m'aperçus, à ma grande surprise, qu'Amédée avait un frère. Je ne voulais pas partager ; il fallait donc que le frère aussi disparaisse.
Mais là, ça n'a pas été tout seul, hein, mon petit vieux. Car Coco est un fameux lascar, pas vrai ?
Mais pourquoi donc êtes-vous resté au château pendant qu'il brûlait ?
Pour ne pas être soupçonné et pour connaître le moyen de pénétrer dans votre propriété. C'était là mon but principal. Je m'arrangeai aussi pour faire de ma blessure une brûlure. Mais ce sale gamin découvrit tout...
Et comment vous y êtes-vous pris pour faire des signaux à vos complices ?
J'avais installé une lampe de poche sur le sommet de la tour. A l'aide d'un fil qui descendait jusqu'à la cuisine je pouvais allumer et éteindre la lampe. Quand vous êtes montés, j'ai fait dégringoler la lampe en tirant de toutes mes forces sur le fil. Pas bête, hein ?
Et il m'a fait mettre ses vêtements ! Ce perfide serpent voulait faire retomber tous les soupçons sur moi !!!
Eh bien, voilà un coquin peu ordinaire ! En avant, à la police !
Nos amis trouvent un poste de police après deux jours de voyage. Et Mickey Mus est livré au sergent de service...
Tout est expliqué au policier... Mais soudain, Mickey Mus fond en larmes...
Je regrette tant ce que j'ai fait ! Pardon ! Hi ! Hi ! Hi !
C'est un peu tard pour avoir du remords, mon vieux ! Mais...
... Bec-Crochu vient de me promettre de reconstruire ma ferme ; toute sa tribu va s'atteler à l'ouvrage. Si vous les aidez avec dévouement, je veux bien effacer le passé et retirer ma plainte !
O, merci ! Mille fois merci !
Et vous, Old Tatterhand, je vous nomme contremaître à la place de Mickey Mus.
Ça, c'est une bonne nouvelle!
Coco Vilain, Riri et Boubou, j'espère que vous restez encore quelques semaines, n'est-ce pas ?
Volontiers, oncle Amédée !
Mais mon projet de tuer quinze renards argentés, je l'abandonne. Le Renard-qui-Louche me suffit amplement comme trophée !
Et maintenant nous allons trinquer ensemble, mes amis !
Quelques instants plus tard, une joyeuse compagnie est attablée dans le poste de police...
FIN

V3 - De sigarillos van Koningin Thia

De sigarillo's van Koningin Thia

Zo heet het nieuwe tekenverhaal dat wij van morgen af in ons blad publiceren en waarin de helden : Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke, andermaal daverende avonturen beleven, dank zij de vaardige tekenpen van Bob de Moor.

Publicatie in de krant (onder de titel: *De sigarillo's van Koningin Thia*)

Aankondiging: di 25/3/1952
Begin: wo 26/3/1952
Einde: vr 18/7/1952
Totaal aantal stroken: 196, genummerd 1-196, behalve stroken 33 tot en met 36 (niet genummerd)
Aantal pagina's: 49

De aankondiging in de krant

Albums

V3a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. 3. De sigarillos van Koningin Thia.
Uitgeverij NV Periodica, 1956 (?)
Cover: Bob De Moor (niet gesigneerd).
Geen titelblad, 48 blz., pagina's alternerend in blauw en rood gedrukt.
In dit album verschenen 48 platen, stroken genummerd 1-8 en 13-196 (stroken 33-36 zonder nummer, zoals in de krant). Stroken 9-12 ontbreken.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V3b De avonturen van Snoe en Snolleke. De sigarillos van Koningin Thia.
Uitgeverij De Dageraad PVBA, 1979, *Magnum* reeks, nr. 19.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd, hertekende versie van de cover van album V3a).
Titelblad met een deel van een tekening uit strook 16 + kopie van 46 blz. van album V3a: stroken 9-12 en 113-120 ontbreken, zwart-wit.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

Van boven naar onder (doorlopend op volgend pagina): covers van albums V3a, 3b, 3c en 3d

V3c Les aventures d'Oncle Zigomar. 3. Les cigarillos de la Reine Thia.
Uitgeverij Bédéscope, 1980, reeks *Collection Bédéscope*, nr. 23.
Cover: herneming cover van album V3b.
Titelblad met herneming 1 prentje uit het verhaal + 47 platen, zwart-wit.
Strooknummers verwijderd.
Stroken 9-12 aanwezig, maar stroken 113-120 ontbreken.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie.

V3d De avonturen van Johan en Stefan. 4. De sigaren van Koningin Thia.
Uitgeverij Casterman, 1989.
Nieuwe cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met 1 nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 46 platen (genummerd 1-46), kleur.
Strooknummers verwijderd. Stroken 9-12 aanwezig, maar stroken 112-120 en 189-192 ontbreken.
Tekeningen: in het begin werd grotendeels de krantenversie behouden, met kleine aanpassingen, onder andere strook 31 (eerste vignet), 32 (2), 36 (1), 50 (2 en 3), 57 (1), 88 (1), 97 (1+3), 99 (3), 100 (1+3), 102 (1), 103 (1+3), 104 (2), 105 (2), 106 (1), 110 (2+3+4), 111 (2), stroken 112-120 ontbreken, nieuw vignet strook 111 (3) en volledig nieuwe strook 112 om het verhaal te doen aansluiten, aanpassingen aan strook 121 (1+3), 122 (2), aanpassingen aan decors – vooral de rotspartijen: stroken 127-136, 139, 142, 148, 150, 151, 153, 154, aanpassingen aan de prinses: stroken 144, 146, 147, 149, 151, 194, 195, in zwart profiel uitgevoerde personages hertekend in detail: stroken 177-181, 186, strook 188 (1) verkleind, rest van de strook volledig hertekend (nieuwe versie), stroken 189-192 ontbreken, volledig nieuw getekende strook 193, strook 196: in zwart profiel uitgevoerde personages hertekend in detail en toevoeging van de ezel. Net zoals bij de andere albums bewerkt in die periode mag men ervan uit gaan dat deze aanpassingen (hoofdzakelijk) het werk zijn van Bob De Moors toenmalige assistent Geert De Sutter.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke.

V3e Kiekeboe Familiestripboek nr. 4
Standaard uitgeverij, 1993.
In dit album werden de cover en de 46 platen van versie V3d hernomen.

Illustratie bij de openingstekst van *Les meilleures histoires du Journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie*, uitgeverij Editions du Lombard, 1984

Ha-ha! Hier zijt! Gij zult mij niet ontsnappen!
!?? Een konijn !!... Dat kan de dief niet zijn, hé!
De kerel is u te vlug al geweest, nonkel Zigomar! Laat eens kijken, misschien liet hij sporen na!
9
...Hierzie. Kijmorste meel! uit ons bloemzakske.
Komaan, ze zullen dit spoor volgen
Ha! De bloem leidt ons regelrecht naar de schurk. Wacht eens, Snolleke. Nonkel Zigomar volgt ons niet! Laat ons gaan kijken wat er gebeurt is!
Amai, hij is precies koleirig. Wacht, bandieten, tot ik los ben! 'k Sla op uw stomme snuiten dat ge de rest van uw leven naar de dentist kunt lopen!
10
Miljoenen miljarden! Die monsters maken mij razend!... En die smerige strop die maar niet lost!
HA
Allee, ksss, weg beesten...
Ha, zijt ge daar al! 'k vind het nogal schoon uw nonkel belachelijk te laten maken door die stomme laporen. 't Was nog niet erg genoeg dat ik in die strop trapte!
11
...Nu terug het bloem-spoor volgen!
Het eerste konijn dat ik tegen kom heeft het zitten!
Kalt!... Opgepast!
Wat ziet ge? Een konijn?
Neen. Een lichtschijnsel... Achter dat heuveltje!... Laat ons voorzichtig gaan piepen.
...Hemel!
12

De in album V3a ontbrekende stroken

V4 - De schat van Baekelandt

Lees morgen in ons blad
De schat van Baekelandt
het nieuwe tekenverhaal van Bob De Moor, waarin Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke op zoek gaan naar de schat van de beruchte bendeleider Baekelandt.

Links en onder: de aankondigingen in de krant

Publicatie in de krant

Aankondiging: za 19/7/1952
Aankondigingstekstje: zo 20/7/1952
Begin: ma 21/7/1952
Einde: ma 3/11/1952
Totaal aantal stroken: 182, genummerd 1-181 (strook 182 heeft geen nummer).
Aantal pagina's: 45 ½

De schat van Baekelandt
BOB DE MOOR
In het nieuw tekenverhaal van Bob De Moor dat wij vanaf Maandag 21 Juli a.s. beginnen, zoeken Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke naar de schat van de bekende bendehoofdman Baekelandt. Lees dus vanaf Maandag de nieuwe avonturen van Nonkel Zigomar.

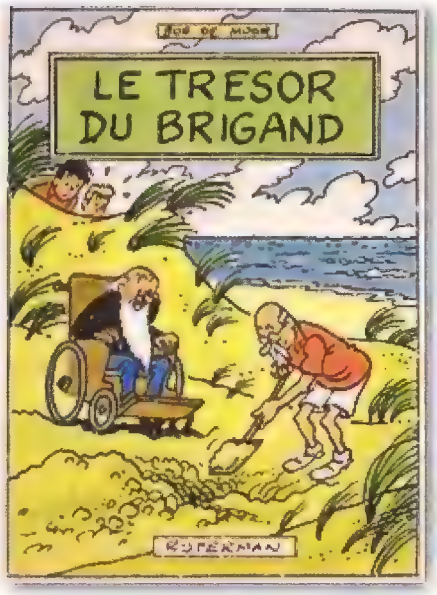

Ontwerp voor een ongepubliceerde Franstalige Rijperman uitgave (met dank aan www.bobdemoor.info)

Albums

V4a De avonturen van Snoe en Snolleke. De schat van Baekelandt.
Uitgeverij De Dageraad PVBA, 1981, in de *Magnum* reeks, nr. 29.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met vignet uit het album + 45 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-181 + nummerloze strook 182.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van strook 75, derde vignet, en strook 76, eerste vignet: affiche met opschrift 'In Vlaanderen Vlaams' weggewerkt.

V4b De avonturen van Johan en Stefan. 2. De schat van Baekelandt.
Uitgeverij Casterman, 1989.
Nieuwe cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met één nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 45 ½ platen, kleur.
Strooknummers verwijderd.
Tekeningen: identiek aan de versie van album V4a, alleen met opvullingen waar de strooknummers weggewerkt werden.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke.

Van boven naar onder: covers van albums V4a en V4b

Onder: fragmenten uit stroken 75 en 76, respectievelijk de krantenversie (boven) en de versie van album V4a

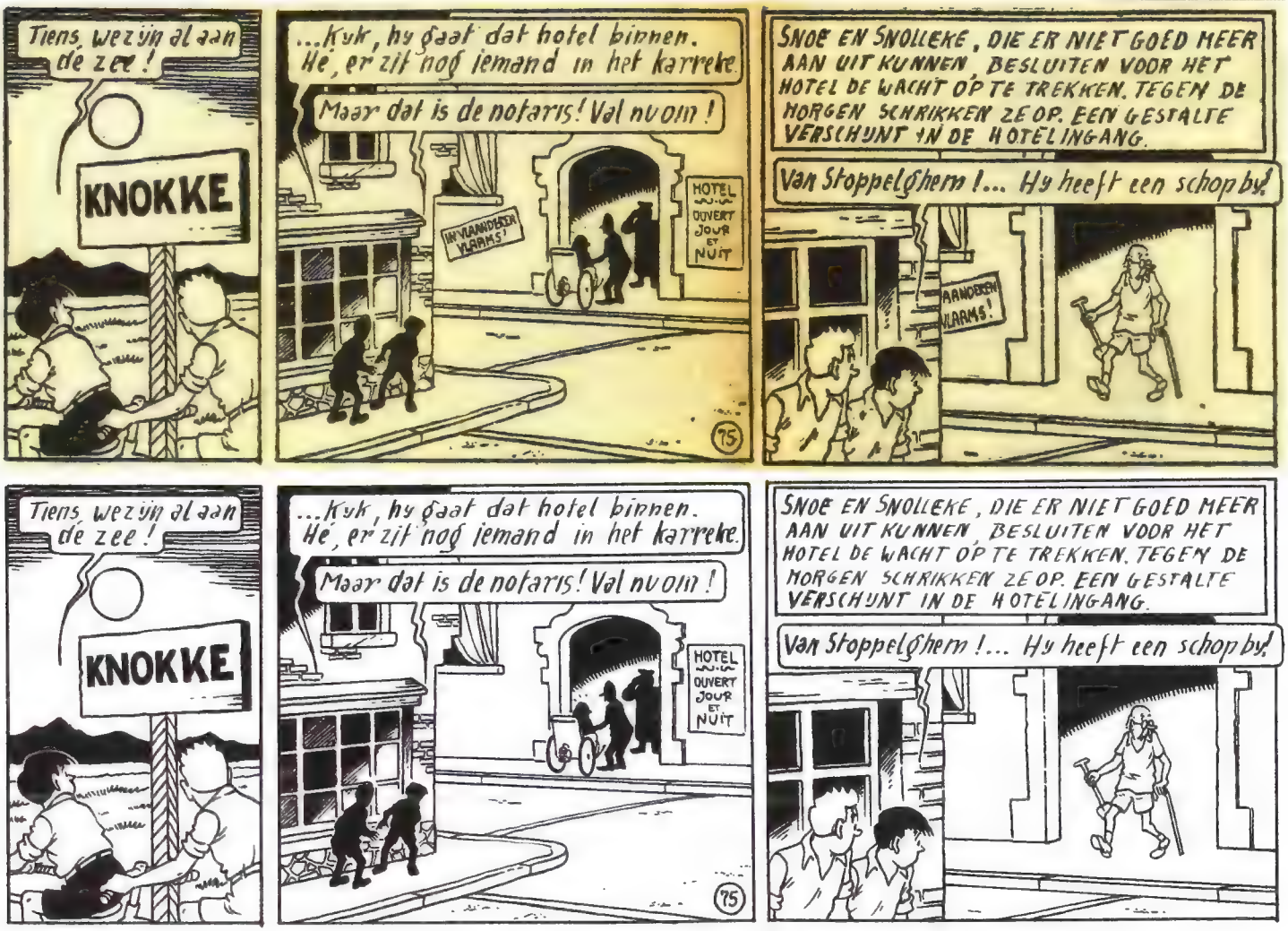
Tiens, we zijn al aan de zee!
KNOKKE
...Kijk, hij gaat dat hotel binnen. Hé, er zit nog iemand in het karretje.
Maar dat is de notaris! Val nu om!
IN VLAANDEREN VLAAMS!
HOTEL OUVERT JOUR ET NUIT
75
SNOE EN SNOLLEKE, DIE ER NIET GOED MEER AAN UIT KUNNEN, BESLUITEN VOOR HET HOTEL DE WACHT OP TE TREKKEN. TEGEN DE MORGEN SCHRIKKEN ZE OP. EEN GESTALTE VERSCHIJNT IN DE HOTELINGANG.
Van Stoppelghem!... Hij heeft een schop bij!
AANDEEN VLAAMS!
Tiens, we zijn al aan de zee!
KNOKKE
...Kijk, hij gaat dat hotel binnen. Hé, er zit nog iemand in het karretje.
Maar dat is de notaris! Val nu om!
HOTEL OUVERT JOUR ET NUIT
75
SNOE EN SNOLLEKE, DIE ER NIET GOED MEER AAN UIT KUNNEN, BESLUITEN VOOR HET HOTEL DE WACHT OP TE TREKKEN. TEGEN DE MORGEN SCHRIKKEN ZE OP. EEN GESTALTE VERSCHIJNT IN DE HOTELINGANG.
Van Stoppelghem!... Hij heeft een schop bij!

V5 - De blauwe vinger

BOB DE MOOR
Pas hebben de helden van ons tekenverhaal de Schat van Baekelandt terecht gebracht of ze trekken op nieuwe, spannende avonturen uit.
Nu zullen ze het raadsel van
DE BLAUWE VINGER
moeten ontsluieren. Deze nieuwe avonturen brengen Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke in de mysterieuze streken van Indië en Tibet, waar zij door alle perikelen heen hun taak tot een goed einde weten te brengen.
Volg van heden af op blz. 8 hoe zij dat aan boord leggen in
DE BLAUWE VINGER
Een tekenverhaal vol leven, spanning en guitige toestanden.

Publicatie in de krant

Aankondiging: di 4/11/1952
Begin: di 4/11/1952
Einde: wo 25/2/1953
Totaal aantal stroken: 192, genummerd 1-186 en 186-191 (nr. 186 werd tweemaal gebruikt)
Aantal pagina's: 48

De aankondiging in de krant

Albums

V5a De avonturen van Snoe en Snolleke. De blauwe vinger.
Uitgeverij De Dageraad PVBA, 1984, in de *Magnum* reeks, nr. 38.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Geen titelblad, 48 platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-186 en 186-191.
Tekeningen: Het lijkt vrij duidelijk dat, bij gebrek aan films of de originelen, dit album samengesteld werd aan de hand van (slechte) fotokopies gemaakt in een krantenarchief. Omdat de kranten daar ingebonden worden, en de twee strips over de hele breedte van de pagina naast elkaar staan, 'valt' het eerste of het laatste vignet van de aflevering in de plooi van de ingebonden jaargang, wat een bruikbare kopie moeilijk of onmogelijk maakt. En dat is dan ook te zien aan het schabouwelijke resultaat: bij elke aflevering werd op zijn minst één vignet deels of volledig hertekend of bijgetekend, maar dan door een slechte amateur zonder respect voor de oorspronkelijke versie. De verantwoordelijken maken er zich goedkoop van af met een vermelding in het colofon dat dit een herstelde (sic!) versie is. Hersteld? Het is een complete en onaanvaardbare ramp, met voorsprong de slechtste restauratie op stripgebied ooit! Zo'n 90 (!) vignetten werden zo in meerdere of mindere mate verminkt, enkele keren zelfs met wijziging van de oorspronkelijke tekst. Daarnaast werden ook de lijnen in een aantal vignetten op een knullige manier overtrokken (bijvoorbeeld stroken 170 en 171).
Tekst: op enkele uitzonderingen na (zie hierboven) werd de oorspronkelijke tekst uit de krant behouden, echter dikwijls herschreven en/of op een slechte manier gerestaureerd.

Van boven naar onder: covers van albums V5a en V5b

V5b De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De blauwe vinger.
Uitgeverij BD Must, 2017.
Gekartonneerd, oplage: 300 exemplaren, onderdeel van een 'Collector Pack' van drie albums (V5b, V6b en V7d) met een genummerd certificaat.
Cover: Bob De Moor, een herneming van de cover van album V5a, echter lichtjes 'opgeblazen' waardoor een deel van de tekening aan de rand en de handtekening van Bob De Moor wegvallen.
Titelblad met een deel van de tekening van strook 186, tweede vignet + 48 platen, kleur.
Stroken genummerd 1-186 en 186-191.
Tekeningen: niet meer dan kopieën/scans van de platen uit album V5a, inclusief alle storende elementen (sommige tekeningen en teksten te vet afgedrukt, anderen veel te licht) en verminkingen in de tekeningen zoals hierboven beschreven. Volgens het colofon 'verschijnt dit album voor het eerst in kleur met de oorspronkelijke tekst uit 1952-1953', maar zelfs daarin is de uitgever niet geslaagd: buiten de hernemingen van de fouten uit album V5a, werd de tekst verder aangepast in onder andere de volgende stroken/vignetten op vraag van de familie De Moor om taalfouten te verbeteren: strook 13/eerste vignet (de moment werd gewijzigd in: het moment), 34/3 (tyger – tijger), 37/3 (de moment – het moment), 40/1 (likwideren – liquideren), 42/3 (valsigaard – valsaard), 54/2 (heeft er geweest – is er geweest), 73/2 (Saakjes zijn saakjes – Zaakjes zijn zaakjes), 83/3 (ribedebie – ribbedebie), 127/3 (krak – crac), 153/3 (gelikwideerd – geliquideerd), 164/1 (Ik ben zo stijf als een hout – Ik ben zo stijf als een plank), 169/1 (ieverans – ergens). Bob De Moor gebruikte soms (onterecht) een koppelteken, ook dat werd in deze uitgave aangepast (bijvoorbeeld 25/3 (tijger-val - tijgerval), en verder onder andere 7/2, 120/2 en 149/3).

Deze twee uitgaven zijn dus ab-so-luut te mijden en een regelrechte schande!

Het sterkste staaltje van het geknoei van D. De Laet en BD Must is te vinden in stroken 32-33
Rechts boven: Snoe en Snolleke zitten in het linkervignet van strook 32 in de boom, in het derde vignet staat Snolleke op de grond, in het eerste vignet van strook 33 zit hij weer in de boom. In de ingekleurde versie van BD Must (album V5b) is dit nog duidelijker. Foutje van De Moor? Snolleke als een godheid omnipresent?
Rechts onder: de krantenversie: het is de professor die in het laatste vignet van strook 32 op de grond staat…

Voorbeeld van het gepruts van D. De Laet en BD Must:

Links: foto van het eerste vignet van strook 23, genomen in het krantenarchief. Door het inbinden van de kranten 'valt' de strook in de plooien en is een goede fotokopie niet mogelijk

Onderaan links: de 'herstelde' (sic!) versie uit album V5a van De Laet, daarnaast de ingekleurde versie uit album V5b van BD Must

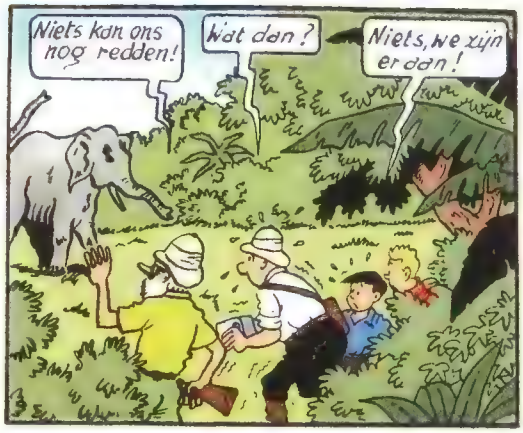

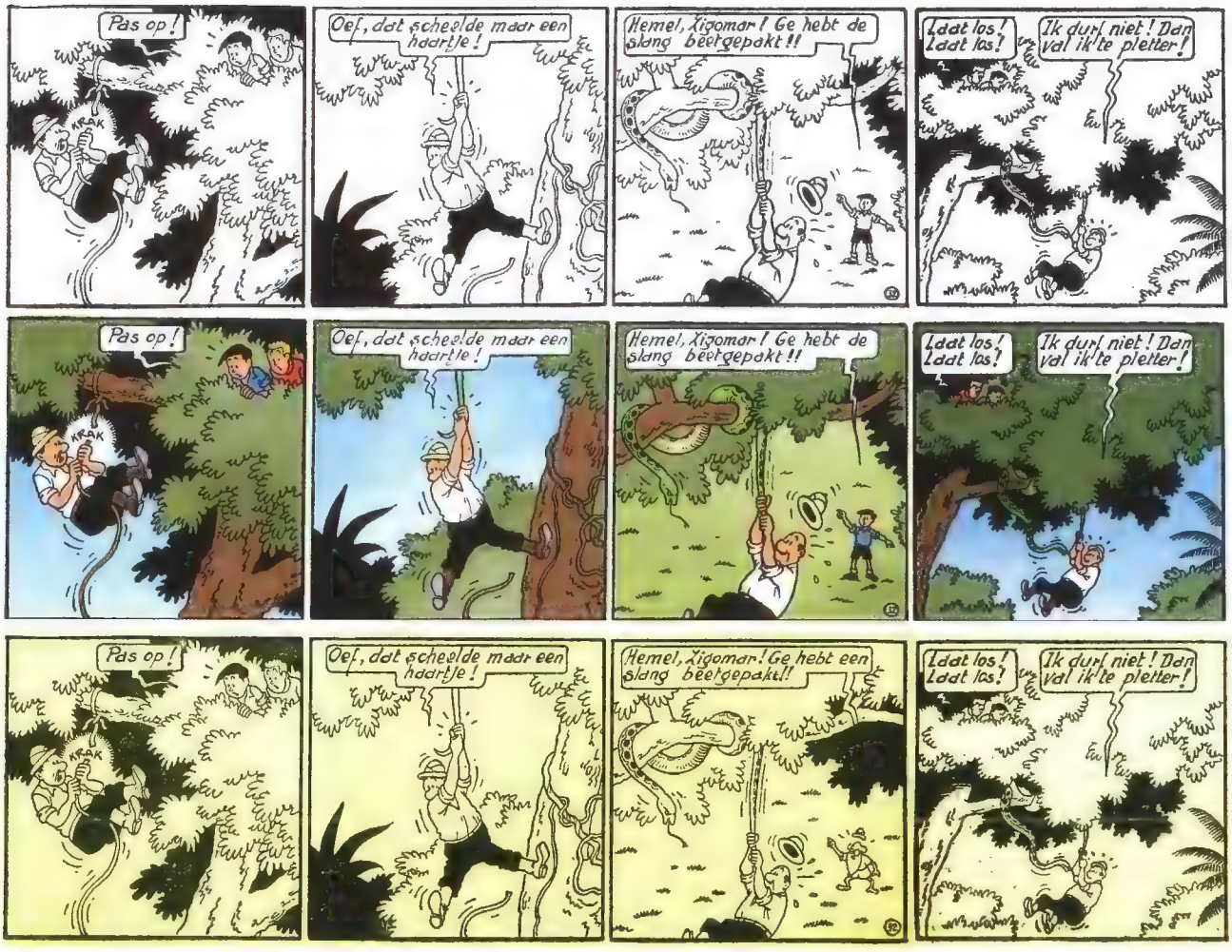
Pas op!
KRAK
Oef, dat scheelde maar een haartje!
Hemel, Xigomar! Ge hebt de slang beetgepakt!!
Laat los! Laat los!
Ik durf niet! Dan val ik te pletter!
Pas op!
KRAK
Oef, dat scheelde maar een haartje!
Hemel, Xigomar! Ge hebt de slang beetgepakt!!
Laat los! Laat los!
Ik durf niet! Dan val ik te pletter!
Pas op!
KRAK
Oef, dat scheelde maar een haartje!
Hemel, Xigomar! Ge hebt een slang beetgepakt!!
Laat los! Laat los!
Ik durf niet! Dan val ik te pletter!

V6 - De Spaa-motor

Ons nieuw sensationeel tekenverhaal :

" De Spaa-Motor "

Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke zijn pas terug thuis van hun fantastische reis in Tibet, of reeds geraken zij verwikkeld in nieuwe, sensationele avonturen met autodieven en andere bandieten, die hen in tal van hinderlagen lokken, waaruit zij echter steeds, dank zij hun overbekende slimmigheid, behouden weten te ontsnappen. Deze belevenissen heeft onze tekenaar Bob Demoor met vaardige hand in beeld gebracht onder de veelbelovende titel : « DE SPAA-MOTOR », ons nieuwste tekenverhaal, dat vanaf morgen in ons blad zal verschijnen.

De aankondiging in de krant

Publicatie in de krant

Aankondiging: wo 25/2/1953
Begin: do 26/2/1953
Einde: za 20/6/1953
Totaal aantal stroken: 198, genummerd 1-198
Aantal pagina's: 49 ½

Albums

V6a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De Spaa-motor.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2002, in de reeks *Collectie Fenix*, nr. 6.
Oplage: 750 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd).
Titelblad met de aankondigingstekening uit de krant + 49 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-198.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V6b De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De Spaa-motor.
Uitgeverij BD Must, 2017.
Gekartonneerd, oplage: 300 exemplaren, onderdeel van een 'Collector Pack' van drie albums (V5b, V6b en V7d) met een genummerd certificaat.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd), een herneming van de cover van album V6a zonder het logo van *Collectie Fenix* en met een witte uitsparing rechts bovenaan.
Titelblad met een deel van de omslagtekening + 49 ½ platen, kleur.
Stroken genummerd 1-198.
Tekeningen: herneming van de platen uit album V6a. Volgens het colofon werd de oorspronkelijke tekst uit de krant hernomen, maar op vraag van de familie De Moor werden de taalfouten verbeterd. De tekst werd aangepast in de volgende stroken/vignetten: strook 52/derde vignet (candidaat werd gewijzigd in: kandidaat), 85/2 (check – cheque), 89/2 (alstubelieft – alstublieft), 98/2 (gaaft – gaf), 102/2 (we gaan boord – we gaan aan boord), 107/2 (conserve-doos – conservedoos, rot-schip – rotschip), 111/2 (kontroleren – controleren), 113/4 (in 't zicht – in zicht), 124/2 (de moment – het moment), 135/1 (auto-dieven – autodieven, snelheids-water – snelheidswater), 148/3 (kamions – camions), 168/2 (bevrijdt – bevrijd), 174/2 (forme – form), 181/1 (zie-zo – ziezo), 183/3 (wan vangt – wat vangt), 185/2 (mizerie – miserie), 189/3 (lang de sheik – lang leve de sheik), 191/1 (tekst bleef, maar andere woordsplitsing), 197/3 (Over een paar dagen is ze echter uitgedroogd – Intussen is ze echter opgedroogd). Een twintigtal wijzigingen dus, en soms met reden (omdat Bob De Moor inderdaad een onvolledige zin had geschreven), maar het is dus **niet** de krantenversie.

Twee voorbeelden van aanpassingen in de tekst in album V6b. Vignetten uit stroken 98 en 197, respectievelijk uit album V6a (krantenversie) en album V6b

Deze uitgave is dus niet wat de uitgever ons wil doen geloven.

V7 - De witte Maw-Maw

ONS NIEUW TEKENVERHAAL

"De Witte Maw-Maw„

Vandaag begint op bladzijde 4 ons nieuw tekenverhaal waarin Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke in Belgisch Kongo avonturen meemaken om de haren ten berge te doen rijzen. Zij treden op in een circus dat voorstellingen geeft aan de negers en helpen ondertussen mee aan de verdelging der Maw-Maw, een geheime secte, die het op de blanken gemunt heeft.

Geen enkele van onze lezers zal zeker dit nieuw tekenverhaal van Bob Demoor willen missen, want klein en groot zal er naar hartelust zijn gading in vinden om zowel monkelend te glimlachen met de grappige situaties als mee te huiveren wanneer de helden verstrikt zijn in geheimzinnige en vreselijke avonturen.

Dus iedereen kijkt vandaag naar bladzijde vier en vindt er het begin van

"De Witte Maw-Maw„

Nieuwe avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke

De aankondiging in de krant

Publicatie in de krant

Aankondiging: zo 21/6/1953 (en hernomen ma 22/6/1953)
Begin: ma 22/6/1953
Einde: za 10/10/1953
Totaal aantal stroken: 192, genummerd 1-192
Aantal pagina's: 48

De Witte Maw-Maw en Brenner, die een droge plek onder een vooruitstekend rotsblok gevonden hebben bemerken het toestel...
Kijk, een vliegtuig!

De Witte Maw-Maw en Brenner, die een droge plek onder een vooruitstekend rotsblok gevonden hebben bemerken het toestel...
Kijk, een vliegtuig!

Vignet uit plaat 45. Links de volledige tekening uit album V7c, rechts het knoeiwerk uit album V7d

Albums

V7a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De witte Maw-Maw deel 1.
Uitgeverij Enigma, 1999, in de reeks *Collectie-Klassiek*, nr. 1.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd).
Oplage: 500 exemplaren (gewone editie) en 50 Romeins genummerde en gesigneerde exemplaren met een genummerd zeefdrukje van de aankondigingstekening.
24 platen (genummerd 1-24) + aankondigingstekening, zwart-wit.
Strooknummers verwijderd.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie.

V7b Het tweede deel met de volgende 24 platen is nooit verschenen.
Er bestaan echter twee verschillende versies van originelen die Johan De Moor reeds getekend had voor de cover.

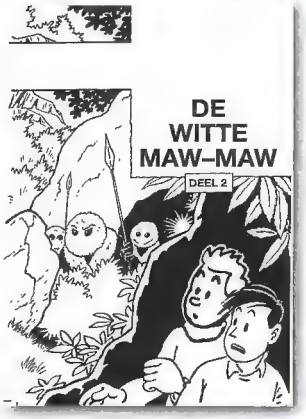

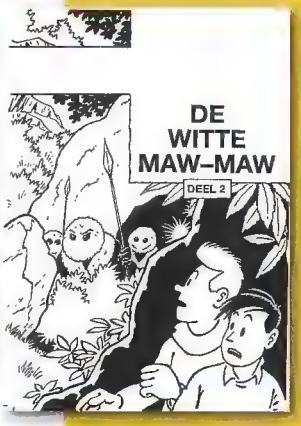

V7c De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De witte Maw-Maw.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2005, in de reeks *Collectie Fenix*, nr. 31.
Oplage: 950 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd, nieuwe versie van een combinatie van de covers van albums V7a en V7b).
Titelblad met de aankondigingstekening, zonder de tekst uit de krant + 48 platen (genummerd 1-48), zwart-wit.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie, maar strooknummers werden verwijderd.

V7d De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De witte Maw-Maw.
Uitgeverij BD Must, 2017.
Gekartonneerd, oplage: 300 exemplaren, onderdeel van een 'Collector Pack' van drie albums (V5b, V6b en V7d) met een genummerd certificaat.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd), een herneming van de cover van album V7c zonder het logo van *Collectie Fenix* en met een witte uitsparing rechts bovenaan.
Titelblad met een deel van de omslagtekening + 48 platen (genummerd 1-48), kleur.
Opgenomen in zwart-wit: de cover van V7a en één versie van cover V7b.
Tekeningen: herneming van de platen uit album V7c. Volgens het colofon werd de oorspronkelijke tekst uit de krant hernomen, maar in twee gevallen werden de taalfouten verbeterd op vraag van de familie De Moor: de tekst werd aangepast in de volgende platen/stroken/vignetten: plaat 19/eerste strook/vierde vignet (teroriseren werd gewijzigd in terroriseren), 22/3/3 (athletische in atletisch). Op plaat 45/derde strook/tweede vignet ontbreekt daarenboven een stuk uit de tekening. Minimale afwijkingen, maar dus niet helemaal de krantenversie.

Van boven naar onder: covers van albums V7a (gewone en luxe editie), de twee versies van de ontwerpen van het nooit gepubliceerde album V7b, album V7c en V7d

V8 - De zwarte draak

Publicatie in de krant

Aankondiging: za 10/10/1953
Begin: ma 12/10/1953
Einde: za 30/1/1954
Totaal aantal stroken: 188, genummerd 1-188
Aantal pagina's: 47

Ons nieuwste tekenverhaal
BOB DE MOOR
DE ZWARTE DRAAK.
ONZE HELDEN ONDERNEMEN EEN WERELDREIS. IN DE CHINESE ZEE HEBBEN ZIJ AF TE REKENEN MET KAPERS EN EEN GEHEIMZINNIGE, MACHTIGE BENDE....
Vanaf volgende Maandag dagelijks in ons blad

De aankondiging in de krant

Albums

Van boven naar onder: covers van albums V8a en V8b

V8a (De avonturen van) Johan en Stefan. 1. De zwarte draak.
Standaard Uitgeverij, 1993.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Blijkbaar zou dit album oorspronkelijk in 1989 bij Casterman verschijnen en werd de cover wellicht toen getekend[1].
Titelblad met een nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 46 platen, kleur.
Strooknummers verwijderd, platen genummerd 1-46.
Tekeningen: decors toegevoegd in stroken 116, 117 en 118. Laatste vignet van strook 92 hertekend, stroken 93-94-95-96 ontbreken, zwarte schaduwen weggelaten. Net zoals bij de andere albums bewerkt in die periode mag men ervan uit gaan dat deze aanpassingen (hoofdzakelijk) het werk zijn van Bob De Moors toenmalige assistent Geert De Sutter.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke. Namen van schepen verwijderd of gewijzigd (stroken 1, 60, 66, 69, 80, 108, 112, 113, 114, 148, 149), naam café gewijzigd (stroken 62 en 63).

V8b De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De zwarte draak.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2015, in de reeks *Collectie Fenix*, nr. 110.
Oplage: 900 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd, naar de cover van album V8a), met aanvulling door Dirk Stallaert.
Titelblad met de aankondiging (tekst en tekening) uit de krant + 47 platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-188.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie (met toevoeging van sluikreclame voor de *Fenix* reeks in één vignet).

1 Bernard Van Isacker – www.bobdemoor.info, 12/2/2015: *1954 Snoe en Snolleke album 'De zwarte draak' finally to be released in original version in 2015.*

V9 - Het geheim van Vulcania

De aankondiging in de krant

Publicatie in de krant

Aankondiging: zo 31/1/1954
Begin: ma 1/2/1954
Einde: di 25/5/1954
Totaal aantal stroken: 186, genummerd 1-142 en 141-184 (de nummers 141 en 142 werden dubbel gebruikt)
Aantal pagina's: 46[1/2]

Albums

V9a De avonturen van Johan en Stefan. 2. Het geheim van Vulcania.
Standaard Uitgeverij, 1993.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd).
Titelblad met herneming van één vignet uit het verhaal + 46 platen, kleur.
Strooknummers verwijderd, platen genummerd 1-46.
Tekeningen: decors toegevoegd, zwarte schaduwen weggelaten, laatste vignet strook 20 hertekend, in zwart profiel uitgevoerde personages hertekend in detail (onder andere strook 155 eerste vignet en strook 164 tweede vignet), stroken 181 en 182 ontbreken. Net zoals bij de andere albums bewerkt in die periode mag men ervan uit gaan dat deze aanpassingen (hoofdzakelijk) het werk zijn van De Moors toenmalige assistent Geert De Sutter.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke.

V9b De avonturen van Snoe en Snolleke. Het geheim van Vulcania.
Uitgeverij Dirk Vermeirre, 1997.
Oplage: 48 exemplaren, HC met linnen rug, formaat 32 x 43 cm, elk album met een originele plaat uit het verhaal.
Cover: Teun Berserik (niet gesigneerd).
Titelblad met herneming van een tekening uit het album + 46 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-142 en 141-184 (nummers 141 en 142 werden dubbel gebruikt).
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V9c De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. Het geheim van Vulcania.
Uitgeverij K. Driesen, 2006 (?), in de reeks *De stripwereld van Gaston*, nr. 8/9.
Oplage: 50 (?) exemplaren.
Cover: herneming van een vignet uit het verhaal.
Inhoud: herneming van de inhoud van album V9b, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-142 en 141-184 (nummers 141 en 142 werden dubbel gebruikt).
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V9d De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. Het geheim van Vulcania.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2016, in de reeks *Collectie Fenix*, nr. 113.
Oplage: 850 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren.
Cover: Dirk Stallaert (niet gesigneerd).
Titelblad met de aankondiging (tekst en tekening) uit de krant + 46 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-142 en 141-184 (de nummers 141 en 142 werden dubbel gebruikt).
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

Van boven naar onder: covers van albums V9a, V9b, V9c en V9d

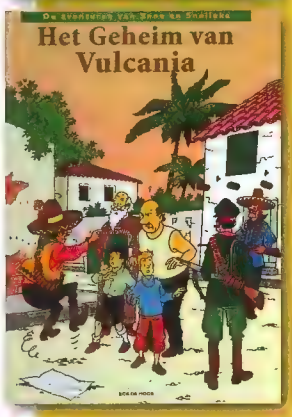

V10 - Het betoverde zandtapijt

De aankondiging in de krant

HET BETOVERDE ZANDTAPIJT

Vandaag beginnen wij een nieuw tekenverhaal voor kinderen tussen 7 en 77. Voor de jongeren en ouderen moeten wij het lezen ontraden, als te opwindend. Degenen, die midden in het vorige verhaal zijn begonnen, moeten nu eens proberen van het begin af te lezen. U staat er eigenlijk boven, maar toch... Trouwens, het verhaal draagt de veelbelovende titel : « Het betoverde zandtapijt» en speelt zich af in het Vlaamse land, waar een bende museumdieven en een excentrieke verzamelaar het onze heksen, Snoe, Snolleke ne Nonkel Zigomar, bijzonder lastig maken. Het wordt beslist een spannende geschiedenis.

Publicatie in de krant

Aankondiging: wo 26/5/1954
Begin: wo 26/5/1954
Einde: za 11/9/1954
Totaal aantal stroken: 182, genummerd 1-182. Stroken 43 en 44 werden van plaats verwisseld.
Aantal pagina's: $45^{1/2}$

Albums

De cover van album V10a

V10a De avonturen van Snoe en Snolleke. Het betoverde zandtapijt.
Uitgeverij De Dageraad PVBA, 1985, in de *Magnum*-reeks, nr. 50.
Cover: T. Cools (niet gesigneerd, bewerking van een vignet uit het album).
½ pagina titelblad zonder tekening + 45 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-182.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van:
stroken 43 en 44: werden in het album in de juiste volgorde geplaatst,
strook 97 in de krant werd hernummerd 98 in het album, strook 98 in de krant werd hernummerd 97 in het album, en die twee stroken werden dan ook in de foutieve volgorde afgedrukt in het album.
Bijgevoegd: stroken genummerd 81-84 in een andere dan de krantenversie, echter zonder verdere informatie. Deze in de jaren 80 hertekende plaat was mogelijk een aanzet om het volledige album te hertekenen in een 'klare lijn'-stijl, zonder zwarte schaduwen, voor een uitgave in kleur.

Stroken 97 en 98, krantenversie, met de correcte nummering en in de juiste volgorde

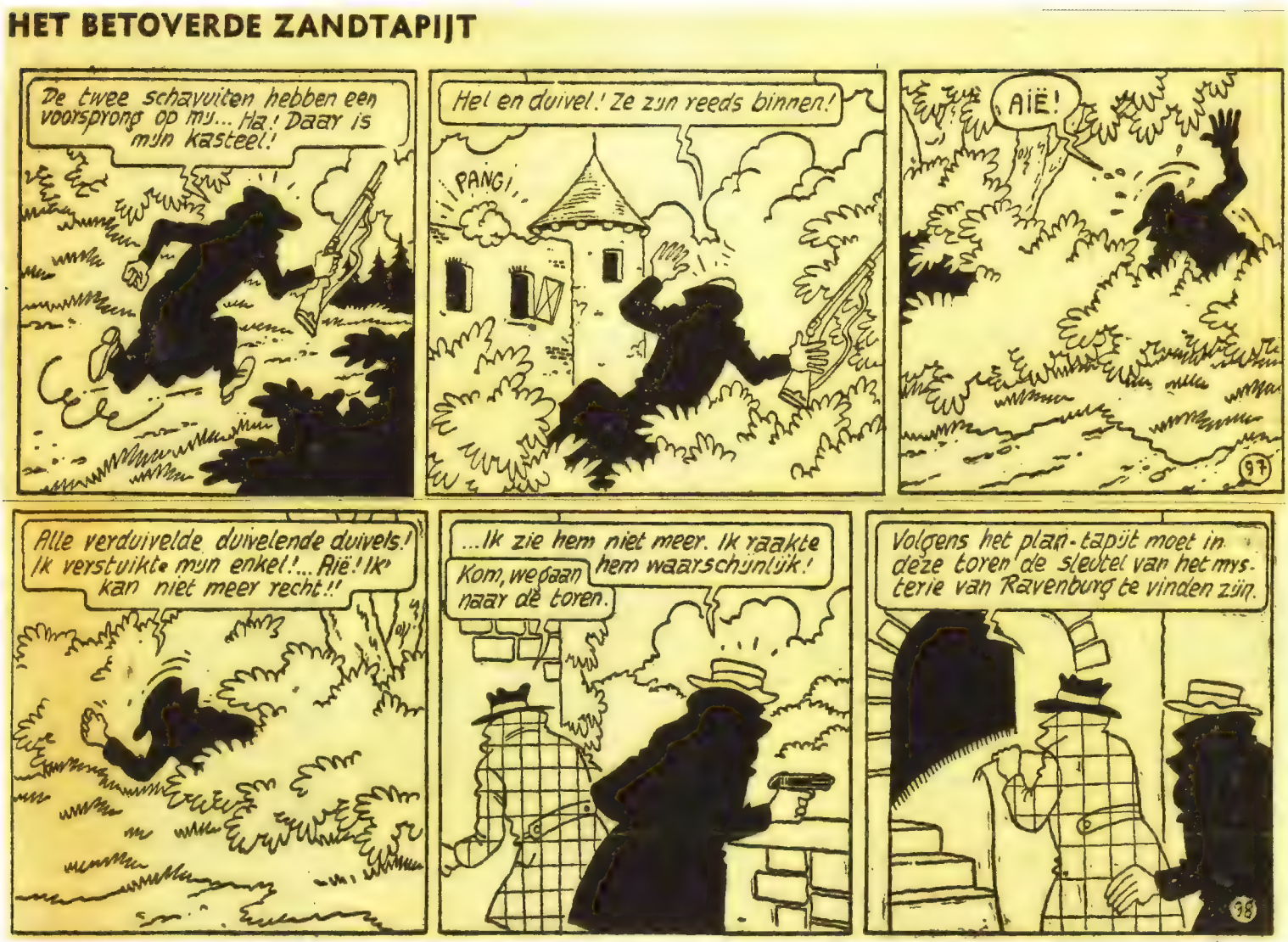
HET BETOVERDE ZANDTAPIJT
De twee schavuiten hebben een voorsprong op mij... Ha! Daar is mijn kasteel!
Hel en duivel! Ze zijn reeds binnen!
PANG!
AIË!
97
Alle verduivelde duivelende duivels! Ik verstuikte mijn enkel!... Aïe! Ik kan niet meer recht!!
...Ik zie hem niet meer. Ik raakte hem waarschijnlijk!
Kom, we gaan naar de toren.
Volgens het plan-tapijt moet in deze toren de sleutel van het mysterie van Ravenburg te vinden zijn.
98

V11 - De gele spion

Morgen begint in ons blad
een nieuw tekenverhaal !

De gele spion

BOB DE MOOR

Nonkel Zigomar, Suus en Snolleke zijn nog maar pas thuis sedert hun wonderbaarlijke avonturen met het betoverde zandtapijt, of reeds doen zich nieuwe en onverwachte gebeurtenissen voor, die hen meeslepen in adembenemende voorvallen. De Aziatische horden bedreigen het Westen. De Verenigde Naties mobiliseren hun legers. Een « vijfde kolonne », onder de leiding van een gehelmzinnige « gele spion », saboteert de verdedigingswerken van de geallieerden. Onze vrienden worden onder de wapens geroepen en geraken verwikkeld in een spionnagezoak. Wat dat worden zal, kunt u vanaf morgen lezen in ons blad, wanneer het nieuwe tekenverhaal van Bob De Moor begint onder de titel :

De gele spion

Publicatie in de krant

Publicatie in de krant:
Aankondiging: zo 12/9/1954
Begin: ma 13/9/1954
Einde: vr 31/12/1954
Totaal aantal stroken: 184, genummerd 1-183 (strook 184 heeft geen nummer)
Aantal pagina's: 46

Rechts: de aankondiging in de krant
Onder: scan van het origineel (voor- en achterkant).De door Bob De Moor voorgestelde tekst werd op de redactie aangepast.

Van boven naar onder: covers van albums V11a en V11b en V11c

Albums

V11a Les aventures d'Oncle Zigomar. 5. L'espion jaune.
Uitgeverij Bédéscope, 1980, in de reeks *Collection Bédéscope,* nr. 40.
Oplage: 2.000 exemplaren.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met herneming één vignet uit het verhaal + 46 platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-183 + nummerloze strook 184.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van strook 36, vierde vignet.

V11b Les aventures de Johan et Stephan. 3. L'espion jaune.
Uitgeverij Boogaloo, 1987.
Nieuwe cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Hardcover met schutbladen met een nieuwe tekening door Bob De Moor (niet gesigneerd).
Titelblad met één nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 46 platen, kleur.
Strooknummers verwijderd, platen ongenummerd.
Tekeningen: decors aangepast na weglating zwarte schaduwen, de meeste in zwart profiel uitgevoerde personages hertekend in detail (onder andere strook 7 het tweede vignet, strook 24). Alle aanpassingen werden uitgevoerd in 1986 door Bob De Moors assistent Pierre Gay, de laatste tekenaar die destijds aangenomen werd bij Studio Hergé (bron: www.bobdemoor.info, artikel van 13-10-2014).

V11c De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De gele spion.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2004, in de reeks *Collectie Fenix*, nr. 22.
Oplage: 750 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren.
Cover: herneming van cover van album V11a, handtekening weggewerkt.
Titelblad met de aankondigingstekening uit de krant + 46 platen + op de laatste pagina herneming van de aankondigingstekening en – tekst uit de krant, met de tekst zoals die op de achterkant van het origineel doorliep, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-183 + nummerloze strook 184.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van strook 36, vierde vignet.

Onder: Strook 36, laatste vignet.
V.l.n.r.: krantenversie, versie album V11a, versie album V11b, versie album V11c. Alhoewel dit verhaal in de tweede helft van 1954 in de krant verschijnt, leest Snolleke in strook 36 *Kuifje* nummer 37 van 1953, wat duidelijk blijkt uit de afgebeelde omslagtekening van Bob De Moor (*Meester Mus – De vliegende moto*). Opmerkelijk, want in die tussenliggende periode zal Bob De Moor nog twee andere omslagen tekenen voor het weekblad *Kuifje*: voor nr. 1954/21 (*Meester Mus – Het beleg van Ravenburg*) en nr. 1954/24 (*Meester Mus – De lopende duikboot*).

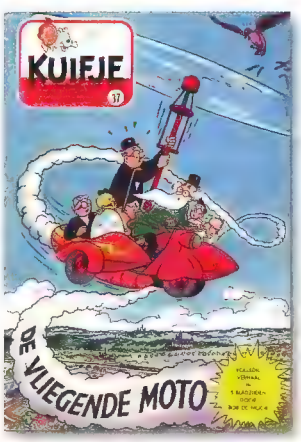

V12 - Het mollenrijk

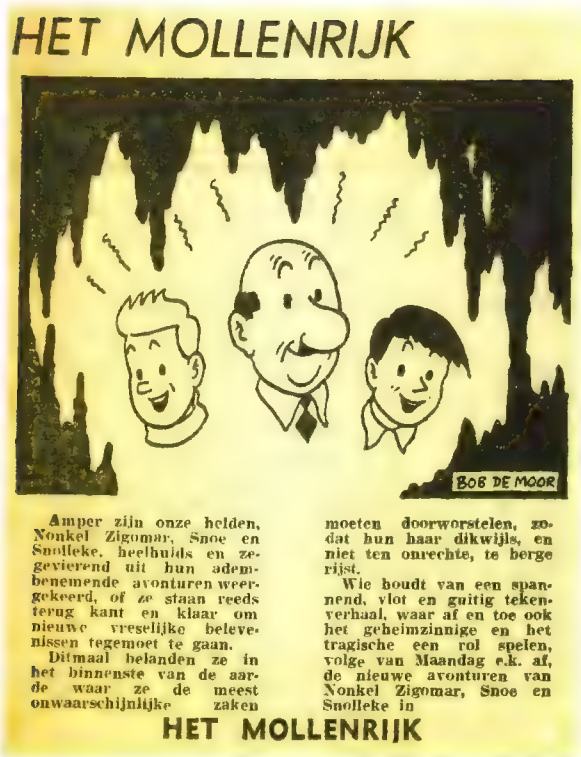

HET MOLLENRIJK

BOB DE MOOR

Amper zijn onze helden, Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke, heelhuids en zegevierend uit hun adembenemende avonturen weergekeerd, of ze staan reeds terug kant en klaar om nieuwe vreselijke belevenissen tegemoet te gaan.

Ditmaal belanden ze in het binnenste van de aarde waar ze de meest onwaarschijnlijke zaken moeten doorworstelen, zodat hun haar dikwijls, en niet ten onrechte, te berge rijst.

Wie houdt van een spannend, vlot en guitig tekenverhaal, waar af en toe ook het geheimzinnige en het tragische een rol spelen, volge van Maandag e.k. af, de nieuwe avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke in

HET MOLLENRIJK

Links: de aankondiging in de krant

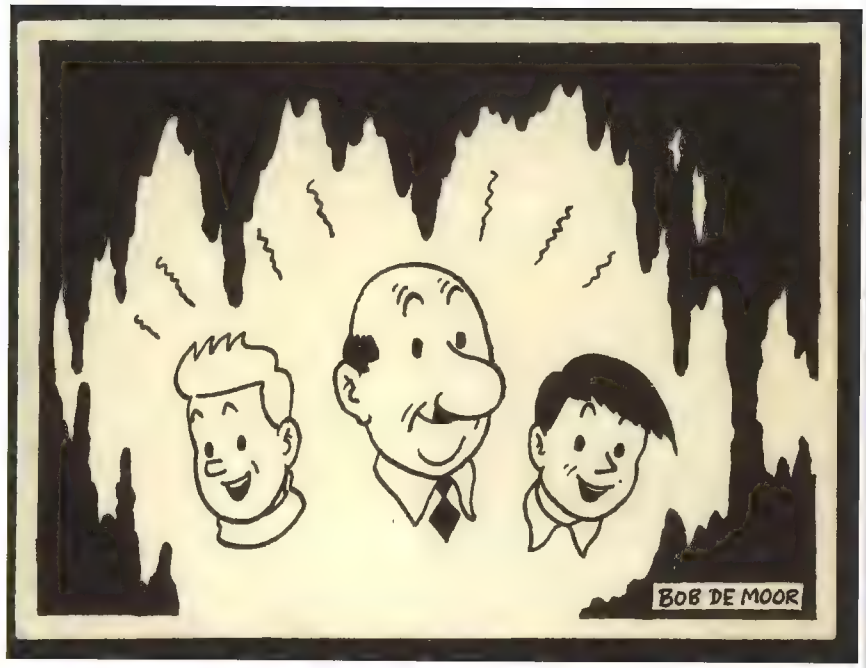

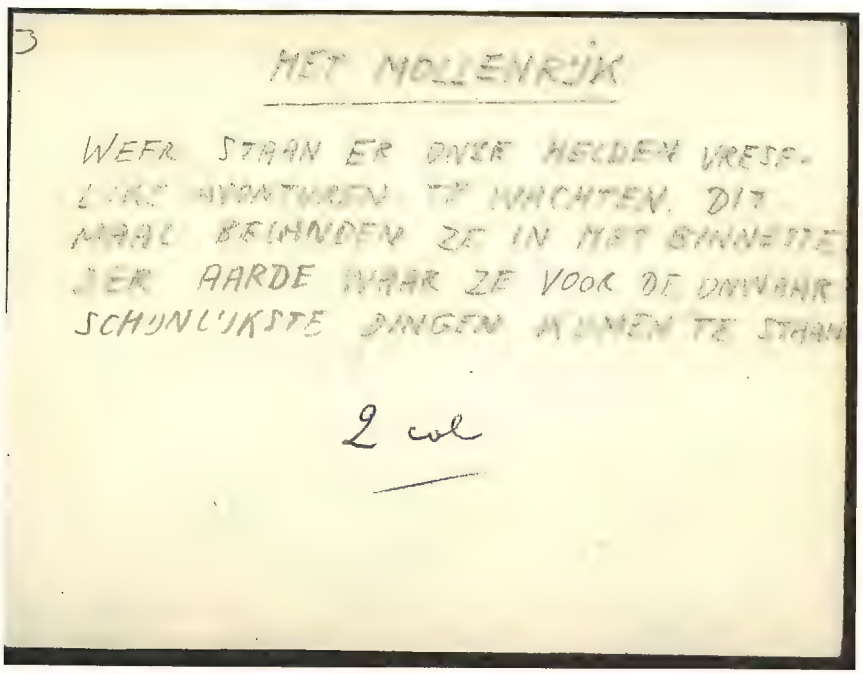
HET MOLLENRIJK
WEER STAAN ER ONZE HELDEN VRESE-
LIJKE AVONTUREN TE WACHTEN. DIT-
MAAL BELANDEN ZE IN HET BINNESTE
JER AARDE WAAR ZE VOOR DE ONWAAR
SCHIJNLIJKSTE DINGEN KUNNEN TE STAAN
2 col

Boven en links: scan van het origineel (voor- en achterkant, met een wel heel summiere tekst van Bob De Moor)

Publicatie in de krant

Aankondiging: vr 31/12/1954
Begin: ma 3/1/1955
Einde: wo 20/4/1955
Totaal aantal stroken: 170, genummerd 1-168, 179-180
Aantal pagina's: 42 ½

Albums

V12a Les aventures d'Oncle Zigomar. 6. L'empire des taupes.
Uitgeverij Bédéscope, 1980, in de reeks *Collection Bédéscope*, nr. 41.
Oplage: 2.000 exemplaren.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met herneming één vignet uit het verhaal + 42 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-168, 179-180.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie, behalve bij stroken 86-87-88: hoofd van de architect gewijzigd in het zelfportret van Bob De Moor, eerste prentje strook 88: tekening 'Heysel'-toren gewijzigd in het Atomium (NB: deze drie stroken werden ook opgenomen in album V12c).

V12b Les meilleures histoires du Journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie.
Uitgeverij Editions du Lombard, 1984.
Blz 49-93: Les aventures d'Oncle Zigomar. L'empire des taupes.
Cover: herneming van een deel van de cover van album V12a.
Geen titelblad + 42 ½ platen + slottekening, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-168, de nummering van stroken 179-180 werd verwijderd.
Tekeningen + tekst: identiek aan album V12a, met uitzondering van strook 180 (laatste twee tekeningen vervangen door één nieuwe) en toevoeging van een ½ pagina grote (gesigneerde) slottekening.

V12c De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. Het mollenrijk.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2003, in de reeks *Collectie Fenix*, nr. 17.
Oplage: 750 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren.
Cover: herneming van cover van album V12a, maar met bredere marges, waardoor de volledige tekening zichtbaar wordt. Kleine aanpassingen in het decor (door Johan De Moor?) omdat een andere bladspiegel werd gebruikt.
Titelblad met de aankondiging uit de krant (tekening + klein deeltje van de tekst)+ 42 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-170.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie, maar laatste 2 stroken correct hernummerd, strook 38 met Franse tekst ('Gnourk') in plaats van krantenversie ('Gnoerk'), op diverse stroken (o.a. 55, 61) zijn de teksten anders geplaatst in de tekstballons (wellicht herschreven?). Sommige tekeningen bijgewerkt of met verlies van heel kleine details (onder andere strook 88: eerste vignet – hand bovenaan links, tweede vignet – haar van de architect), te wijten aan slecht bronmateriaal.
Toegevoegd: de hertekende stroken 86-87-88 uit album V12a.

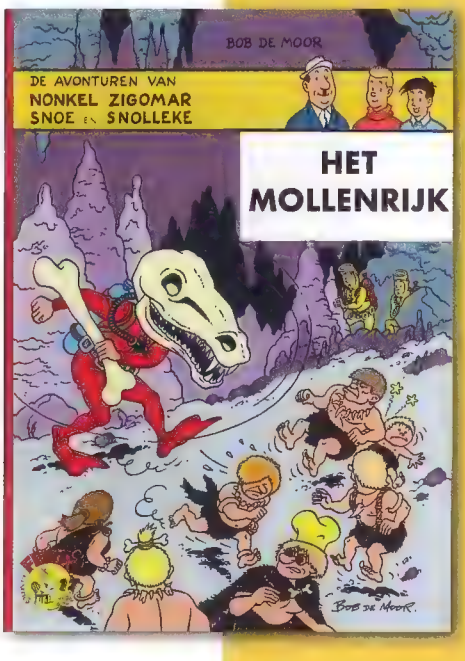

Van boven naar onder: covers van albums V12a en V12c

Een aangepast einde voor album V12b: respectievelijk de versie in de krant en album V12c (onder), en die van album V12b (boven)

Après des heures de marche...
Par-là, vous atteindrez votre monde... D'ailleurs, vous pouvez déjà en apercevoir la clarté du jour...
Adieu l'ami ! Longue vie à vous tous !
...Aaaah ! Enfin ! Le soleil, les arbres, l'air libre ! C'est le printemps !!
FIN
BOB DE MOOR.
En na uren gemarsjeerd te hebben...
Langs daar kunt ge de buitenwereld bereiken... Ge ziet het licht al Vaarwel,vrienden.
Vaarwel, kameraad, en nog veel complimenten aan prins Stal Agmiet!
....Haaaa! Eindelijk! De zon.! De bomen.! De lucht.! ...'t Is Lente!!
EINDE

Waarom kegelde men u buiten, meneer? Kunnen wij u soms helpen?
Ik... ik denk het niet. Ik ben een Vlaams bouwkundige. Ik kwam de architecten van de Heysel-toren een ontwerp, om het bovenste gedeelte van de toren te versieren, tonen... Tiens, waar is mijn plan?
SMAK
PLAN
Ziehier, wat ik hen voorstelde...
PLAN VAN HEYSEL-TOREN MET VERSIERING VAN SPITS
A
VVK
V
... Sukkelaar! Hoe kon hij zo onnozel zijn. Wou van de HEYSEL-toren een IJZER-toren maken.
Kom, gaan proberen in gang te geraken.
!!... Waarom al dat volk voor onze gang!?
Ga eens vragen wat er aan de hand is.
...'t Schijnt dat 't goud en 't zilver daar voor 't opscheppen liggen!

Stroken 87 – 88: de Heysel-toren. Voor de Franstalige uitgave (album V12a) wijzigde Bob De Moor enkele tekeningen van stroken 86-87 88, omdat de allusie op de Heysel-toren voor de lezers in 1980 wellicht onbegrijpelijk was. In album V12c werden de twee versies afgedrukt, met een toelichting die niet helemaal volledig was. Voor de wereldtentoonstelling die in Brussel in 1958 zou gehouden worden, werden diverse ontwerpen ingediend. Een van die voorstellen, een Heysel-toren, vernoemd naar de plaats waar de wereldtentoonstelling zou gehouden worden (de Heysel), kwam van de Gentse professor Gustave Magnel, een ingenieur gespecialiseerd in gewapend en voorgespannen beton. Het ontwerp van deze toren in voorgespannen beton, met een hoogte van liefst 500 meter, was van architect Léon Stynen (1899-1990). Een maquette van deze toren werd begin 1955 aan de wereld, en in de pers, voorgesteld. Bob De Moor voegde in de strip boven op deze toren de 'kop' bij van de ijzertoren die in opbouw was na de vernietiging in 1946. Vandaar de opmerking van Snolleke: '… Wou van de Heysel-toren een ijzer-toren maken'. Het ontwerp van het Atomium werd echter weerhouden voor de Expo '58, en daarom staat de bewerking door Bob De Moor voor album V12a veel dichter bij de historische waarheid dan vermoed.

V13 - De geitenrijders

De
Geitenrijders
VAN HEDEN AF IN ONS BLAD
Onze vrienden, Snoe, Snolleke en Nonkel Zigomar wordt geen rust gegund. Nieuwe avonturen staan hen te wachten. Een zeer geheimzinnige en gevaarlijke bende terroriseert de Kempen. Het zijn fanatiekers, die voor niets terugdeinzen. Nonkel Zigomar, die voor de gelegenheid in een nieuw kleedje gestoken wordt, vindt een nieuwe makker : EVARIST, politieinspekteur. Een rare, flegmatieke kwiedam, met een gesloten karakter, maar met een hart van goud. De avonturen van dit viertal beginnen vandaag in ons blad.
BOB DE MOOR

De aankondiging in de krant

Publicatie in de krant

Aankondiging: do 21/4/1955
Begin: do 21/4/1955
Einde: za 20/8/1955
Totaal aantal stroken: 198, genummerd 1-76 en 79-199 (strook 200 heeft geen nummer). Strooknummers 77 en 78 werden niet gebruikt en bestaan dus niet, het verhaal loopt gewoon door.
Aantal pagina's: 49 ½

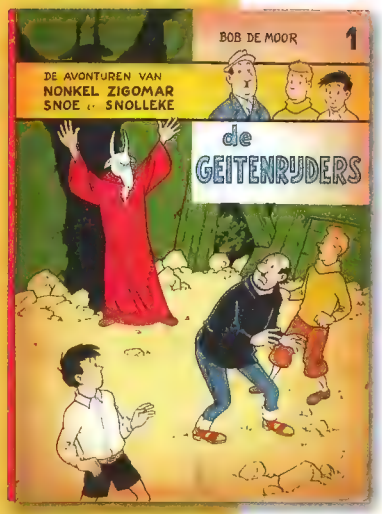

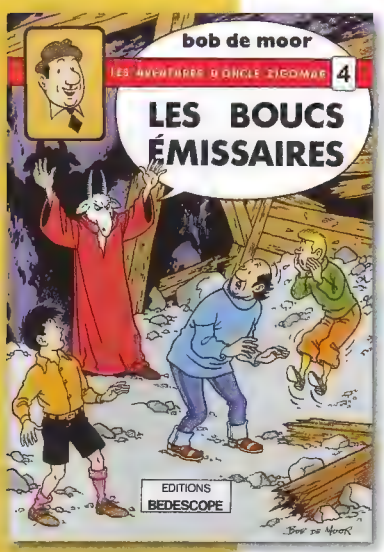

Van boven naar onder: covers van albums V13a en V13b en V13d

Albums

V13a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. 1. De geitenrijders.
Uitgeverij NV Periodica, 1956 (?)
Cover: Bob De Moor (niet gesigneerd).
Geen titelblad, 48 platen, pagina's alternerend in blauw en rood gedrukt.
Ontbreken: stroken 11, 12, 181-184.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V13b Les aventures d'Oncle Zigomar. 4. Les boucs émissaires.
Uitgeverij Bédéscope, 1979, in de reeks *Collection Bédéscope*, nr. 24.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd, hertekende versie van de cover van album V13a).
Titelblad met herneming één vignet uit het verhaal + 45 platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-38, 47-76, 79-114, 121-180, 185-199, nummerloze strook 200.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie.

V13c Les meilleures histoires du Journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie.
Uitgeverij Editions du Lombard, 1984.
Blz 95-145: Les aventures d'Oncle Zigomar. Les boucs émissaires.
Cover: herneming van een deel van de cover van album V13b.
Geen titelblad + 48 ½ platen + slottekening, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-76, 79-180, 185-199, nummerloze strook 200.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van strook 200 (laatste twee tekeningen vervangen door één nieuwe) en toevoeging van een ½ pagina grote (gesigneerde) slottekening.

V13d De avonturen van Johan en Stefan. 3. De zondebokken.
Uitgeverij Casterman, 1989.
Nieuwe cover: Bob De Moor (gesigneerd).
Titelblad met één nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 45 ½ platen, kleur.
Strooknummers verwijderd.
Tekeningen: heel wat stroken en prentjes werden grotendeels hertekend (vooral vanaf strook 111), decors toegevoegd, zwarte schaduwen weggelaten, het slot werd aangepast. Stroken 11 en 12 opgenomen, stroken 39-46 en 181-184 ontbreken.
Toevoeging van een ½ pagina grote (gesigneerde) slottekening (andere dan die van album V13c). Net zoals bij de andere albums bewerkt in die periode mag men ervan uit gaan dat deze aanpassingen (hoofdzakelijk) het werk zijn van Bob De Moors toenmalige assistent Geert De Sutter.
Tekst: aangepast, net zoals de namen van Zigomar, Snoe en Snolleke.

Uitleg bij afbeeldingen volgende pagina's:
Linkerpagina: Stroken 11 en 12, zoals verschenen in de krant, gemonteerd tussen stroken 10 en 13 uit album V13a
Rechterpagina: Stroken 181 t.e.m. 184, niet gepubliceerd in album V13a

EEEK! Van de lasten! Ik moet direkt 197,90 frank betalen of ze komen mijne rommel opladen!
Een weinig later...
10 centiemen voor een stortingsbulletijn, plus 2 frank voor een zegel en mijn 200 ballen zijn er geweest!
ALLE BEWERKINGEN
ALLEMAN HANDEN OMHOOG EN MET GEZICHT TEGEN DE MUUR!!
ALLE BEWERKINGEN
10
De eerste die ne "kik" laat heeft er geweest.
Komaan, makker, geef me de centjes maar eens... Tiens, hier ligt twee honderd frank... geef me daar een paar biljetten van de Koloniale loterij voor.
Mijn geld!
EWERKINGEN
VLUCHTHOEK
Arre, vlam! Ge zult gij met mijn centen geen goê weer spelen!
11
Miljaar de miljaar! Haal mij hier uit!
Aie!
ALLE BEWERKINGEN
Vooruit, mannen! We hebben de buit vast! Naar de wagen!
Wacht eens! Ik zal die dikke leren mij door het winket te stampen!
!
12
Allee, gene flauwe kul, schiet die soepketel een andere keer neer!
In razende vaart gaan de gangsters er van onder met al het geld van het postkantoor...
De volgende dag.
Op het zelfde tijdstip dat de post overvallen werd, zijn er twee postwagens aangereden!
Mijn tweehondera tisten seffens komen ze myn boeltje opladen!
13

Kalmkens, kalmkens, meneer... euh... Met wie heb ik de eer?
Mijn naam is is Aloysius Philemon Antoine P. Ercament, hoofdconservator van het oudheidkundig museum en directeur-generaal van de vereniging voor de bescherming van natuur- en stede-schoon! Nooit zal een onwaardige tang één eerbiedwaardige nagel uit dat eeuwenoude hout trekken!

Inspecteur Evarist geeft bevel de molen grondig te doorzoeken. Het resultaat is echter: bros!

0

Historisch monument of niet, die molen gaat er aan! Ik ben zeker dat de buit daar op vernuftige wijze moet verborgen zijn. We zullen die afbraak verrichten op een manier die aan de chef onze vermoedens niet zal laten doorschemeren.

De volgende dag... Op een sombere, onbekende plaats leest de "chef" in de gazet een artikel dat hem de horens ten berge doet rijzen...
Hel en duivel! Wat betekent dat!?...
182

"Daar de molen op de Vennen-heide met instorting bedreigd is, zal dit oude gebouw gesloopt worden."... Mijnheer! Ze zullen alles vinden!

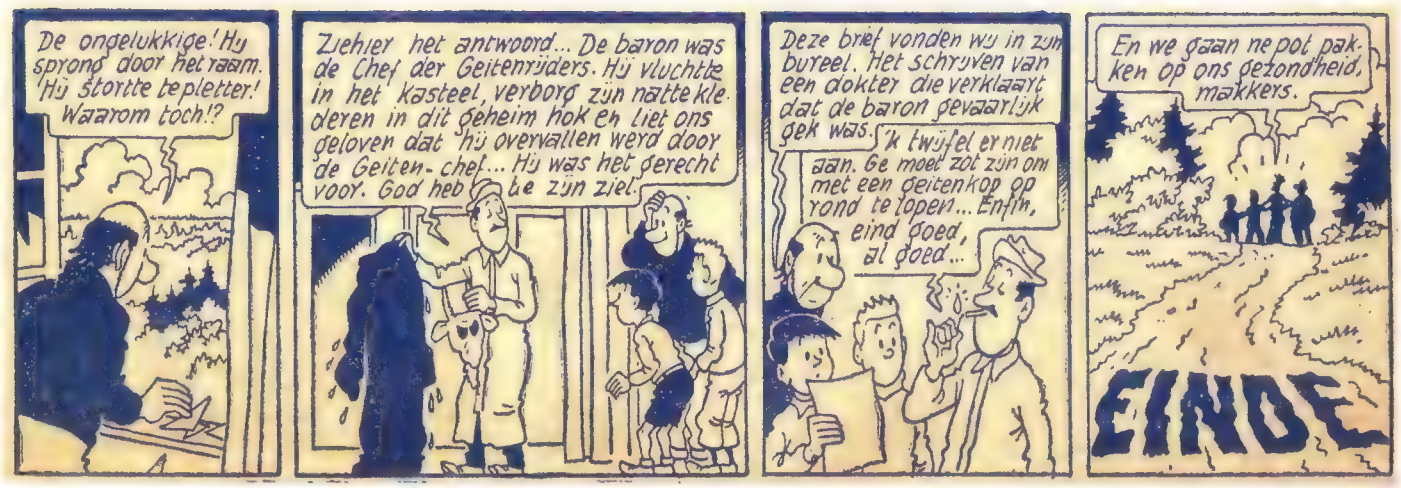
De ongelukkige! Hij sprong door het raam. Hij stortte te pletter! Waarom toch!?
Ziehier het antwoord... De baron was de Chef der Geitenrijders. Hij vluchtte in het kasteel, verborg zijn natte kleederen in dit geheim hok en liet ons geloven dat hij overvallen werd door de Geiten-chef... Hij was het gerecht voor. God heb te zijn ziel.
Deze brief vonden wij in zijn bureel. Het schrijven van een dokter die verklaart dat de baron gevaarlijk gek was.
'k twijfel er niet aan. Ge moet zot zijn om met een geitenkop op rond te lopen... Enfin, eind goed, al goed...
En we gaan nepot pakken op ons gezondheid, makkers.
EINDE

LE MALHEUREUX ! IL A SAUTÉ PAR LA FENÊTRE ET S'EST ÉCRASÉ ! POURQUOI ?
VOICI LA RÉPONSE ! C'ÉTAIT LE CHEF DES BOUCS ÉMISSAIRES. IL S'EST ENFUI VERS LE CHÂTEAU, A CACHÉ SES VÊTEMENTS HUMIDES DANS CE COIN SECRET ET A SIMULÉ UNE ATTAQUE DU CHEF DES BOUCS. QUE DIEU AIT SON ÂME ! —
NOUS AVONS TROUVÉ CETTE LETTRE DANS SON BUREAU. LE MANUSCRIT D'UN MÉDECIN QUI PRÉTENDAIT QUE LE BARON ÉTAIT UN FOU DANGEREUX.
JE N'EN DOUTE PAS. FAUT ÊTRE TIMBRÉ POUR COURIR PARTOUT AVEC UNE TÊTE DE BOUC... ENFIN, TOUT EST BIEN QUI FINI BIEN.
PUF

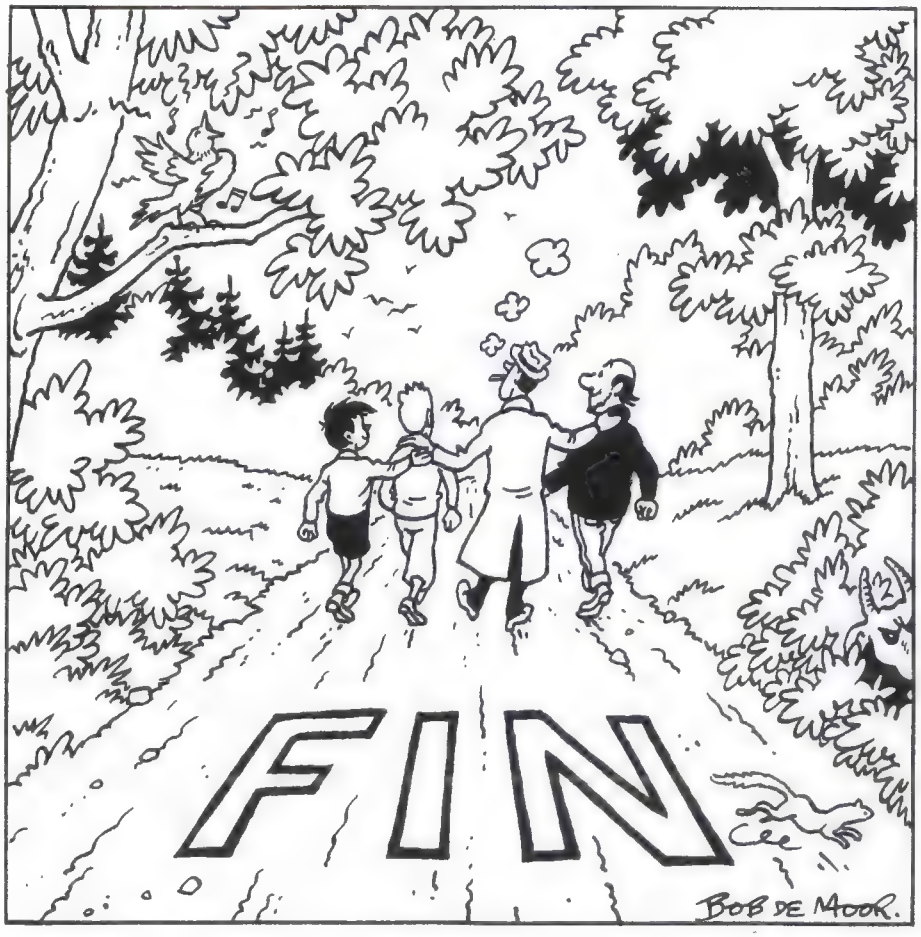

Een voor elk album aangepast einde: respectievelijk de versie in de krant en album V13a (boven), album 13c (links) en album 13d (rechts)

Baron droeg monocle, niet ? Deze. Voor het raam gevonden... Hier, bokkemasker. Prima, prima...
Doe hem in...
...zet masker op.
Valt jullie niets op ?
NATUURLIJK !
Zijn rechter oog schittert !
Veroorzaakt door het oogglas !
Prima, prima. Nu de kranteknipsels... Oh ! Oho ! Oooh !
Grote vangst ! Bendeleden allemaal gezocht door de politie : drugshandelaars, terroristen, anarchisten...
DRUGS-HANDELAAR ONVINDBAAR!
AFFAIRE OP HET MINISTERIE VAN DEFENSIE. MINISTER GEVLUCHT
TERRORISTEN ONTSNAPPEN
GIANCARLO SCAMPIFRITTI
FRAUDULEUS BANKROET
Hier zeer oud document. Voorouders baron hadden sinds onheuglijke tijden Broederschap der Zondebokken. Bizarre sekte die lui van allerlei slag opnam. Personen wie alle zonden van de wereld werden toegeschreven. Baron had ambitie om wereldheerser te worden en herstelde sekte in ere, maar verzamelde nu echte misdadigers rond zich.
Prima, prima...Vrienden, ik dank jullie voor jullie hulp.
Inspecteur, wij verdienen inderdaad een standbeeld ! En ik ben de aangewezen man om dat te vervaardigen !
46

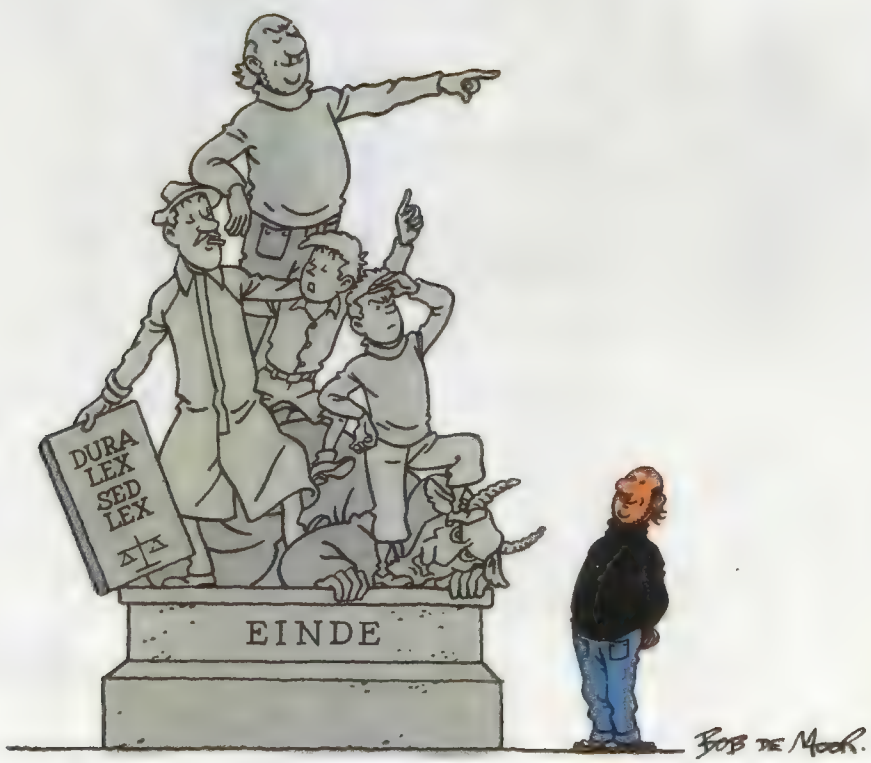
DURA LEX SED LEX
EINDE
BOB DE MOOR

V14 - De rode caballero

Maandag een nieuw tekenverhaal :

„DE RODE CABALLERO"

BOB DE MOOR.

Na hun zonderlinge avonturen met de « geitenrijders », wilden Nonkel Zigomar en zijn neefjes Snoe en Snolleke ook wel eens een paar weken vakantie nemen. Om te beginnen trok Nonkel Zigomar er op uit om eens rustig in de Nete te gaan vissen. Maar van rust kwam er na een poosje weeral niet veel meer in huis. Ons drietal wordt plots door een vreemde kerel — een echt Zuiders type — achtervolgd en aangesproken, wat dan ook de aanvang betekent van nieuwe spannende avonturen, die volgende Maandag in ons blad beginnen onder de titel :

„DE RODE CABALLERO"

Publicatie in de krant

Aankondiging: za 20/8/1955
Begin: ma 22/8/1955
Einde: wo 4/1/1956
Totaal aantal stroken: 220, genummerd 1-32, 31-34, 37-82, 79-216. Strooknummers 31 en 32 werden elk tweemaal gebruikt, strooknummers 35 en 36 bestaan niet, na stroken nummers 81 en 82 verschijnen in de krant nieuwe stroken met nummers 79-80, dan 81-82, 83-84, enzovoort tot het einde. (Strooknummers 79-80-81-82 werden dus elk tweemaal gebruikt).
Aantal pagina's: 55

De aankondiging in de krant

Illustratie bij de openingstekst van *Les meilleures histoires du Journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie*, uitgeverij Editions du Lombard, 1984

Albums

V14a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. 2. De rode caballero.
Uitgeverij NV Periodica, 1956 (?)
Cover: Bob De Moor (niet gesigneerd).
¼ pagina titelblad, 48 platen, pagina's alternerend in blauw en rood gedrukt.
In dit album verschenen 47 platen en drie stroken: 28, 31-32, 31-34, 37-82, 78(= strook 79 hernummerd), 80-216.
Liefst 29 stroken ontbreken dus: 1 tot en met 27, 29, 30.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V14b Les aventures d'Oncle Zigomar. 2. Le caballero rouge.
Uitgeverij Bédéscope, 1979, in de reeks *Collection Bédéscope*, nr. 20.
Cover: Bob De Moor (gesigneerd, nieuwe versie van de cover van album V14a).
Titelblad met herneming van één vignet uit het verhaal + 46 platen, zwart-wit.
Strooknummers verwijderd.
Titel op één strook, één nieuw getekende openingsstrook, stroken 39-82 en 79-216.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van de nieuwe 'openings'strook.

V14c Les meilleures histoires du Journal Tintin: Tric, Balthazar & Cie.
Uitgeverij Editions du Lombard, 1984.
Blz 147-197: Les aventures d'Oncle Zigomar. Le caballero rouge.
Cover: herneming van een deel van de cover van album V14b.
Geen titelblad + 49 platen, zwart-wit.
Twee nieuwe openingsstroken, stroken 27 - 32, 31 - 34 (hernummerd 33-36), 37, 38, 39 (geen nummering meer vanaf hier) - 82, 79 - 216.
Tekeningen: identiek aan de krantenversie, met uitzondering van de twee nieuwe openingsstroken. (Vanaf strook 39 is deze uitgave qua tekst en tekeningen een exacte herneming van album V14b).

V14d Les aventures de Johan et Stephan. 5. Le caballero rouge.
Uitgeverij Rijperman/Boogaloo, 1989.
Nieuwe cover: Bob De Moor (niet gesigneerd).
Hardcover met schutbladen met een nieuwe tekening door Bob De Moor (niet gesigneerd).
Titelblad met één nieuw getekend vignet (niet gesigneerd) + 46 platen, kleur.
Strooknummers verwijderd, platen genummerd 1-46.
Herneming van de twee nieuwe openingsstroken uit album V14c, gevolgd door twee nieuw getekende stroken, stroken 1-39 ontbreken, strook 40 hertekend.
Tekeningen: wijzigingen aan de vorm van de tekstballons, decors aangevuld en (soms sterk) aangepast, de meeste in zwart profiel uitgevoerde personages hertekend in detail, aanpassingen van hoofd van personage Annemio. Volgens Van Isacker (www.bobdemoor.info, artikel van 7 mei 2014) werden de aanpassingen uitgevoerd door Geert De Sutter, toenmalig assistent van Bob De Moor.

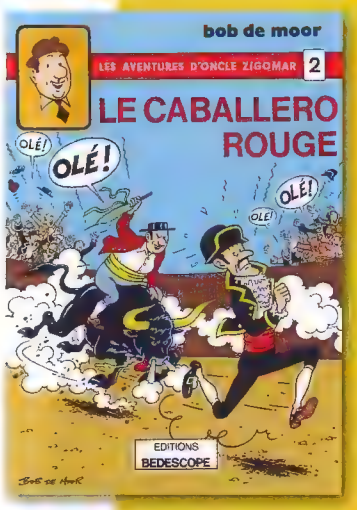

Van boven naar onder: covers van albums V14a en V14b en V14d

Op de volgende pagina's: stroken 1 tot en met 30, zoals verschenen in de krant

DE RODE CABALLERO

Op een dezer hete zomerdagen zit nonkel Zigomar te vissen... allee... te slapen aan de oever van de Nethelkleine) Alles rondom hem ademt stilte en de reuk der omliggende akkers
Maar plots wordt deze pastorale rust wreedelijk verstoord door een formidabele plons...
Euh... eh... byten ze!?
PLOETSJ
He!... Een steen met een briefke! Dat bijt toch niet!?
1
!
HEBT GE NIET WAT DIKKER WORMEN MAKKER. NAAR ZOW MAGER VODDEKENS KOMEN WE NIET AF, ZULLE DE NETHE VISSEN.
Ha! Ha! Ha! We hebben u, he nonkel Zigomar! Wij bonden dat briefke en die steen aan uw lijn.
Hm... goei mop. Ik kan mij niet inhouden vah't lachen... Maar kom, het wordt tijd dat we opkramen.
En later, in de stad...
Mannekens, ik trakteer mèt een kremeke.
CREMERIE
... Daar is hij. Laat ons de proef op de som nemen...
CREMERIE
2
... Njam. Dat heeft gesmaakt. En nu huiswaarts, jongens.
CREMERIE
... Mannen, ik heb zo de indruk dat wij gevolgd worden door die twee kerels.
Een van hen komt op ons af.
3
Een grote zwarte auto, die het rare tweetal volgde, rijdt langzaam voorbij de kwiedam die achterbleef.
Zou het lukken? Weet niet. Hou echter alles maar gereed
Pardon. Hebt gij niet wat vuur, meneer?
O, euh, zeker.
Pff... pff... Merci.
Bah! Slechte sigaar. Moet ze niet hebben.
?!
4

DE RODE CABALLERO

...Meneerrrr..... Ik verzoek u.... haal die sigaar uit mijn hemd-zakje... Vlug! Want ik brand van verlangen om u op uw vliegaarden-gezicht te slaan!....

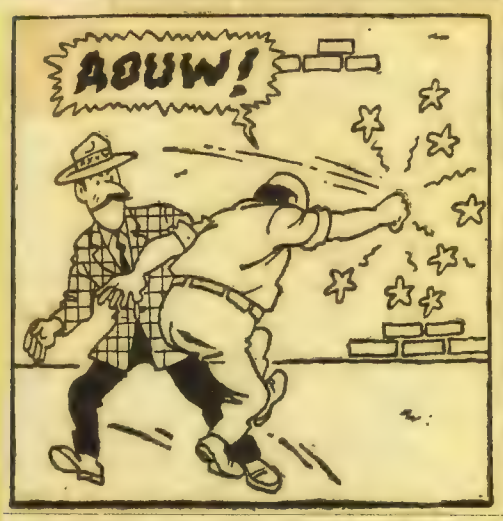

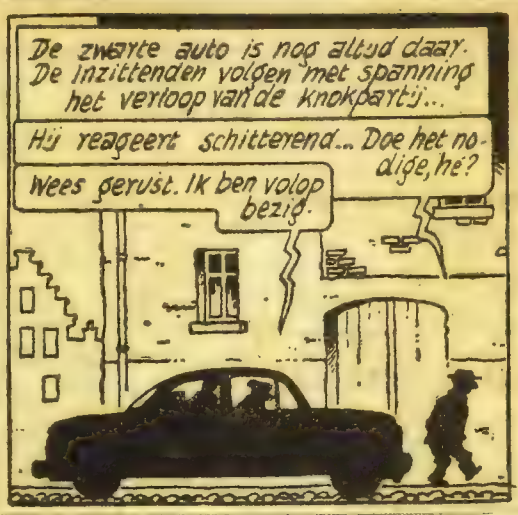
De zwarte auto is nog altijd daar. De inzittenden volgen met spanning het verloop van de knokpartij...
Hij reageert schitterend... Doe het nodige, he?
Wees gerust. Ik ben volop bezig.

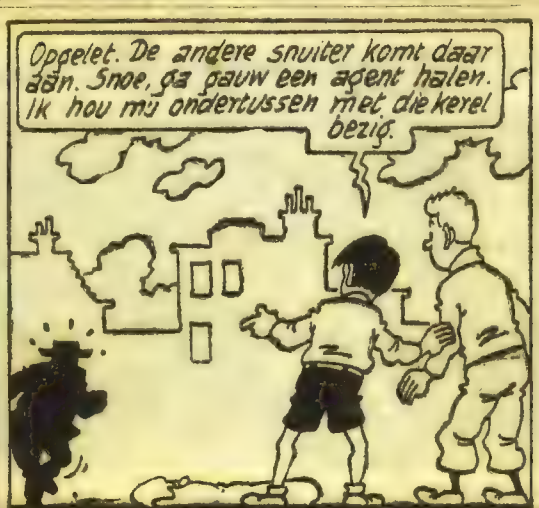

DE RODE CABALLERO

Laat ik mij voorstellen: John B. Diamond van de Diamond Filmmaatschappij. De twee heren, die u aanvielen zijn mijn producers: Jacobo y Mollez en Carlos Millèquemez... Maar kom, laat ik u bij het eten van een portie mosselen met frites uitleggen waarover het gaat.

Een weinig later...
Wij willen een film opnemen in Spanje. Gij zijt de geknipte figuur voor de held: knap, sterk, ronäborstig - en buikig, kan tegen een stoot...

...en tevens zo wat onnozel, ene die zich gemakkelijk in de valies laat doen... Wat denkt ge van dit kontraktje?
Mijnheerrr!... U sleurt mij er door! Ik...
OOOOH!
10

Nonkel Zigomar, bezie dat kontrakt eens goed. Ge kunt twee millioen verdienen!
Euh.. Ik... ik zal eens over uw voorstel nadenken.
A la bonheur. Geef mij uw adres. Morgen kom ik bij u en geeft gij mij uw antwoord.

.... Kameraad, zet uw handtekening eens onder dit proces-verbaal. Gij hebt heel het verkeer in de war gestuurd. Dat zal u ne schone cent kosten!
POP
PEUUUUT
POOOOOT

DE RODE CABALLERO

Nonkel Zigomar heeft weer een van z'n invallen!
Wat haalt hij nu weer uit?
...Een film, die in Spanje gedraaid wordt, bevat zeker een scène van een stierengevecht. Dus moet ik mij oefenen!... Eerst met een koe natuurlijk... Toreador, en ga-a-a-aaarde! ♪♫♪!
Allee, koeien-kop. Wordt eens wakker. Allee! Allee!
?
POK POK
13
.....Nonkel.....!!
Snoe en Snolleke roepen iets. ...Wat harder! Ik versta niks!
.....Geen koe!...
Hoe, geen koe..... Wat is dat dan?...
...HEMEL!!...
EEN STIER
GNOERF!
14
Een stier lijkt zoveel op een koe dat het een koe was!
Amai! Daar ben ik op het nippertje aan de dood ontsnapt!
Ha...euh... Snoe en Snolleke. Wat...wat riept gij-lie toch, daarjuist?
Dat het een stier was die gij aan 't plagen waart.
15
Zeg, dat wist ik nu ook wel. Moet ik daarvoor zo hard naar hier komen lopen om dát te horen.
DRRRING
!! De stier!?
...Nu is 't genoeg! Dit is de laatste keer! Boter bij de vis moet er zijn!!
!
?
16

Dat is al de tweede keer dat ge uw gasrekening niet betaald !: Ik zet mij hier op de dorpel en ga niet weg voor ge betaald hebt!
Meneer, excuseer, maar...

Waar haal ik het geld van daan?... Ha, dat zal meneer Diamond zijn.
DRRRING

Hello, meneer Zigomar. Uw antwoord?...
Ik neem uw voorstel aan... Maar....
17

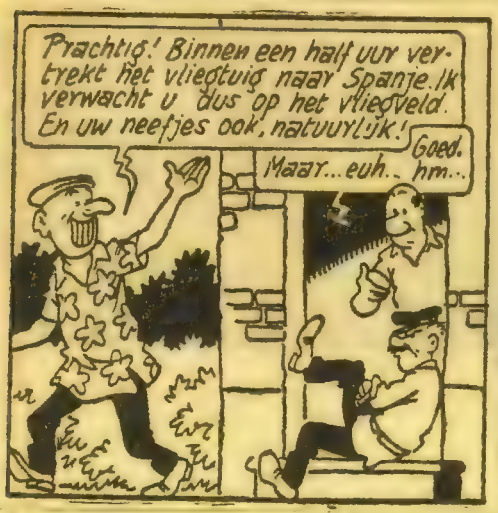
Prachtig! Binnen een half uur vertrekt het vliegtuig naar Spanje. Ik verwacht u dus op het vliegveld. En uw neefjes ook, natuurlijk!
Goed. Maar... euh... hm...

Alstublieft, gasman, laat mij toch gaan. Ge verwoest gans mijn toekomst.
GELD!
SNUFF
SNIK
SNIF
SNUF

Een kwartierke later...
Dáár, schurk. Dat zal u leren.
AI!
18

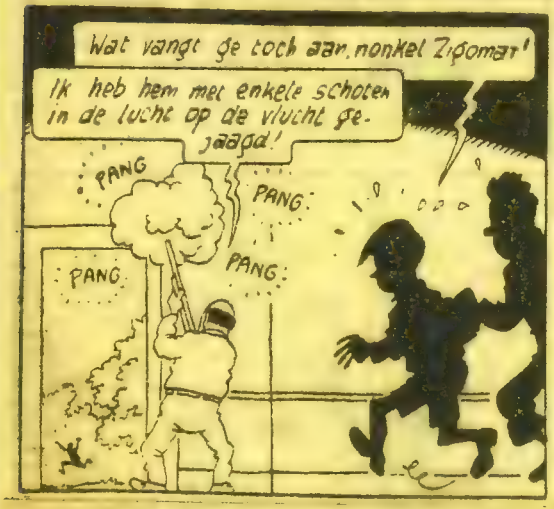
Wat vangt ge toch aan, monkel Zigomar!
Ik heb hem met enkele schoten in de lucht op de vlucht gejaagd!
PANG
PANG
PANG
PANG

Wees gerust. Het geweer was met loos poeder geladen.

Hm... Het is dan door de luchtdruk dat het plafond omlaag komt?
19

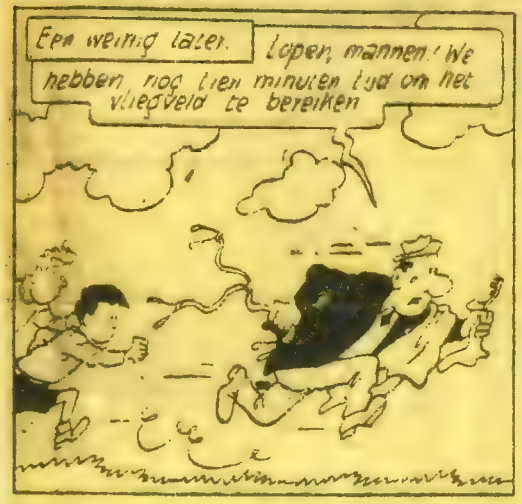
Een weinig later.
Lopen, mannen! We hebben nog tien minuten tijd om het vliegveld te bereiken

Gelukkig is het niet ver!

...Het vliegtuig voor Spanje? Maar dat is al tien minuten weg!
20

DE RODE CABALLERO

Daar heb t g'het! Het vliegtuig is vertrokken! En daarmee mijn roem! Allemaal de schuld van die gas-knul! Maar ik zweer dat ik tot het einde van mijn leven nog liever rauwe groenten en vlees eet dan op een gasvuur te koken!
..Wel, heren? Wij wachten op u. Mijn privé vliegtuig staat startensklaar.
?
Dolgelukkig nemen onze vrienden plaats in het toestel, dat onmiddellijk daarna opstijgt
21

Ziehier het script van de film waarin ge zult optreden. Doorlees het maar eens op uw gemakske
Weldra zijn onze helden verzeild in het spannend filmverhaal!
Voordat ze er erg in hebben bevinden ze zich boven Spanje. Plots begint het vliegtuig aardige koeren te verkopen.
!? Wat is er aan de hand?
Wel, we storten te pletter. Heeft men u niets gezegd?
22

Hemel! Wij storten te pletter! Rap! Vlug! De valschermen!
Geen paniek! Het is allemaal opgemaakt spel. Morgen melden alle kranten hoe de nieuwe vedetten aan een gewissen dood ontsnapt zijn! Dat zal inslaan, als publiciteit!
Spring nu een voor een uit het vliegtuig
23

Tel tot tien en trek aan aan het koordeke. Uw valscherm zal dan open gaan
Wat een "ster.. allemaal! Luidenkan Allee... een vallende ster!
!! Wat is dat!? Zijn valscherm gaat niet open!
14

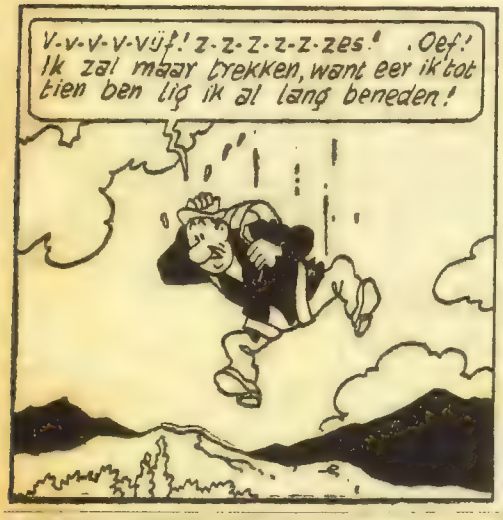

Zoals de heer Diamond voorspeld heeft staat er de volgende dag een lang artikel over de bewogen redding in de kranten...

Onze vrienden werken dat het zweet in de geburen vliegt....

Op de kop vier maanden later kan de heer Diamond zeggen:

Daar begint het spel, jongens. Ik hoop dat ook de lezers van de gazet onze avonturen in Spanje met genoegen zullen volgen.
27

JOHN DIAMOND
STELT VOOR:

DE RODE CABALLERO

MET..
NONKEL ZIGOMAR
ALS
DON ZIGOMAREZ

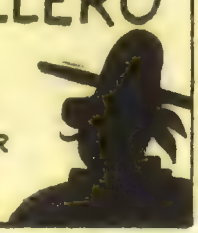

Het verhaal neemt een aanvang in het Spanje uit het begin der negentiende eeuw. Op het binnenplein van het huis van Don Zigomarez, de gekende Sierenkoopman, gaat het lustig toe. Niemand vermoedt welke tragische wending dit feest zal nemen...

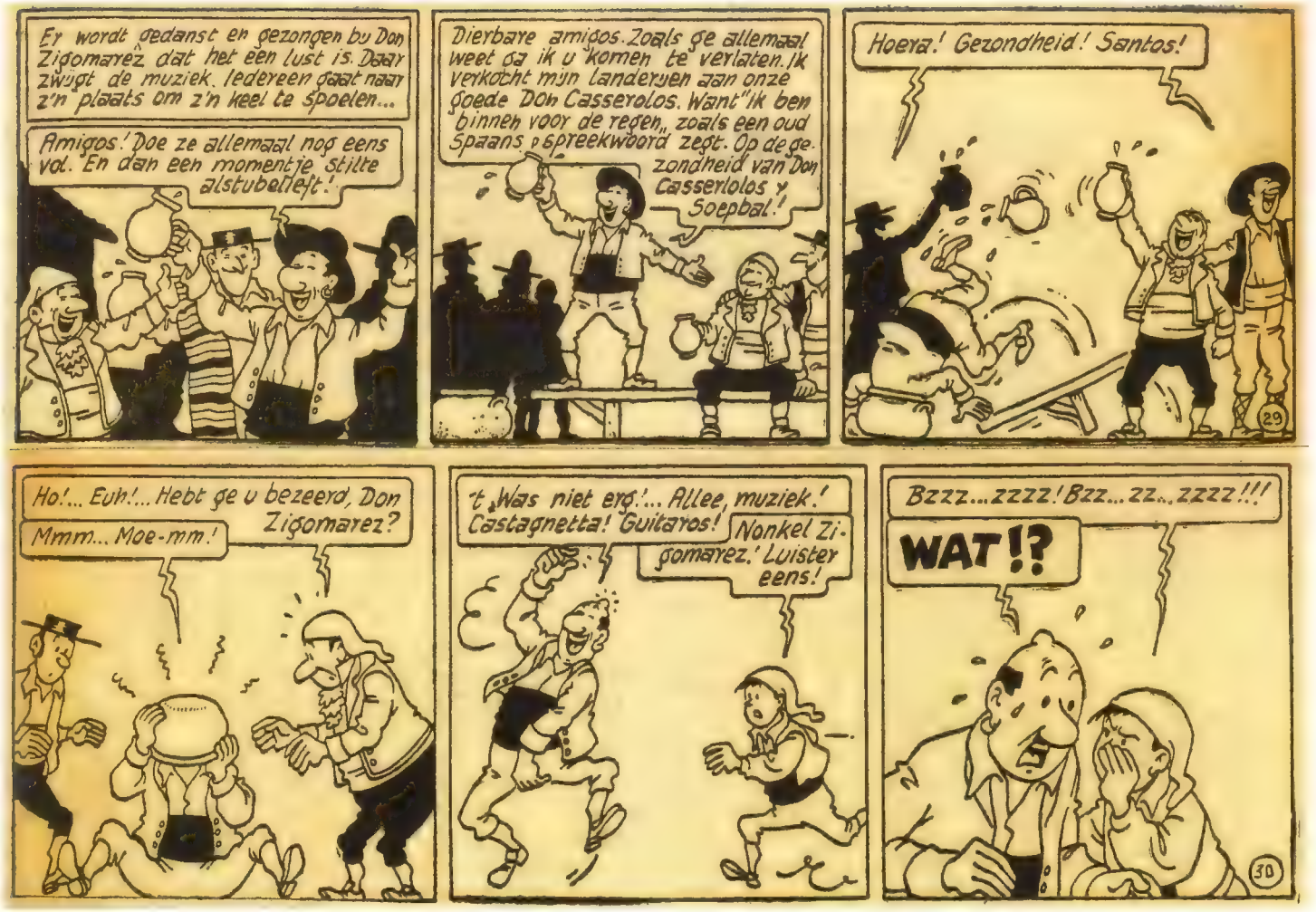
Er wordt gedanst en gezongen bu Don Zigomarez dat het een lust is. Daar zwijgt de muziek. Iedereen gaat naar z'n plaats om z'n keel te spoelen...
Amigos! Doe ze allemaal nog eens vol. En dan een momentje stilte alstubelieft!
Dierbare amigos. Zoals ge allemaal weet ga ik u komen te verlaten. Ik verkocht mijn landerijen aan onze goede Don Casserolos. Want "ik ben binnen voor de regen" zoals een oud Spaans spreekwoord zegt. Op de gezondheid van Don Casserolos y Soepbal!
Hoera! Gezondheid! Santos!
29
Ho!... Euh!... Hebt ge u bezeerd, Don Zigomarez?
Mmm... Moe-mm!
't Was niet erg!... Allee, muziek! Castagnetta! Guitaros!
Nonkel Zigomarez! Luister eens!
Bzzz...zzzz! Bzz...zz..zzzz!!!
WAT!?
30

Tekening gemaakt in 1953 voor Raymond Leblanc naar aanleiding van de achtste verjaardag van het weekblad *Kuifje*, met alle personages van Bob De Moor die toen in het weekblad voorkwamen.

V15 - De sprekende wandelstok

DE SPREKENDE WANDELSTOK
Pas zijn onze vrienden weer thuis na hun schitterend debuut in de Spaanse film "De Rode Caballero", en heeft nonkel Zigomar zijn kemelharen sloefen, zijn pijp en zijn stoof aangestoken, of daar komt een brief uit Amerika hun rust verstoren. Het schrijven roept hen naar de Joe-Es-Eee, het land van president Ike, de kauwgom en de onbegrensde mogelijkheden. Nieuwe, verrassende en ongelooflijke avonturen staan hen daar te wachten. Maar 't is echt gebeurd, want onze helden hebben het mijzelf verteld
BOB DE MOOR

De aankondiging in de krant

Publicatie in de krant

Aankondiging: do 5/1/1956
Begin: do 5/1/1956
Einde: wo 29/2/1956
Totaal aantal stroken: 94, genummerd 1-94
Aantal pagina's: 23 ½

Albums

V15a De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. De sprekende wandelstok.
Uitgeverij Brabant Strip VZW, 2001, reeks Vakantiealbum nr. 3 (bijlage bij *BSM* 89).
Oplage: 1.000 exemplaren. Formaat 24 x 17 cm.
Cover: Johan De Moor (niet gesigneerd).
½ titelblad + 23 ½ platen, zwart-wit. Aankondiging (tekening + tekst) in kleur op achterkaft.
Stroken genummerd 1-94.
Tekeningen + tekst: identiek aan de krantenversie.

V15b Les aventures d'Oncle Zigomar. La canne parlante.
Uitgeverij BD Must, 2017.
Oplage: 200 genummerde + 20 HC genummerde exemplaren. Formaat 21,1 x 14,8 cm.
Cover: deel van het derde vignet van strook 35 (in spiegelbeeld).
½ titelblad met introductietekst (een getrouwe vertaling van de aankondigingstekst uit de krant) + 23 ½ platen, zwart-wit.
Stroken genummerd 1-94.
NB: Deze editie wordt uitsluitend vermeld omwille van de afwijkende cover.

Van boven naar onder: covers van albums V15a en V15b

Conclusie - de ideale albumreeks

Wanneer is een album perfect?

Om de tijdsgeest van de jaren 1950 te bewaren zou de cover in de lay-out van de eerste albumreeks van uitgeverij Periodica gebracht moeten worden.
De cover moet getekend zijn door Bob De Moor, liefst in de oude stijl. Dit is uiteraard het grootste probleem: hij tekende in totaal slechts voor 9 van de 15 verhalen een omslag, waarvan 4 in die oude stijl.
Zowel de aankondiging als het volledige verhaal met de oorspronkelijke tekst en tekeningen zoals verschenen in de krant moeten opgenomen worden, uiteraard in zwart-wit, zoals oorspronkelijk ook de bedoeling was.
Een volledige, ideale albumreeks zal dus nooit kunnen bestaan vermits Bob De Moor niet voor alle verhalen covers heeft getekend. Trouwens, bij de meeste uitgaven die tot hier toe verschenen, schort er in meerdere of mindere mate wel wat aan. Tot nader order moet de lezer/verzamelaar zich noodgedwongen beperken tot de uitgaven in onderstaande tabel, waarbij het opvalt dat tot hier toe **geen enkel album** aan alle strenge criteria voldoet. De enige verdienste van *Het hambras-serum* en *De blauwe vinger* zijn de covers, getekend door Bob De Moor, voor de rest zijn het onaanvaardbare miskleunen, het papier niet waard waarop ze gedrukt werden. De vier Periodica-albums zijn dan weer zeer slecht gedrukt, waardoor het tekenwerk van Bob De Moor geen eer wordt aangedaan, en zijn in drie gevallen zelfs onvolledig. Bij de Brabant Strip-uitgaven ontsiert dan weer het logo van de Fenix-reeks de covers, waardoor (soms) een deel van de tekening ontbreekt. Er is dus nog werk aan de winkel, dat hopelijk ooit eens uitgevoerd zal worden door een uitgever met het nodige respect voor deze ondergewaardeerde reeks.

				Cover		aankondigings-		inhoud krantenversie	
		Uitgeverij	Bronmateriaal	Layout oude stijl	tekening Bob De Moor	tekening	tekst	tekening	tekst
V01	Het Hambras-serum	De Dageraad	Originelen (?)	N	J	N	N	J(1)	N
V02	De schele zilvervos	Periodica	(clichés) krant	J	J	N	N	J	J
V03	De sigarilos van Koningin Thia	Periodica	(clichés) krant	J	J	N	N	J(2)	J
V04	De schat van Baekelandt	De Dageraad	Originelen (?)	N	J	N	N	J(3)	J
V05	De blauwe vinger	De Dageraad	Slechte copies uit krant	N	J	N	N	N	N
V06	De Spaa-motor	Brabant Strip	Originelen	J	N	J	N	J	J
V07	De witte Maw-Maw	Brabant Strip	Copies van de originelen	J	N	J	N	J(4)	J
V08	De zwarte draak	Brabant Strip	krant	J	N	J	J	J	J
V09	Het geheim van Vulcania	Brabant Strip	Originelen	J	N	J	J	J	J
V10	Het betoverde zandtapijt	De Dageraad	Originelen (?)	N	N	N	N	J(5)	J
V11	De gele spion	Brabant Strip	tek.: Bédéscope-uitgave tekst: kranten (8)	J	J(6)	J	J	J(7)	J(8)
V12	Het mollenrijk	Brabant Strip	tek.: Bédéscope-uitgave tekst: kranten (8)	J	J(6)	J	N(9)	J(10)	J(8)
V13	De geitenrijders	Periodica	(clichés) krant	J	J	N	N	J(11)	J
V14	De rode Caballero	Periodica	(clichés) krant	J	J	N	N	J(12)	J
V15	De sprekende wandelstok	Brabant Strip	krant	J(13)	N	J	J	J	J

Opmerkingen:

(1) Wijzigingen in stroken 71-75, 110, 112-116, 121,122,175,177.
(2) Ontbrekende stroken 9-12.
(3) Wijzigingen in stroken 75 en 76.
(4) Alle strooknummers weggelaten.
(5) Stroken 97 en 98 hernummerd en in omgekeerde volgorde afgedrukt.
(6) Handtekening weggewerkt.
(7) Wijziging in strook 36.
(8) Maar overtrokken door een medewerker van Brabant Strip met minimale, verwaarloosbare afwijkingen t.o.v. de krant.
(9) Deel van de tekst ontbreekt.
(10) Maar door restauratie van sommige tekeningen door een medewerker van Brabant Strip soms verlies van kleine details en/of minimale, verwaarloosbare afwijkingen t.o.v. de krant.
(11) Ontbrekende stroken: 11,12,181-184.
(12) Ontbrekende stroken: 1-27, 29-30.
(13) Album op klein A5-formaat.

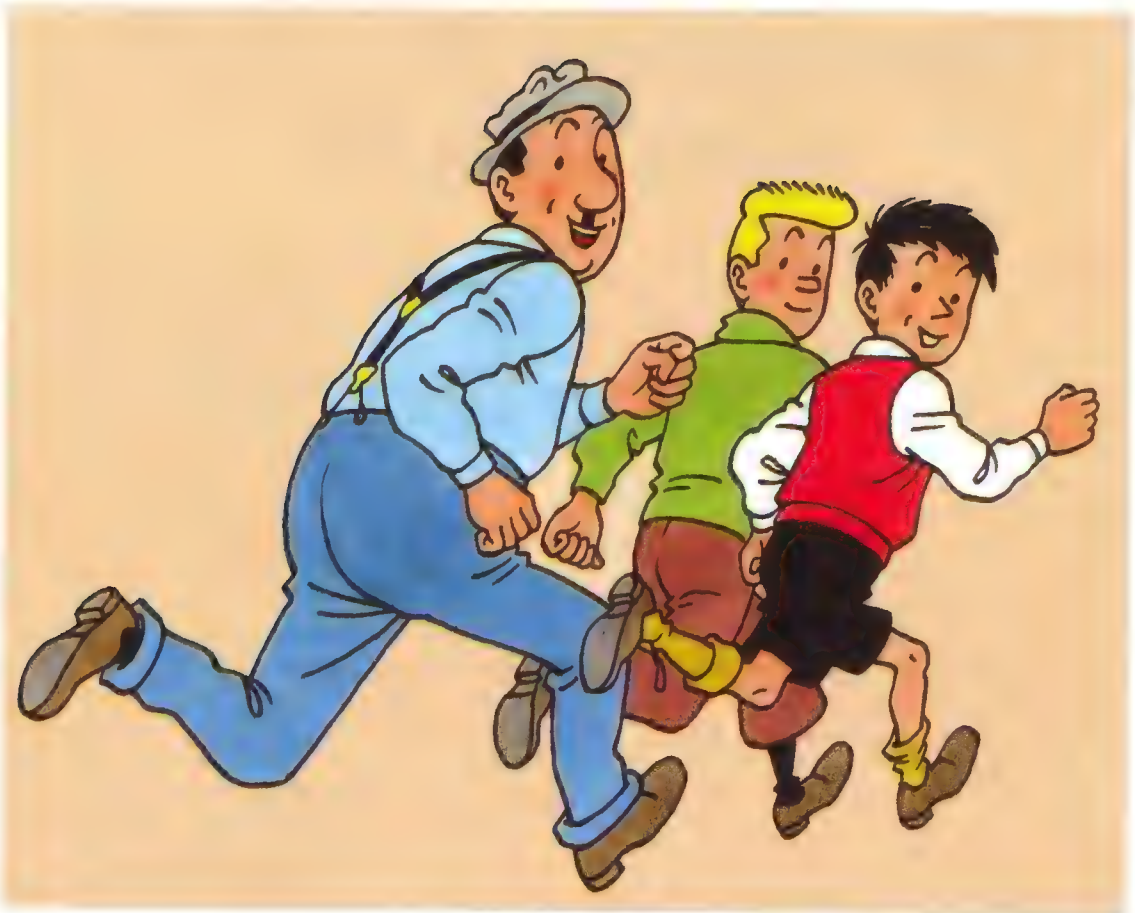

Illustratie gebruikt op de achterkaften van de Casterman albums.

Cover van Le Fouineur nr. 1, uitg. Les Mongoloïdes Réunis, Brussel, 1978. Eén van de vele fanzines uit dit decennium die een kortstondig en bescheiden bestaan kenden.

Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke en de actualiteit van de jaren vijftig

Na de Tweede Wereldoorlog en in de jaren vijftig van de vorige eeuw hadden de dagelijkse strookjes van het stripverhaal in de krant een dubbele functie. Voor de volwassenen waren er de verwijzingen naar en toespelingen op de actualiteit, voor de jongeren was er het spannende avonturenverhaal dat dag na dag, met zijn cliffhangers, verder liep. Humor was een essentieel onderdeel van de Vlaamse krantenstrips. Absurde humor werd hierin niet geschuwd. De Moor blonk hierin uit. In zijn strips zouden zijn helden meermaals een beroep moeten doen op de auteur om gered te worden[1].

Door Hugo Landuyt

De concurrentie en situering binnen De Moors oeuvre

Na de Tweede Wereldoorlog had elke krant zo zijn huisauteur: na de nodige omzwervingen werden dat Vandersteen met *Suske en Wiske* voor *De Standaard*, Sleen met *Nero* (tot ook hij in 1965 overstapte naar *De Standaard*) voor *Het Volk*, Pom met *Piet Pienter en Bert Bibber* voor *Gazet van Antwerpen*[2]. Bob De Moor werd van mei 1950 tot februari 1956 de leverancier van de dagelijkse bandjes voor *Het Nieuws van den Dag/'t Vrije Volksblad*. Aanvankelijk verschenen in de krant vier verhalen rond *De nieuwe avonturen van Tijl Uilenspiegel*[3]. In de laatste strook van het vierde verhaal, *De zwarte ossewagen*, worden vijf personages uit de ossenwagen geduwd. In deze personages herkennen we van links naar rechts Snolleke, Snoe, Zenobie, professor Uilenbroek en Nonkel Zigomar. In augustus 1951 startte Bob De Moor met hen *De avonturen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke*[4]. De prof en zijn huishoudster Zenobie verdwijnen snel van het toneel. De reeks is vergelijkbaar met de krantenstrips

1 Bijvoorbeeld in *Het Hambras-serum* stroken 64-65; *Het mollenrijk* strook 131. De Moor gaat ook regelmatig in dialoog met de lezer: *Het Hambras-serum* strook 20, 30, ...; *De schele zilvervos* strook 129; *De Spaa-motor* strook 134 ...

2 Aanvankelijk in Het Handelsblad (1951-1954), vanaf 1955 in Gazet van Antwerpen.

3 Vanuit de hemel keren Tijl Uilenspiegel en Lamme naar de aarde terug om er hun avonturen te beleven. In het vierde verhaal speelt Tijl niet meer mee.

4 R. Grossey, Bob De Moor. De klare lijn en de golven, Uitgeverij Vrijdag, 2013, p. 142 – 145.

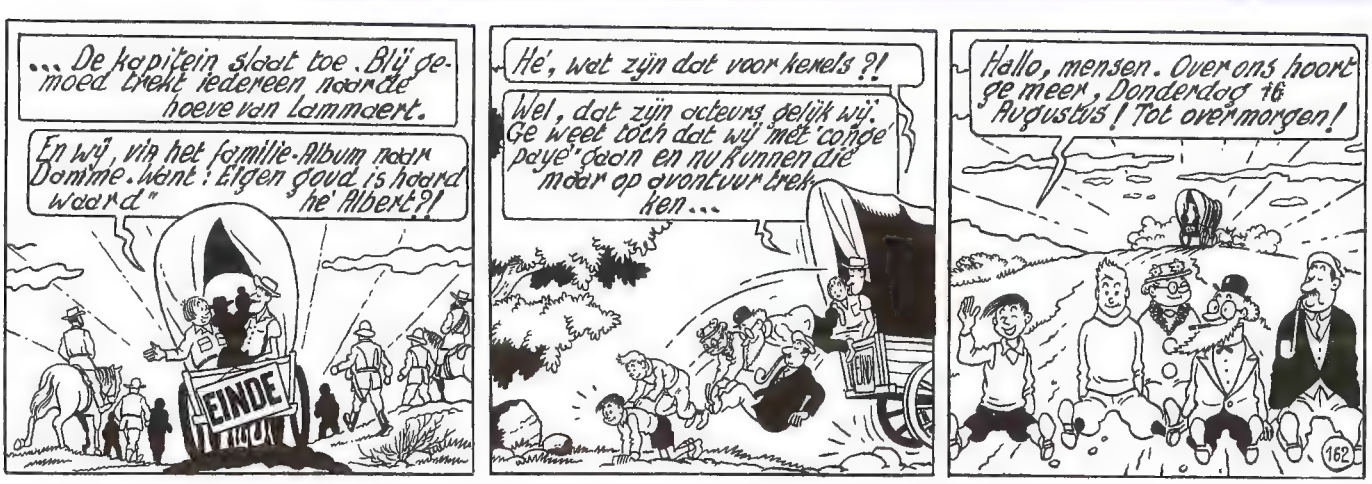
... De kapitein slaat toe. Blij gemoed trekt iedereen naar de hoeve van Lammaert.
En wij, wij het familie-Album naar Domme. Want: Eigen goud is hoard waard" he' Albert?!
EINDE
He', wat zijn dat voor kerels?!
Wel, dat zijn acteurs gelijk wij. Ge weet toch dat wij met 'congé paye' gaan en nu kunnen die maar op avontuur trekken...
Hallo, mensen. Over ons hoort ge meer, Donderdag 16 Augustus! Tot overmorgen!
162

De aankondiging van Snoe en Snolleke (*De zwarte ossewagen*, laatste strook)

Met de rekenkunde is 't slecht gesteld in België. 42% is méér dan 57,8% volgens meneer Speek and his boys.
Leve de koning!
Vive la republique!
57,8%
42,2%
Op de redactie's van de gazetten, kunnen ze al even min tellen als bij de socialisten. Ziehier maar even hun schattingen van de menigte op de IJzerbedevaart...
LE SOIR 25.000
La Dernière Heure 30.000
LA LIBRE BELGIQUE 50.000
DE VLAAMSE KRANTEN: van 40 tot 85.000!...
Met de vrijheid van de arbeid is 't ook slecht gesteld! Trammannen, die met hun tram blijven rijden, worden geschonden voor verraders van de arbeidersklasse!
De Vlamingen hebben hun geliefde koning laten afdanken, zoals ze vroeger tweemaal de Nederlanden hebben laten verscheuren, hun taal beschimpen, de heldenhuldezerkjes vernielen, enz. enz. De vijanden van Vlaanderen weten zich sterk omdat zij het Vlaamse volk voor een volk van Lamme Goedzakken aanzien!
21

Boven: Opsomming van Vlaamse grieven (*Het vals gebit*, strook 21)

Oorlogsgevaar neemt toe! De twee grote wereldmachten staan als kat en hond tegenover elkaar! Lees "Het Allerlaatste Bericht"!
OORLOG
HET ALLERLAATSTE BERICHT
OORLOG

Links: Dreigende oorlog (*Het Hambras-serum*, strook 1, vignet 1)

Suske en Wiske en *Nero en Co*[5]. Nonkel Zigomar is duidelijk verwant aan Lambik en Nero. Snolleke (met een haarsnit die op die van Suske lijkt) symboliseert de dappere, strijdlustige kant, terwijl Snoe (met golfbroek) meer bedachtzaam is. De Moor tekende tussen 1951 en 1956 vijftien verhalen over Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke. Het vijftiende verhaal, *De sprekende wandelstok*, werd halfweg in enkele bandjes voltooid. Gedurende een decennium heeft De Moor een massa strips uit zijn tekenpen getoverd. Vanaf 1949 tekende hij ook voor het weekblad *Tintin/Kuifje*[6]. In 1950 creëerde hij voor dat blad *Barelli*. In 1951 ging hij in dienst van Hergé en tekende hij het eerste *Cori* verhaal, *Onder de vlag van de compagnie*. In deze periode tekende hij ook *Sterke Jan* en in 1952 *De Kerels van Vlaanderen*. Vanaf 1956, wanneer hij stopt met de krantenstrip, daalt zijn productie aanzienlijk.

Politieke actualiteit in *Het Hambras-serum*

Over de aanwezigheid van de politieke actualiteit in reeksen als *Suske en Wiske* en *Nero* werd reeds meermaals gepubliceerd[7]. In het tweede verhaal uit de reeks *De nieuwe avonturen van Tijl Uilenspiegel* komt De Moor op dat vlak sterk uit de hoek. Het verhaal *Het vals gebit* lijkt meer een Vlaams politiek pamflet dan een avonturenverhaal. Alle Vlaamse grieven worden boven gehaald. Het opblazen van de IJzertoren[8] is een kristallisatiepunt in het verhaal: het is een oproep om zo snel mogelijk middelen samen te brengen om de IJzertoren te laten herrijzen. Ook in Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke wordt verwezen naar de politieke actualiteit[9]. Het eerste verhaal *Het Hambras-serum* is een voltreffer. In de eerste strook van het verhaal wordt het thema al aangegeven: "Oorlogsgevaar neemt toe! De twee grote wereldmachten staan als kat en hond tegenover elkaar!" De tekst geeft de vrees van de bevolking weer voor een nakende nieuwe oorlog. De overwinnaars van de Tweede Wereldoorlog waren vijan-

5 D. De Laet, De Vlaamse Stripauteurs, De Dageraad, 1982, p. 41.

6 Ondermeer Meester Mus.

7 Bijvoorbeeld L. Demedts, *De politieke memoires van Nero,* Standaard, 1997.

8 15 maart 1946.

9 Voor de analyse gebruikte ik de uitgaven van De Dageraad voor: *Het Hambras-serum, De schele zilvervos, De sigarillos van koningin Thia, De schat van Baekelandt, De blauwe vinger, Het betoverde zandtapijt*; van uitgeverij Brabant Strip: *De Spaa-motor, De witte Maw-Maw, De gele spion, Het mollenrijk, De zwarte draak, Het geheim van Vulcania, De sprekende wandelstok*; van Standaard Uitgeverij: *De schele zilvervos, De zwarte draak, Het geheim van Vulcania*; van Casterman: *Het Haatserum, De sigaartjes van koningin Thia, De schat van Baekelandt, De zondebokken*. Dankzij Marc de Lint kreeg ik inzage in de 'bandjes', zoals ze in de krant verschenen, van *Het Hambras-serum* en *De rode caballero*.

den geworden. Met het neerlaten van het IJzeren Gordijn bakenden de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie hun invloedssfeer af. De tegenstelling tussen oost en west kwam met de Koreacrisis tot een hoogtepunt. Op het einde van de oorlog hadden de geallieerden in Korea, dat bezet was door Japan, op 38° NB een demarcatielijn getrokken in functie van de ontwapening van de vijand. Deze lijn begon een definitief karakter te krijgen. Op 25 juni 1950 staken Noord-Koreaanse troepen, door de Sovjet-Unie bewapend, deze lijn over. Het Zuid-Koreaanse leger was geen partij voor de Noord-Koreanen die snel oprukten. In september controleerden ze het grootste deel van het land. Onder UNO-mandaat en Amerikaans opperbevel werd een leger gecreëerd dat erin slaagde de rollen om te keren. De bondgenoten beperkten zich niet tot het herstel van de oude grens, maar trokken op hun beurt noordwaarts richting Chinese grens. Ze bereikten die op 27 oktober. Met de steun van China keerden de kansen en uiteindelijk stabiliseerde het front zich, na wat veroveringen heen en weer, op de huidige grens tussen de twee Korea's. In de derde strook, wanneer Snolleke vraagt: "Zou er oorlog uitbreken?" verwijst het antwoord rechtstreeks naar de situatie in Korea: "Och Snolleke, als ze de oorlogsverklaringen zo lang rekken als de wapenstilstand voorwaarden, dan mogen we gerust zijn". De Moor was hier profetisch. Hij wist niet dat de onderhandelingen die begonnen op 8 juli 1951 zouden duren tot 27 juli 1953.

... Zeg, nonkel Zigomar. Zou dat waar zijn wat ze allemaal zeggen? Zou er oorlog uitbreken?
Och, Snolleke als ze de oorlogsverklaringen zo lang rekken als de wapenstilstands voorwaarden, dan mogen we gerust zijn.
3

Profetische De Moor (ibidem, strook 3, vignet 3)

... Ahd, wat voor nieuws, agenten? Ik was juist de oplocht dan't bewonderen van een driehonderdtal ongewenste personages, die ik uit het land gezet heb.
Wij ontdekten vier vreemdelingen aan de haven, die ongezien dan land wilden komen. Zij konden echter ontsnappen. Het zijn zeker agenten van de "Intiligente zeevis - de organisatie die het op de petrol-installaties voorzien heeft -

Mosseldek/Mossadeq (ibidem, strook 93, vignet 2-3)

Tweede actualiteitslijn

Het hele verhaal is geconcipieerd rond het idee dat prof Uilenbroek een serum heeft ontwikkeld dat, wanneer het ingespoten wordt, mensen vreedzaam maakt. Eenzelfde thema werd door Pom en door Sleen in hetzelfde jaar ontwikkeld[10]. De slechteriken van dienst krijgen het serum in handen en vormen het om tot een Hambras-serum[11]. Hier wordt een tweede actualiteitslijn in het verhaal ingeweven. De slechteriken hebben hun basis in Ieranië, een samentrekking van Iran en Perzië (zoals Iran toen meestal genaamd werd). Onze helden gaan aan land in de haven Adaban (Abadan was de belangrijkste petroleumhaven in Iran)[12]. De premier van Ieranië is Mosseldek. De Iraanse oliekwestie was in 1951 veelvuldig in het nieuws. De madjlis (het Iraanse parlement) keurde in maart 1951 het plan tot nationalisatie van de AIOC (Anglo-Iranian Oil Company) op voorstel van de commissie voor oliezaken onder leiding van Mohammed Mossadeq goed. Op 27 april werd Mossadeq premier. De perikelen rond de nationalisatie zouden een hele tijd vooraan in het nieuws staan. De Moor tekent Mosseldek aanvan-

10 In *Het Handelsblad* verscheen van 16 april tot 23 juli *Het vredeswapen*, in *Het Volk* van 16 oktober tot 21 februari 1952 *Het vredesoffensief van Nero*.

11 In de Casterman uitgave tot Haatserum omgedoopt.

12 Het aanpassen van geografische namen is een veel gebruikte techniek bij De Moor. In hetzelfde verhaal wordt Teheran Tereran. Zo trekken De Moors helden in *De sigarillos van koningin Thia* naar Hangorije met als hoofdstad Bedupest, In *Het geheim van Vulcania* dat zich in Latijns-Amerika afspeelt is sprake van Lobivia, Ergantinië ... In *De sprekende wandelstok* huren de helden een villa in Salm-Speach ... De techniek beperkt zich niet tot de geografie: in *De Spaa-motor* wordt gereden met een Pugati en Fareri.

kelijk in een bed (stroken 93, 105, 107, 109, 111, 119, 120, 121), een allusie op de zwakke gezondheid van Mossadeq. In het verhaal moet Mosseldek het Hambras-serum drinken en moet hij de twee grootmachten tegen elkaar opzetten. Het hele verhaal steekt vol met verwijzingen naar de Korea-oorlog en de Iraanse oliekwestie. In strook 93 zegt Mosseldek: "Het zijn zeker agenten van de Intelligente Zeevis, de organisatie die het op de petroleuminstallaties voorzien heeft". In strook 101 zien we de leiders van de grootmachten, Stalin en Truman, zonder dat ze bij naam genoemd worden. In strook 157 wordt een duidelijk verband gelegd met de Korea-oorlog: "Zopas vertrekt President Truutman aan het hoofd van 30 divisies naar het schiereiland Corsea. Daar zal hij met Jefsky Staluit, die zonder boe of ba Corsea door zijn troepen heeft laten bezetten, gaan confereren". Bob De Moor herleidt het Koreaconflict tot zijn essentie: de spanning tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie. De conferentie gaat door in "Ping-Pang-Pong", een mogelijke verwijzing naar Pamumjong waar onderhandeld werd over een wapenstilstand. De Moor tekent ook de vlaggen van de strijdende partijen in strook 179: een vlag met zaag en zeis verwijzend naar de hamer en sikkel van de Sovjet-Unie en vredesduiven verwijzend naar de VN. In strook 175 zullen Truutman en Staluit het onderling uitvechten. De scheidsrechter is Trysteg Lief, voorzitter van de Verenigde Vrije Volkeren. De Moor tekent een karikatuur van de Noor Trygve Lie, de eerste secretaris-generaal van de Verenigde Naties. In strook 152 komen Engelsen in beeld met een verwijzing naar de moeilijkheden in de zone van het Suezkanaal. De Egyptenaren wensten het verdrag over het Suezkanaal uit 1936, gesloten voor twintig jaar, op te zeggen[13]. Een boycot van de Egyptenaren tegen de Engelsen leidde tot ongeregeldheden in de kanaalzone waarbij de Britten hard optraden.

Ha! Ha! Ha! Ha! Nu nog een plan uitgedacht om de twee bazen van de twee grote wereldmachten dat goedje te slikken te geven en ge zult wat zien!
ULTIMATUM
OORLOGSVERKLARING
101

Van onder naar boven:
Staluit/Stalin en President Truutman/ Truman (ibidem, strook 101, vignet 3)

Aangepaste vlaggen van de USSR en de VN (ibidem, strook 179, vignet 2)

Rellen tegen de Britten in Egypte (ibidem, strook 152, vignet 2)

Onpartijdigheid

Ook verwijzingen naar België komen voor, maar in beperkte mate. Zo wordt in strook 34 verwezen naar de invoer van nieuwe muntstukken van één frank. In de uitgave van De Dageraad wordt de naam van president Truutman afgekort tot simpelweg "President". Door zowel de naam van Truman en Stalin te verbasteren tot Truutman en Staluit, stelt De Moor zich onpartijdig op in het conflict. Door de naam Truutman weg te laten, laat De Dageraad uitschijnen dat De Moor in het conflict stelling kiest tegen de Sovjet-Unie. In de heruitgave van het verhaal in de reeks *Johan en Stefan* (door Casterman) gaan de verwijzingen

13 Op 9 oktober 1951 brak de Egyptische regering de onderhandelingen hierover af.

naar de toenmalige actualiteit verloren. De namen worden aangepast: Mosseldek wordt Baz Ta, Ieranië wordt Duraq, Jefsky Staluit wordt Zev Bollebov ... Merkwaardig is wel dat terwijl De Moor in *Het Hambrasserum* alle namen van staten en personen gedeeltelijk, maar herkenbaar, maskeert[14], in *Het Haatserum* van Casterman in het boven aangehaalde citaat, waarbij de leiders van de wereldmachten naar de conferentie vertrekken, de anonimiteit doorbroken wordt en gesproken wordt over de president van de Verenigde Staten en de Sovjetleider.

Neutrale verhalen

In de volgende verhalen ontbreken rechtstreekse verwijzingen naar de actualiteit grotendeels. De uniformen van de slechteriken zijn wel geïnspireerd op de uniformen van communistische landen[15]. In *De sigarillos van koningin Thia* krijgen we nog wel een verwijzing naar de koningskwestie wanneer Nonkel Zigomar zegt: "Wij Vlamingen verraden geen koningen". In *De blauwe vinger* wordt in strook 15 verwezen naar de abdicatie van de Egyptische koning Faroek. De titel van het zevende verhaal, *De witte Maw-Maw*, verwijst naar de Mau Mau-opstand tegen de Britten in Kenia. Het verhaal speelt zich af in Afrika, echter in Congo. Het conflict in het verhaal heeft plaats tussen de zwarten zelf: de stam van de Mottè-Bollè tegen de Maw-Maw. Met enige zin voor overdrijving zou men dit kunnen overzetten naar de situatie in Kenia waar vooral de Kikuyu-stam de Mau Mau steunde en het ook gemunt had op de zwarten die de Engelsen steunden. Maar buiten de titel heeft het verhaal in niets met de opstand in Kenia te maken. In *De zwarte draak* ontbreken rechtstreekse verwijzingen naar de toenmalige actualiteit[16]. Ook in de volgende verhalen blijven verwijzingen achterwege.

Mijnheer, tot zulke praktijken lenen wij ons niet. Wij Vlamingen verraden geen koningen, laat staan een koningin!
Gij weigert!!...Ge zult het u beklagen!!

Verwijzing naar de koningskwestie (*De sigarillos van Koningin Thia*, strook 138, vignet 2)

De gele spion

Het elfde verhaal, *De gele spion*, daarentegen is opnieuw geënt op de actualiteit. De Moor laat zijn verhaal starten op de atoombasis van Los Alamos in de Verenigde Staten. In de eerste strook wordt Robert F.M. Heimenopper vermeld, een rechtstreekse verwijzing naar Oppenheimer, die beschouwd wordt als de vader van de eerste atoombom. In 1952 brachten de Amerikanen hun eerste waterstofbom tot ontploffing. Op 1 maart 1954 ontplofte één van de krachtigste waterstofbommen op de Bikini-atol. De Sovjet-Unie bracht in 1953 zijn eerste H-bom tot ontploffing. De Moor plaats in zijn verhaal niet de Sovjets tegenover het Westen, maar heeft het over het "Gele gevaar"[17]. China, sinds 1949 op Taiwan na volledig communistisch, had in de Korea-oorlog zijn militaire slagkracht bewezen.

Pleidooi voor samenwerking

In strook 11 staat de actualiteit centraal. In het raam van de Koude Oorlog werd de herbewapening van West-Duitsland gezien als een noodzaak. Het verleden indachtig zocht men het Duitse leger te incorporeren in een groter geheel. Dezelfde zes landen die hun steenkool- en staalproductie samenbrachten in de EGKS[18] tekenden op 27 mei 1952 in Parijs het verdrag van de EDG (Europese Defensie Gemeenschap). Het

14 De Moor heeft het over twee grootmachten waarvan de leiders Truutman en Jefsky Staluit zijn. Als ambtswoning van Truutman wordt het Witte Huis vermeld (strook 146).

15 Bijvoorbeeld de uniformen in *De sigarillos van koningin Thia*.

16 In de lente van 1952 was er een boerenrevolte in Noord-China.

17 Om een land te situeren maakt De Moor opnieuw gebruik van de omwisseling van letters. Een deel van het verhaal speelt zich af in Gonmolië.

18 België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Bondsrepubliek Duitsland en Italië richtten de EGKS (Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal) op in 1951 met het Verdrag van Parijs. De EGKS was een supranationale organisatie. De deelnemende landen stonden een deel van hun nationale bevoegdheden af.

... Gij zoudt propaganda voor ons moeten maken. Allee, pak er eentje!
Hij wil mij zat maken!... Ik moet tijd winnen... Ik zal doen alsof ik zat word.

Gij moet dus, via radio en televisie tot het westen spreken. Gij moet hen van onze vredelievende bedoelingen overtuigen. Dat zijn natuurlijk allemaal leugens, want zodra een serie van de bommen, die wij de domme Amerikanen ontstalen, zal gereed zijn, gaan wij tot de aanval over.
Euh... hik... een goei mop... hik!...
99

Gij zult het u niet beklagen. Zodra wij het Westen veroverd hebben krijgt gij een land waarover gij zult regeren!
Geef... hik... mij dan maar... hik... België... hik... dan zal ik met de rapte... hik... die kwestie van de taaltelling eens ...hik... oplossen!

Van onder naar boven: Communistische propaganda (*De gele spion*, strook 99, vignet 3-4)
Verwijzing naar de talentelling (ibidem, strook 100, vignet 1)
De IJzertoren (*Het mollenrijk*, strook 88, vignet 1)

verdrag stelde een Europees leger, dat de nationale legers zou vervangen, in het vooruitzicht. Dit verdrag moest goedgekeurd worden door de parlementen van de deelnemende landen. In België gebeurde dit op 26 november 1953. Op 30 augustus 1954 verwierp het Franse parlement de ratificatie van het verdrag, wat het einde van de EDG betekende. Op 13 september start De Moor met *De gele spion*. In strook 11 krijgen we een verwijzing waarin De Moor zich uitspreekt voor de EDG: "Er wordt besloten de algemene mobilisatie af te kondigen. De Europese Defensie Gemeenschap wordt op een nik en een gauw werkelijkheid en zowel Fransen als Duitsers, Ieren als Engelsen en zoveel soldaten van zoveel andere landen staan paraat om de Gele Vijand een hartelijke ontvangst te bezorgen". De Moor ziet de EDG erg ruim. In strook 22 is de foerier van dienst voor de EDG een Schot[19]. In strook 99 neemt De Moor de Sovjetpropaganda op de korrel wanneer de Gele Spion tegen Nonkel Zigomar zegt: "Gij moet dus, via radio en televisie, tot het westen spreken. Gij moet hen van onze vredelievende bedoelingen overtuigen. Dat zijn natuurlijk allemaal leugens, want zodra een serie van de bommen die wij de domme Amerikanen ontstalen, zal gereed zijn, gaan wij tot de aanval over". De televisietoespraak van Nonkel Zigomar is een staaltje van deze propaganda.

Talentelling

In strook 100 verwijst De Moor naar een heikel politiek punt in de Belgische politiek: de talentelling. De talentelling was een onderdeel van de tienjaarlijkse volkstellingen. Door de invoering van de taalwetgeving in de jaren dertig, kreeg deze talentelling een politieke dimensie. Deze talentelling (die georganiseerd werd door de gemeenten) kon het taalkundig statuut van een gemeente wijzigen. Talentellers (ambtenaren en vrijwilligers die rondgingen om de mensen te helpen de formulieren in te vullen) in het Brusselse hadden de neiging de talentelling te manipuleren. De talentelling werd een politiek instrument. De laatste talentelling vond plaats in 1947[20]. Pas in 1954 werden de resultaten van deze talentelling door de socialistisch-liberale regering Van Acker gepubliceerd met als gevolg dat drie gemeenten een tweetalig statuut kregen en bij de Brusselse agglomeratie gevoegd werden[21] en dat in vier gemeenten in de rand van Brussel faciliteiten werden ingevoerd voor de Franstalige minderheid[22].

Het mollenrijk en *De rode caballero*

In het twaalfde verhaal, *Het mollenrijk*, verwijst De Moor opnieuw naar de IJzertoren. Een "Vlaams bouwkundige" ontwerpt de "Heyseltoren" met een spits met het opschrift AVV-VVK. Het commentaar van Snolleke: "Sukkelaar! Hoe kon hij zo onnozel zijn. Wou van de Heysel-toren een IJzer-toren maken".[23] In *De rode caballero* laat De Moor via een truc zijn helden

19 De EDG omvatte in ontwerp dezelfde zes als de EGKS.

20 Volop in een periode van epuratie (de bestraffing van collaborateurs van de Tweede Wereldoorlog).

21 Evere, Ganshoren, Sint-Agatha-Berchem.

22 Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Wemmel.

23 Hier en daar balanceert de humor van De Moor op het randje van wat voor een krantenstrip getolereerd werd. In strook 22 vraagt de journalist aan Snolleke: "Gaat u alleen afdalen, meneer Snol? ... Euh Leke ..." In strook 63 is de neef van de edele prins Stal Agmiet, de schurk Ag-Tiet. Ag-Tiet verliest snel zijn naam en heet verder in het verhaal (vanaf strook 107) Droes.

Commissaris? Onmiddellijk bandiet gaan oppakken in Pladijsstraat a.u.b.
...Hallo, brigadier? Een bandiet werd gevangen genomen in de Pladijsstraat. Ga hem halen.
Agent 21!?... Maak dat ge in de Pladijsstraat zijt! Er moet een bandiet opgeleid worden!
Zeker, brigadier! Tot uw orders, brigadier!

een avontuur beleven in het begin van de negentiende eeuw. Het avontuur wordt gebracht alsof Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke meespelen in een film. Wanneer Zigomar het aanbod krijgt om mee te spelen is hij in de wolken en ziet zichzelf (in strook 11) als filmheld ontvangen worden door de burgemeester. De afgebeelde burgemeester is vermoedelijk Lode Craeybeckx[24], op dat ogenblik burgemeester van Antwerpen. In tegenstelling tot de andere verhalen krijgen we in dit verhaal wel een duidelijke verwijzing naar het land waar het avontuur (de film) gesitueerd is: Spanje. In strook 141 ontvouwt de "rode caballero" zijn plan om de macht in Spanje te veroveren door het houden van een "mars" op Madrid. Het gebruik om een mars te organiseren voor een politiek doel vindt De Moor in de actualiteit. De strip verschijnt vanaf augustus 1955, midden in de toenmalige schoolstrijd. Op 26 maart 1955 hielden de katholieken een Mars op Brussel tegen de regering Van Acker (1954-1958) ter verdediging van het katholieke secundair onderwijs. Met de Mars op Madrid refereert De Moor eveneens naar de Mars op Rome door de fascistische zwarthemden in oktober 1922. Door deze mars verwierf Mussolini de macht in Italië. Naast de beperkte verwijzingen naar de actualiteit vinden we doorheen de verhalen de gebruikelijke maatschappelijke grappen en grollen terug over: de politie en de rijkswacht[25], het leger[26], belastingen[27] en de ambtenarij[28]. Daarnaast zijn er verwijzingen naar de recente wereldoorlog[29] en naar de bevrijding[30], gebeurtenissen die ook in de andere populaire krantenstrips nog sterk naleven.

De politie en de ambtenarij op de korrel genomen: bovenaan *De zwarte draak*, strook 25, vignet 2, en onderaan *De schat van Baekelandt*, strook 37, vignet 2-3)

Besluit

Als men de vijftien verhalen van Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke analyseert, kan men stellen dat de klemtoon ligt op humor en avontuur en dat de verwijzingen naar de actualiteit eerder beperkt zijn. Wanneer De Moor echter de actualiteit aansnijdt, gaat hij voluit. Zo vormen de spanningen tussen Oost en West, de Koreacrisis en de Iraanse oliecrisis de leidraad in *Het Hambras-serum*. De Moor vermijdt echter een stellingname in het conflict. Zowel Mosseldek als Truutman en Staluit zijn uiteindelijk het slachtoffer van een wapenhandelaar. Een pleidooi voor de Europese Defensie Gemeenschap is, na het afschieten ervan door Frankrijk, prominent aanwezig in *De gele spion*. Op binnenlands vlak besteedt De Moor vooral aandacht aan het opblazen van de IJzertoren en de Koningskwestie[31].

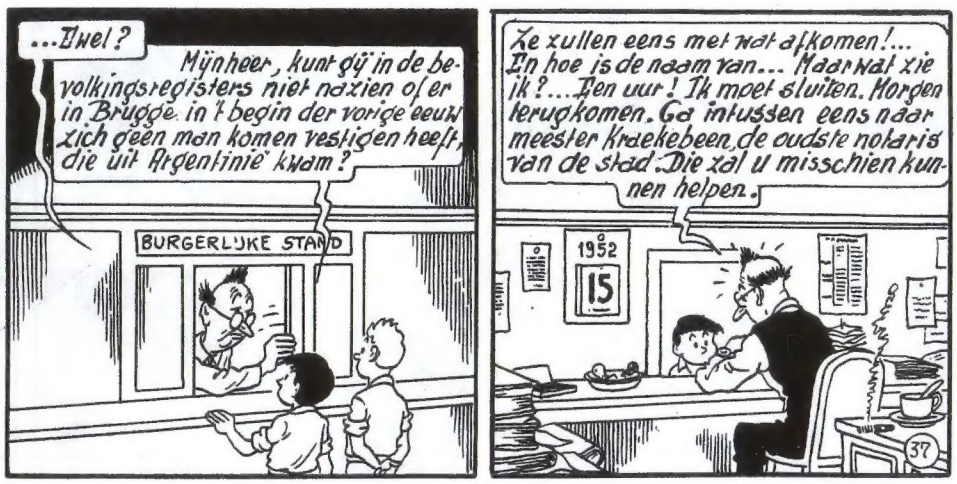
...Twel?
Mijnheer, kunt gij in de bevolkingsregisters niet nazien of er in Brugge in 't begin der vorige eeuw zich geen man komen vestigen heeft, die uit Argentinië kwam?
BURGERLIJKE STAND
Ze zullen eens met wat afkomen!... En hoe is de naam van... Maar wat zie ik?... Een uur! Ik moet sluiten. Morgen terugkomen. Ga intussen eens naar meester Kraekebeen, de oudste notaris van de stad. Die zal u misschien kunnen helpen.
1952
15
37

24 Lode Craeybeckx (1897-1976) was burgemeester van Antwerpen van 1947 tot aan zijn dood in 1976. In de tekening kloppen profiel en haarsnit met de realiteit, maar De Moor voegde een snor toe: om moeilijkheden te vermijden?

25 Bijvoorbeeld *Het Hambras-serum* stroken 32 tot 35; *De schat van Baekelandt* stroken 90-96; *De zwarte draak* p. 9, stroken 1-2; *De gele spion* stroken 17 tot 19 ...

26 Bijvoorbeeld *Het Hambras-serum* strook 104; *De sigarillos van koningin Thia* strook 156; *De gele spion* stroken 18 tot 23.

27 Bijvoorbeeld *De schele zilvervos* strook 190; *De schat van Baekelandt* stroken 36, 182; *De zondebokken* p. 5, strook 1 ...

28 Bijvoorbeeld *De schat van Baekelandt* strook 37 ...

29 Bijvoorbeeld *De gele spion* strook 68: een verwijzing naar de traditionele boodschap bij de radio-uitzendingen vanuit Londen; *Het mollenrijk* strook 151 ...

30 Bijvoorbeeld *De gele spion* strook 11 ...

31 In *De Spaa-motor* heeft De Moor het over de sheik-regent.

BS

BRABANT STRIP MAGAZINE